

Uus iPod Nano

Nüüd kaamera ja raadioga

Pentax K7

Mida arvata järjekordsest kaamerast?

Poola värk

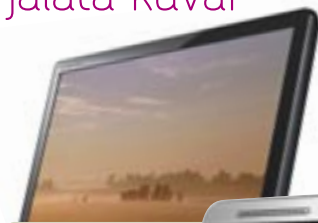
Odav ja hea ka

Poolakate telefoni käib kaks SIM-kaarti

Säästuaeg

Testis ilma jalata kuvar

[digi]

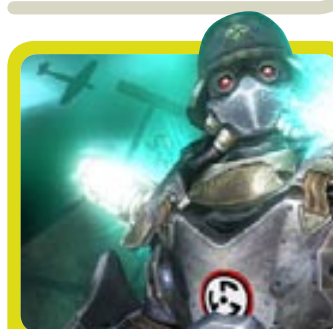
Kas Androidi ostmiseks on õige aeg?

Eesti esimene võrdlustest!

SUURES TESTIS KAHEKSA MINIARVUTIT

Need sinised, sinised silmad: Õpetame silma värvi muutma

Õudne lugu: Mängime uut Wolfensteini ja oleme hirmul

LEIDSIME KAKS VÕITJAT LOE LK 36

Nr 54, oktoober 2009
Hind 39.90 kr

Taas uus Nikon:
loe, mida me arvame D3000-st

Väga kasulik:
installi Linuxile videodraiver

Ostes **Photopointist** peegelkaamera, saad lisaks **tasuta fotokursus.ee** kursuse!

Nüüd anname kõikide digipeegelkaameratega kaasa tasuta **fotokursus.ee** 1. osa "Kaamera ja selle juhtimine, fotograafia baasteadmised." (Kursuse väärtus: **999.-**)

Alati parim valik digikaameraid www.photopoint.ee

Soovid viia oma pildistamisoskused täiesti uuele tasemele?

Photopointi veebipõhine fotokursus räägib selgelt ja arusaadavalt kõigest, mida heade piltide tegemiseks vaja teada on!

- Kaamera ja selle juhtimine. Fotograafilised baasteadmised.
- Kompositsioon, välklambid ja objektiivide teravus.
- Kuidas pildistada loomi, maastikke, inimesi ja lähikaadreid.
- Digitaalne fototöötlus Photoshop Elements baasil ja palju muud!

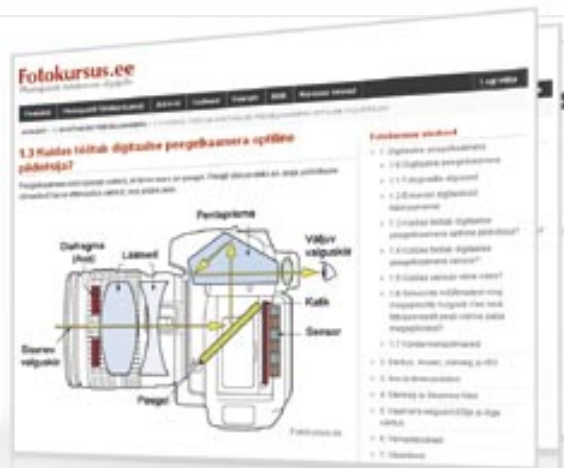
17 Peatükki

35 Videot

200+ Fotot ja joonist

Uuri kursustest lähemalt ja õpi just siis kui sulle sobib:

www.fotokursus.ee

OLYMPUS
Your Vision. Our Future

- Olympus E-450 ja 14-42mm suumobjektiiv, 10 megapiksli, 2,7" Live View ekraan, sensori tolmu-eemaldus. Hind: **7 899.-**

- Nikon D5000 ja 18-55mm DX VR suumobjektiiv, 12,3 megapiksli, 2,7" pööratav ekraan. Hind: **13 499.-**

- Pentax K-7 ja 18-55mm WR suumobjektiiv, 14,6 megapiksli, 3" LiveView ekraan, stabilisaator, tolmu- ja ilmastikukindel, Full-HD videosalvestus. Hind: **19 999.-**

PENTAX

- Pentax K20D ja 18-55mm II suumobjektiiv, 14,6 megapiksli, stabilisaator, 2,7" LCD, tolmu- ja ilmastikukindel. Hind: **13 999.-**

- Canon EOS 500D ja EF-S 18-55mm IS suumobjektiiv, 15,1 megapiksli, 3" tolline LiveView ekraan, tolmu-eemaldussüsteem, Full-HD videosalvestus. Hind: **13 499.-**

Kere hind: **12 099.-**
Kere ja EF-S 18-200mm IS hind: **20 499.-**

- Canon EOS 50D ja EF-S 17-85mm IS suumobjektiiv, 15,1 megapiksli, 3" LiveView ekraan, tolmu- ja ilmastikukindel. Hind: **22 999.-**

Canon

Tasuta infotelefon: **800 FOTO** (8003686)

Lisainfo: www.photopoint.ee

Küsi müüjalt ka soodsaid järelmaksutingimusi!

Photopoint Ülemiste Keskus

Tallinn, Suur-Sõjamäe 4
Avatud: E-P 10-21
Tel: 603 4726

Photopoint Rocca al Mare keskus

Tallinn, Paldiski mnt 102
Avatud: E-P 10-21
Tel: 665 9277

Photopoint Pärnu mnt

Tallinn, Pärnu mnt 139
Avatud: E-R 10-20, L 10-18
Tel: 655 0651

Photopoint Lõunakeskus

Tartu, Ringtee 75
Avatud: E-P 10-21
Tel: 731 5626

Photopoint Tartu Kaubamaja

Tartu, Riia 1
Avatud: E-L 9-21, P 9-18
Tel: 731 4828

Photopoint Eeden

Tartu, Kalda tee 1c
Avatud: E-P 9-21
Tel: 742 7868

Photopoint Rakvere

Rakvere, Tõrremäe
Avatud: E-P 10-20
Tel: 326 0633

Photopoint Astri

Narva, Tallinna mnt 41
Avatud: E-L 10-20, P 10-18
Tel: 356 7550

44 >

Millised lõbusad rohelised poisid

Testime kolme Eestis praegu saada olevat Androidiga telefoni

VÄRSKE KRAAM

- 7 > Uudised**
Kaamera vs Läänemeri 1: 0
- 8 > [digi] reisil**
Nokia ja Carl Zeiss
- 12 > Top**
10 asja, milles Android praegu iPhone'ile alla jääb
- 16 > Tulevik**
Elekter otse puutüvest
- 18 > Naistekas**
Las vanade eestlaste sümbolid kaitsevad su sülearvutit
- 20 > Arvamus**
Tarbikakaitse annab omadele pasunasse
- 23 > Ari Jaaksi**
Ari pani Nokia ja Linuxi paari

JÄRELE PROOVITUD

- 24 > Pentax K-7+ 18-55mm WR + 50-200mm WR**
Väga väike, väga tubli
- 26 > Nikon D300s**
Eraõpetaja fotokotis

- 27 > Samsung DUOS B5702**
Kasutamiseks ainult koos juhendiga
- 28 > Opera 10**
Mobiilse kasutaja rõõm
- 29 > Samsung LD220**
Sülearvuti parim sõber
- 30 > Gigabyte GA-P55-UD6 ja Intel Core i5 750**
Nehalem marsib massidesse
- 31 > Akasa DuoDock**
Sama raha eest paremini
- 32 > Nikon Coolpix S1000pj**
Pildikahur kompaktkaameras
- 33 > Peakomplekt Freetalk Everyman**
Rääkige, rääkige, ma kuulan teid
- 33 > Prestigio Data Racer II**
Prestigio arvutiaksessuaar
- 34 > iPod Nano 5. põlvkond**
Kellad, viled ja kaamera
- 35 > MyPhone 3350**
Poola ime
- 35 > Logitech Z523**
Tarkust saab ka osta

33 >

Õpetame sind maksma liiga palju

29 >

Ilma jalata kuvar?!

58 >

Uus seiklus vanal teemal

Õudne, Wolfenstein on tagasi ja rahu pole ikka maa peal

TESTID

- 36 > Suur test**
Väikest tõugu arvutid on ka arvutid!
- 44 > Väike test**
Kolm esimest Androidi

KUIDAS

- 50 > ... siduda MS Office GDocsiga**
sest sidumine on väga vahva
- 51 > ... sünkida Firefox'i järjehoidjaid**
kui sul on mitu arvu
- 52 > ... Linuxile graafikakaardi draiverit paigaldada**
see on väga vajalik lugu, ausalt
- 54 > ... suviseid reisipilte tuunida**
kuigi kes neid ikka vaadata viitsib
- 56 > ... silmi värvida**
mitte ainult naistele

PLAY

- 58 > Wolfenstein (PC)**
Tõprad vs Blazkowicz

TAGUMINE OTS

- 76 > Ostujuht**
Ilma selleta pole mitte mingit elu
- 78 > Saabunud post**
Toimetus saab söimata ja annab auhinna
- 80 > Digidoktor**
Kes siis veel?
- 81 > Kuulame ja vaatame**
Meie maitse järgi
- 98 > Inimkatse**
Kokkuvõte ja hüvastijätt?

- 61 > Batman: Arkham Aslum (Xbox 360)**
Parim Batmani-mäng
- 62 > Sega Mega Drive Ultimate Collection (Xbox 360)**
Käruga nostalgiat
- 63 > Trine (PC)**
Kolmainus
- 64 > Street Fighter IV (PC)**
Kisma 4
- 65 > Mortal Kombat vs. DC Universe (Xbox 360)**
Naabrite tüli
- 67 > Tulekul**
Kõik head mängud ei mahtnud ära

Maailm pöörati ringi

- Mõni aasta tagasi jõudsid turule esimesed läikivad ekraanid.

Istusin septembri alguses Kopenhaageni lennujaamas, Macbook süles, ning proovisin tööd teha, aga ükskõik, kuhu ma seal suurte akende ja laetulede virvarris ka end sättida ei üritanud, peegeldas ekraan ikka sellise hooga, et töötegmine oli sisuliselt

võimatu. Ainus lahendus oli Macbooki taustavalgustus nii eredaks keerata, et ta säras lihtsalt peegeldustest üle. Aga siis muidugi pidin varsti akule head und soovima.

Nüüd aga on arvutitootjad hakanud mattekraani välja tooma kui boonust. Neid pannakse üldjuhul kallimatele arvutitele ning Powerpointi slaididel tuuakse mattekraani olemasolu eraldi välja. Ja maailm ongi pea peale pööratud. Paar aastat tagasi rääkisid turundusmaterjalid kõik sellest, kui palju paremad on läikivad ekraanid mattidest, nüüd aga nimetatakse matti ekraani boonuseks ja küsitakse selle eest rohkem raha.

Muidugi on meil [digi] hea meel, et see läikiv õudus vist vaikselt taandub, aga see vahepealne tarbijate lollitamine on ju lihtsalt piinlik. Läheks nüüd tagasi algusesse palun.

[d] HENRIK ROONEMAA, PEATOIMETAJA

Nüüd nimetatakse matti ekraani boonuseks ja küsitakse selle eest rohkem raha

[MÄNGUMÄNG]

Eelmise kuu küsimuse õige vastus on, et see siiani kõige suurema müügiõnniga muusikamäng on «Guitar Hero II», mis ilmub nii Playstation 2-le kui ka Xbox 360-le.

Arvutimängu «Mercenaries 2: World in Flames» võitis:

- David Möldre

Mängude plakatid:

- Siim-Sander Virula
- Oliver Anni
- Stenerik Kasvo
- Silvar Muru
- Mark Mathias Laub
- Robert Voogma
- Kristofer Sakk
- Georg Vann

Auhinnad saab kätte [digi] toimetusest Liimi 1, Tallinn.

- Aadress: Liimi 1, 10621 Tallinn
- tel 661 6186 • faks 661 6185
- e-post digi@presshouse.ee

Toimetus

Peatoimetaja

Henrik Roonemaa

henrik.roonemaa@presshouse.ee

Toimetajad

Sven Vahar

sven.vahar@presshouse.ee

Martin Mets

martin.mets@presshouse.ee

Kujundaja

Holger Vaga

holger@presshouse.ee

Keeletoimetaja

Piret Reidla

piret.reidla@presshouse.ee

Tellimine

- telefonil 660 9797

- e-posti aadressil

levi@presshouse.ee

- veebis aadressil

<http://www.telli.ee>

telli.ee

HEAD AJAKIRJAD
HEA HINNAGA

Aastatellimus 399 krooni.
Otsekorraldus 33 krooni kuus.

Reklaam

Raimo Korts

tel 661 6186
raimo.korts@presshouse.ee

Fotod tootjatelt, kui ei ole märgitud teisiti.

Väljaandja **Presshouse OÜ**
Trükk **Unipress**

© **Presshouse OÜ**

Digis avaldatud tekstide ja fotode avaldamine ükskõik millisel viisil on keelatud ilma väljaandja eelneva kirjaliku loata. Kõik õigused on kaitstud.

www.digi.ee

Elu ülim reaalsus

Kujutised ekraanil on simuleeritud.

Suurepärase pildikvaliteeti – loomulike värvide laiem spekter, küllastatud mustad toonid, täpne heleduse reguleerimine, Full HD formaadis teravad ja selged kujutised, 100 Hz kaadrisagedus elutruude spordiülekannete ning põnevusfilmide nautimiseks.

Multimeedia uued võimalused – telerist ligipääs veebilehtedele YouTube, Flickr, Yahoo!, videote, fotode ja muusika nautimine telerist USB 2.0 Movie või DLNA juhtmevaba ühenduse abil; meediakogu fotoalbumite ning mängudega.

Kõigi aegade kõige õhukesem Samsungi teler – tänu unikaalsele LED-tehnoloogiale on selle paksus vaid 3 cm.

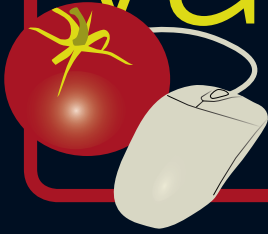
www.samsung.com/baltic

LED TV SERIES 7

SAMSUNG

värskke kraam

> Kaamera, mis käis kosmoses **LK9** > Kohutav värviõnnetus Pentaxi kaameratehases **LK10** > Puud toodavad elektrit **LK16** > Mees, kes päästab Nokia **LK22**

Kaamera vs Läänemeri 1:0

Väga harva juhtub, et kaotatud tehnika leiab aasta hiljem tee tagasi omaniku juurde. Kui kaotsi läheb kaamera ja see kaotatakse Läänemere põhja, siis kas on lootust seda veel tagasi saada? On ja lausa sellises korras, et pildidki saab sealt veel kätte.

● 2008. aasta augustis sukeldus Toomas Eelrand Mohni saare lähedal Rasma vrakile kaasas veekindel kaamera Olympus µ 720 SW. Õnnetuseks katkes sukeldumise käigus märkamatuult kaamera kinnitusrihm ja kaamera alustas oma iseisvat elu Läänemere põhjas. Seal lebas kaamera peaaegu terve aasta, kuni 2009.

aasta juuni lõpus leidis samas kohas sukeldunud Kaido Haagen selle vrakilt lemmas.

Kuid kõige üllatavam pole mitte see, et kaamera üles leiti, vaid see, et kaamera nupud ja klapid töötasid ning mälukaart oli täiesti korras. Mälukaardil olevate piltide järgi õnnestus pärast mõningast

otsimist tuvastada ka kaamera omanik ja välja selgitada kaamera kadumise lugu.

[digi] ei julge lubada, et kaasame oma kaamerateistidesse edaspidi uue, meres ligunemise testi, aga meeldiv on tõdeda, et mitte kõik tänapäeva tehnika ei ole õrn ja habras. On ka selliseid asju, mida isegi tusane Põhjamaa meri murda ei suuda.

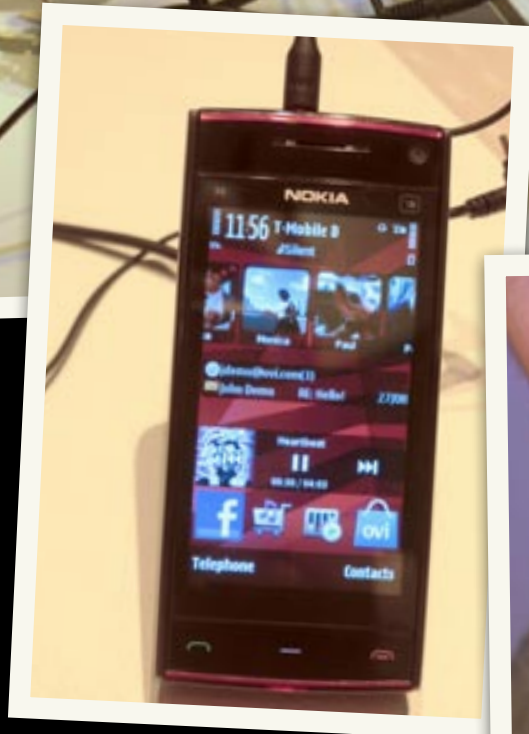

Nokia ja Carl Zeiss

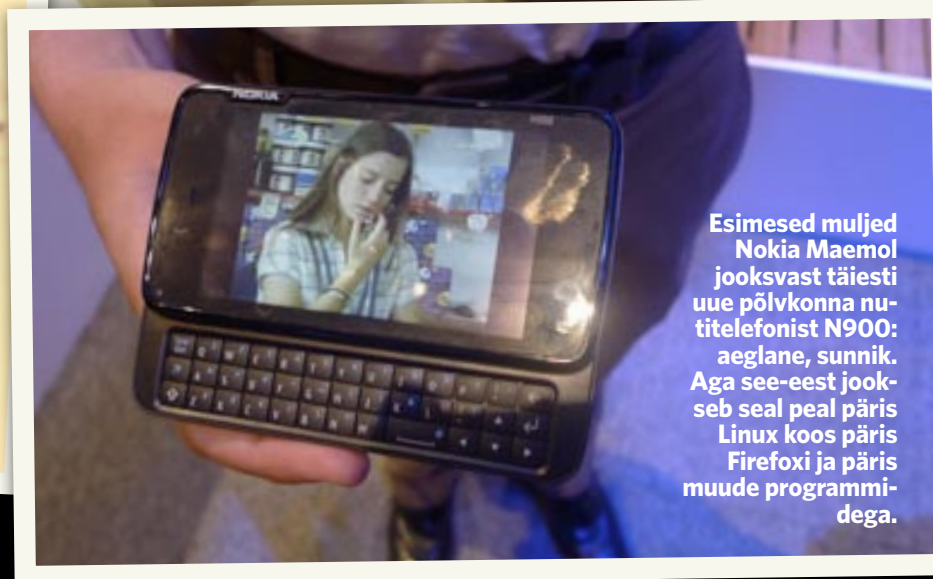
Septembri alguses näitas Nokia Stuttgardis oma aasta kõige olulisemal avalikul üritusel uusi tooteid, alates telefonidest ja lõpetades Nokia esimese sülearvutiga. Me olime kohal ja käisime ühtlasi ka kuulsa optikatootja Carl Zeissi tehases ekskursioonil.

Selline ta on: Nokia Booklet 3G ehk Nokia netbook. Töötab tulla väga, väga kallis (10 000 krooni ringi), aga klaviatuur on mõnus ja koostekvaliteet viimase peal. Sellise hinna eest on tegu aga küll lihtsameelsete klientide otsimisega.

Selline on Nokia uus muusikatelefon X6 ehk sisu poolest nagu 5800, aga välimuselt täitsa äge.

Esimesed muljed Nokia Maemo! jooksvast täiesti uue põlvkonna nutitelefonist N900: aeglane, sunnik. Aga see-eest jookseb seal peal päris Linux koos päris Firefoxi ja päris muude programmi-dega.

Täpselt selline ongi maailma kõige hulumeelsem objektiiiv: Carl Zeiss 1700 mm f/4. Tellijaks hullud naftarikkurid Quatari fotograafiamuuseumist. Muide, toru teises otsas istus istus Hasselbladi kaamera. Ja veel: see on paraku plastist mudel. Päris toru antakse tellijale üle aasta lõpus.

See on maailma päris kõige esimene 35 mm filmikaamera. Mitte mudeli poolest, vaid konkreetselt see Leica kaamera ongi esimene tootenäidis. Wow!

See Hasselblad 500C koos Zeissi 80 mm Planar f/2.8 objektiiiviga lendas Mercury 8-ga kaasa kosmosesse ja tuli tagasi ka.

Luksuskaamerad pole mingi kaasaja leiutus, vaid juba aastal 1982 võisid rikkad *playboy*'d endale näiteks kullatud Conaxit lubada.

1 GHz sinu telefoni

● Samsung on valmis saanud 1 GHz ARM-protssessorid, mis võimaldavad arvutilähedast kasutamiskogemust viimaks tuua ka mobiilseadmetesse. Protssessorid S5PC110 ja S5PV210 on mõeldud eelkõige multimeedia- ja nutitelefonidesse. Protssessorites on sisseehitatud 3D- ja HDMI-tugi. Mõlemal peaks olema piisavalt jõudu 1080p Full HD mahamängimiseks ja 30 fps Full HD video salvestamiseks.

Arvata on, et Samsung ei hakka nende masstootmise jaoks viivitama, sest nõudlus kiirete mobiilseadmete järele kasvab.

Panasonic ründab vastu

● Kelle vastu, miks ja millega, küsite? Olympuse, täpsemalt sel suvel ohtralt furoori tekitanud pisikaamera EP-1 vastu. EP-1 oli esimene nägus ja kompaktne Micro Four Third süsteemi kaamera, mis pühkis Panasonicu inetu G1/GH1 pildilt täiesti minema. DMC-GF1 on samamoodi suuremat sorti kompaktkamerat meenutav pseudopeegelkaamera, millel sees sama 4/3 formaadis sensor kui G1/GH1 ja EP-1-l. Kaamera on väiksem kui EP-1 ja soliidset must, mis kindlasti meelitab poodi tagasi miljonid konservatiividest fotograafid, kes valge Olympuse ära põlgasid. Eestisse jõuab GF1 oktoobris.

Pentaxi seltskonnamagnet

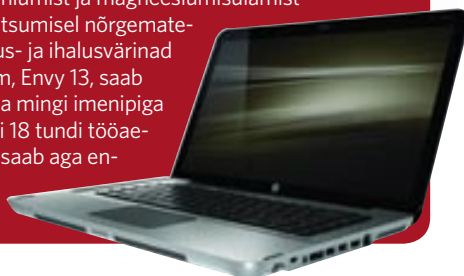
Ka juhul kui Pentaxi uus kaamera peaks osutama konkurentidega võrreldes tehniliselt viletsaks, on sellel üks trump, mille sarnast pole teistel vastu panna – ta on punane! Isegi siis, kui sa selle kaameraga pilti ei tee, tõmbab see tähelepanu ja on heaks vestluse algatajaks ka võõras seltskonnas. K-x'i sensor on 12,4 megapiksline, ta oskab salvestada videot ja kasutab vist küll ainsana uutest peegelkaameratest AA-akusid või patareisid. Müüki jõuab kaamera oktoobris ja kere hakkab maksma 7999 krooni ning kahe objektiiviga komplekt 9999 krooni.

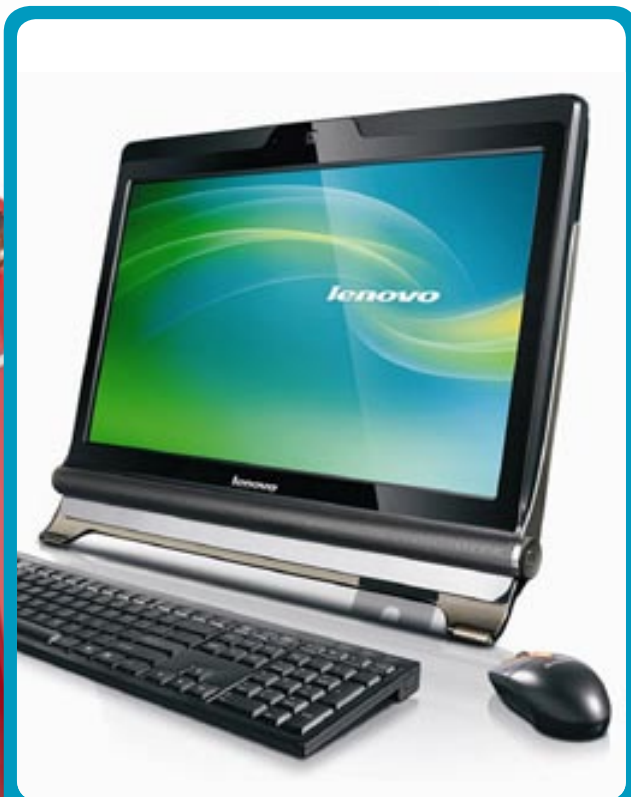
HP teeb kadedaks

● HP avalikustas uue sülearvutite seeria Envy (kadedus), millest peaks saama selle sügise ihaldusväärseim arvuti. Esialgu on Envy sarjas vaid kaks arvutit, 13- ja 15tollised Envy 13 ja Envy 15, kuid mõlemad õhkuvad lausluksust, nii et vähe pole.

Vähe sellest, et mõlemad on hetkel võimsaimad HP tavakasutajaarvutid, need peaksid olema ka enneolematult luksusliku viimistlusega. Alumiiniumist ja magneesiumisulamist korpus peaks juba katsumisel nõrgematele kasutajatele imetlus- ja ihaldusvärinad peale ajama. Väiksem, Envy 13, saab eriti kauakestva aku ja mingi imenipiga lubatakse sellele kuni 18 tundi tööaega. Suurem, Envy 15, saab aga endale Inteli äkilisima protssessori i7.

Kõik ühes arvuti Lenovolt

● Lenovo, kes pole lauarvutite vallas viimasel ajal mitte midagi märkimisväärset korda saanud, on end kokku võtnud ja veidi raha tootearendusse suunanud. Tulemus ei ole üldse mitte halb, vastupidi, arvuti C100 näeb väga kena ja meelitatav välja. 18,5tolline ekraan võib tänapäeval tunduda väiksena, ent see teeb arvuti meeldivalt portatiivseks.

Protsessoriks on arvutis sõltuvalt mudelist kas ühetuumaline Atom 230 või kahetuumaline Atom 330, mis kumbki pole eriline jõujuurikas. Standardvarustusse kuulub 1 GB mälu, 160 GB kõvaketas ja DVD-kirjutaja. Odavamate mudelite hind algab umbes 400 dollarist (umbes 4200 krooni) ja kui C100 selle hinnaga ka meil müüki tuleks, oleks selle raha ju eest ilu ja arvutit enam kui küll.

Maagilised kõrvaklapid

● Sony Ericsson tutvustas septembri keskel uusi nutikaid kõrvaklappe, mis on nii nutikad, et kui ei teaks, kuidas need toimivad, võiks seda peaaegu maagiaks pidada. Mittimidagiütleva nimega kuularid MH907 on varustatud liikumisanduriga, mis saab aru, kui nõõbid kõrvast välja võetakse, ja oskab selle peale ise katkestada muusikamängimise. Kui klappid kõrva tagasi toppida, jätkub ka muusika.

Samamoodi saab uute imeklappidega ka kõnesid vastu võtta ja katkestada, vähemalt nii väidab Sony Ericsson. Klappide tutvustamiseks on tehtud lausa video, mida saab vaadata aadressilt <http://is.gd/3Db9N>. Kuidas reageerivad klappid siis, kui need käest pudenevad ja juhtme otsas rippu kukuvad, pressiteates ei mainita.

Naiste värk

● See kaamera sobiks välimuselt küll pigem «Naisteka» külgedele, aga sisu on sel see-eest mehine, võiks öelda, et liigagi matšolik. Roosa ja süütu moega kaamera peidab eneses tervelt 8megapikslist sensorit! Kui praegu on enamik veebikaameraid endiselt 1,3- kuni 3megapikselse pildiga, siis see Korea firma Zeda müüdiv kaamera seljatab need kõik mitmekordselt.

Kaamera mudeli nimeks on Infinity T21, kuid me pole päris kindlad, mida see nimi väljendama peaks. T21 oli legendaarne IBMi sülearvuti, T-21 oli filmist «Star Wars» tuntud kloonsõdurite ründerelv ja Junkers T 21 oli omaaegne Saksa sõjalennukite tüüp. Millele korealased küll vihjavad?

10 asja, milles Android praegu iPhone'ile alla jääb

Selles numbris testime kolme Androidi-telefoni. Konkureerima peavad nad teadagi millega – iPhone'iga. Siin on meie kokkuvõtte sellest, mida Androidi tegijad veel putitama peavad ja millel kallal tuleb veel tööd teha.

1. Ta on aeglane.

Kõik kolm meie testis käinud telefoni olid, olgem ausad, ikka üsna aeglased. iPhone'is avanevad rakendused kohe ning veebilehe kerimine on loomulik tegevus, mitte selline nõka-nõka värk nagu Androidis.

2. Ootamatult ebakindlad.

Oled üle mobiilbrauseri Facebookis ja üritad kohtumist kokku leppida, kui järsku lakkavad lingid töötamast ning ühendus justkui hangub. On tore? Ei ole tore.

3. Telefonil on liiga palju nuppe.

Kuulge, vaadake nende 1 Infinite Loop poiste poole. Nende telefonil on üks suur nupp, teil on sama koha peal vähemalt viis. Miks?

4. Ise ka seda taskus kannate või?

No võtame näiteks toredate kurvilise HTC Hero. Hea telefon. Väga kvaliteetne töö. Väga ilus. Aga pane see nurgaga telefon teksade taskusse ja järsku näed sa välja, nagu sul oleks liiga hea meel kõiki vastutulijaid kohata.

5. Igav tarkvara.

Jah, *augmented reality* osas on mõned Androidi rakendused tõesti väga innovaatilised, aga üldiselt on see tarkvarapood täis igavaid, asjalikke ja koledaid rakendusi.

6. Mängud pole tähelepanu väärt.

iPhone'i-omanikud teavad, kui ägedaid mängu võib iTunesi poest leida. Androidi-omanikud saavad alla laadida koleda täringumängu. Meelelahutuse osa ei maksa alahinnata.

7. Kõik korraga lahti.

iPhone'is ei ole *multitasking*'ut, aga see võib olla hoopis hea asi. Pidevalt on küsimus, millised programmid on lahti, kui palju nad mälu võtavad, kuidas neid sulgeda saab ja kas seda üldse peaks tegema.

8. Kes see kolab seal?!

Androidis on tihti tegu, et üles leida see riikalik rakendus, mis ise netiühenduse üles võtnud ja sinu andmesidearvet kasvatab. Pealegi tuleb iga rakendust eraldi konfigurida, kas ja kui tihti ta võib ise netis käia. Vaikimisi käivad nad kõik.

9. Sellise hinna eest?

8000 krooni tundub praegu Androidi eest palju maksta. Ausalt, samasuguseid telefone saab ka ligi poole odavamalt ja siis jookseb neil Symbian.

10. Wow?

Ehk kokkuvõttes: see vajalik wow-faktor on Androidist praegu veel puudu, aga nii kalli telefoni puhul tahaks ju vähemalt korragi saada «vau!» hüüatada.

5 paremat tööd Eesti internetitööde konkursilt

- Edicy abil saab igaüks oma veebilehe luua vaid mõne minutiga. Edicy kasutamine ei eelda tehnilisi teadmisi ei veebist ega brauseritest, lihtsalt sisesta tekst ja pildid. Eesti poiste teatud!
www.edicy.com

- Kes meist ei teaks rahvus-papusi? Isegi presidendil on sellised ja linnapildiski on neid üha rohkem näha. Rahvusmeenete veebipood sai konkursil teenitult auhinnalise koha.
www.rahvusmeened.ee

- Veebis allkirjade kogumise lehed on tavaliselt inetud, mittemidagiütlevad ja pahasti ka üle jala valmis visatud. Koerte piinamise ja koeraliha söömise vastane protestilehekül on hästi teostatud ja lausa kutsus osalema.
www.uniteddogs.com/stopkillingdogs

- Põhjamaades õppimisvõimalusi tutvustav veebileht on kaunis, puhas ja selge. Info on esitatud arusaadavalt ja olulisi asju ei pea mööda miljoneid linke taga ajama.
www.bjork.norden.ee

- Firmade teenuseid või kampaaniaid reklaamivad veebid ei pea tingimata olema banneritest kirjud lehed, reklaami saab teha ka ilusalt ja atraktiivselt.
<http://www.estonian-air.ee/midsummer/>

10 põhjust, miks kasutada veebipoode

1. Veeb on targem kui müüja. Müüjal ei pruugi kõik tehnilised andmeid peas olla, aga veebipoes on kõik kirjas. Kui midagi vaja lisaks teada, saab kohe kuugeldada.

2. Ei pea riulite vahel jõlkuma. Veebipoes on olemas otsing, tavalises poes pead sa hulkuma riulite vahel või veel hullem – käima mööda linna erinevates ostes asuvaid poode.

3. Veebis on palju lisainfot. Tavalisest poest saab heal juhul vaid ühte sorti vastuseid, aga veebis saab kohe võrrelda teise veebipoe hindadega või otsida tootetest.

4. Veebipoed on lahti ööpäev läbi. Veebipoes saavad sisseoste teha ka unetud ja need, kes käivad päeval tööl ega saa mööda linna ringi kihutada, et poodidest vajalikku asja otsida.

5. Veebist leiab teisi sarnaseid tooteid. Veebipoodides on lihtne ringi kolada ja vahel võid juhtuda mõne teise toote otsa, mis on

Vihmase ilmaga on veebipoest ostmine mugavam.

palju soodsam või võid teiste kasutajate kommentaaridest saada teada, mida selle asja asemel tasuks osta.

6. Kasutajate kommentaarid. Veebipoodides on sageli toodete juures selle ostnud kasutajate kommentaarid, kust sa saad teada toote vigadest ja vourustest, ilma et peaksid oma raha selle ostmiseks kulutama.

7. Tellimine on lihtsam. Veebipoodide valik on suurem ja sealt on lihtne tellida ka toodet, mida parasjagu laos ei ole. Pärispoes on valik väiksem.

8. Pole tusaseid müüjaid. Veebipoes ei ole võimalik

sattuda müüja otsa, kes on siiaamaani pahur eilsest naisega tülitsemisest ja nüüd seda sinu peale tigidate pilkude või nähvavate lausetega välja elab.

9. Transpordi korraldab müüja. Pärispoest ostes tassid sa kasti parklasse, punnitad selle kuidagimoodi autosse, kodus kitud ta sealt jälle välja ja tarid trepist üles. Tüütu. Veebipood saadab kauba kulleriga kohale.

10. Kaup on odavam. Tänu sellele, et veebipoodidel pole sageli vaja ülal pidada poodi, ladu ja töölisi, on nende kaudu osta odavam. Hinnavahe võib olla vahel koguni nii suur, et vaheraha eest saab endale mõne muu vidina lisakski lubada.

5 mõttetut klahvi klaviatuuril

1. Caps Lock. Selle klahvi võiks vabalt lülitada mõne klahvikombinatsiooni alla, eraldi klahv SUURTÄHEREŽIIMI jaoks on raiskamine.

2. Scroll Lock. Seda klahvi kasutati vanadel hallidel aegadel nooleklahvidega mitte kursori liigutamiseks, vaid ekraanitäie teksti kerimiseks. Tänapäeval kogub klahv enamasti vaid tolmu.

3. Pause/Break. Seda kasutavad veel üksikud inimesed ja käsuviibal töötavaid rakendusi saab enamasti katkestada ka Ctrl+C abil. Visakem see klahv minema!

4. Print Screen/SysReq. Kui sageli sul ikka on vaja ekraanipilti salvestada ja kas sa üldse tead, mida SysReq-klahv teeb? Isegi sinu isa ei mäleta, mida see omal ajal tegi.

5. Menüüklahv. Enamik Windowsi kasutajaid ei tea, et sellega saab avada kontekstimenüü, ja need, kes teavad, ei kasuta. Täiesti mõttetu klahv!

värske kraam

Just siin, Suurbritannias Harwellis asuvas aatomenergia uurimiskeskuses veetis Suurbritannia esimene arvuti oma elu viljakaimad aastad ning oli kuni 1973. aastani teadlaste teenistuses. Nüüd pannakse ta muuseumis uuesti tööle.

SCANPIX

19

aastat peavad vastu Panasonicu uued LED-elektripirnid.

40

korda kauem kui tavalised pirnid.

1200

dollarit on väärt [digi] peatoimetaja *online*-identiteet, ütles Nortoni vastav tööriist (tinyurl.com/qyutxy).

5000

dollarit pakkus ta oma *online*-elu väärtuseks ise.

31

sekundiga tegid vargad New Yorgis tühjaks Apple'i poe,

5

maskides kurjategijat said saagiks

23

Macbook Pro'd,

14

iPhone'i,

9

iPod Touchi,

46 000

dollarit tekitasid kahju.

50

protsenti veebimuusikapoest 7digital ostis suur plaadi- ja raamatupood HMV,

7 700 000

naela oli see väärt.

60

aastat vana on Suurbritannia vanim arvuti Harwell ning see pandi üle aastate jälle tööle.

1973.

aastal oli ta viimati töös.

2,4 x 5

meetrit on Harwelli mõõtmed.

3

inimest ehitasid selle.

6 kuni 10

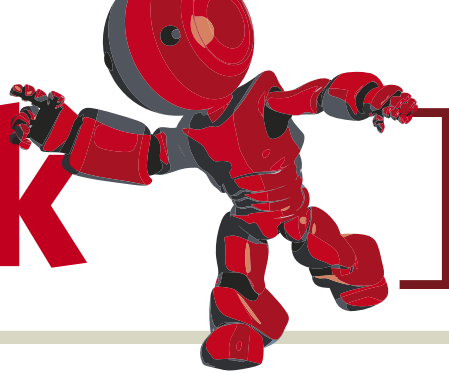
inimese töö tegi Harwell üksinda ära.

Oktoberfest

Tervitame öllesöprü! Mönuga.

Saaremaa
VODKA

UURINGUTULEMUS

Kuupäev: sügis 2009

Autorid: Suurbritannia Cranfield University teadlased

Teema: koolinoored ja tehnoloogia

Uuringu käik: Üldlevinud arusaam on, et tehnoloogia peaks me elu lihtsamaks muutma. Ka õppimist. Sellele arusaamale kinnituse leidmiseks küsitlesid Suurbritannia Cranfieldi Ülikooli tehnoloogiakooli teadlased enam kui tuhandet Briti noort vanuses 11-18, et uurida, kuidas tehnikasaavutused on muutnud nende õppimisharjumusi.

Tulemused: See, et mobiiltelefon on ka Eesti koolides kõige levinum sotsiaalse suhtlemise vahend, pole enam uudis. Küll aga oli uurijate jaoks uudiseks, et 60% koolinoortest oli oma nime all koolitööks kasutanud veebist üks ühele kopeeritud võõraid tekste ning neist kolmandik ei näinud selles eetilist probleemi. Ligi 40% küsitletuist nõustus, et nende igapäevane kirjakeel on tugevalt mõjutatud SMSides kasutatavatest lühenditest ning see on neile koolis probleemiks.

Arvutiga tutvumise keskmine vanus jääb Suurbritannias 8. eluaasta kanti, internet võetakse kasutusele 5-10 aasta vanuselt ning veebipõhistes sotsiaalsetes võrgustikes hakatakse tegutsema 11-13aastaselt.

Elekter otse puutüvest

Washingtoni Ülikooli teadlased plaanivad käesoleva aasta lõpus avaldada juba praegu kõmuliseks osutunud uuringu tulemused, milles harilikelt looduses kasvavatel puudel saadava energia baasil moodustatakse vooluring, mis on võimeline ära toitma nanomõõtmese voolutarbivusega elemente pingega kuni 200 millivolti. Kasutades lihtsamat alalispinge inverterit, suutsid teadlased puudest kätte saada kuni 1,1 volti. Puuenergiaga ei loodeta esialgu asendada võidukäiku tegevat päikese- ja tuuleenergiat, küll aga on uudisel energialahendusel kindel rakendus metsastunud keskkonda paigutatavate sensorite töö tagamiseks, milliste ahtravõitu toiteahel on üsna sageli kujunenud suurimaks lahendamist vajavaks probleemiks.

Optiline kvantarvuti arvutas esimese tehte

● Bristol Ülikooli teadlased Suurbritanniast andsid suve viimastel päevadel teada, et nende poolt konstrueeritud algelise optilise kvantarvutiga õnnestus teha esimene lihtne tehe - leida täisarvulised algosad korrutisele, mille tulemuseks on 15 ehk arvud 5 ja 3.

Läbi räniosakeste peegeldatud footoneid kombineeriva algelise kvantarvuti poolt lahendatud tehe on küll lihtne isegi algkooliõpilase jaoks, kuid põhimõttelise tähtsusega kvantarvutimaailmas, näitamaks, et valguseosakesi on võimalik panna inimese soovi järgi tehteid tegema.

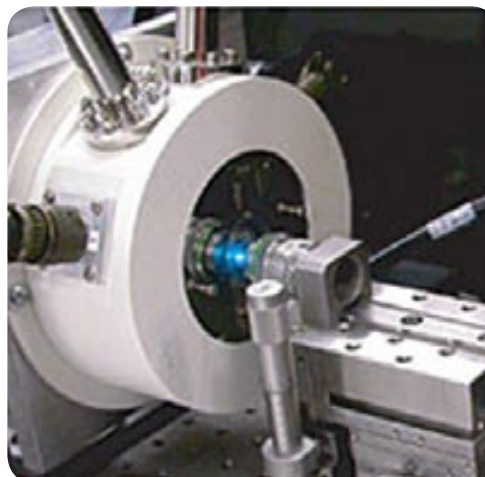

Maailma väiksem pooljuhtlaser murrab optika seadusi

● Laseroptika on kaasaja infoedastuse tehnoloogias kahtlemata kuum sõna. Samas on laserkiire poolt moodustatud valgusvihk viimase ajani olnud pigem analoogtehnoloogiale omaste gabariitidega kui nanomõõtmes.

Nüüd, kui California Berkeley Ülikooli inseneridel õnnestus uue optilise laseri abil stabiilsena esile kutsuda ühe molekuli suurune nähtava valguse vihk, on lootust, et laserjuhitavad mikroprotsessid võivad saada omaseks ka seni biohendeid tarbinud biotehnoloogias ning miks mitte ka infotehnoloogias.

Teadlastel on aga plaan kahandada optilist laserkiirt veelgi, ühenanomeetrise valgusvihuni, mis võimaldaks töötada elektronide tasemel.

BBC lubab 2012. aasta olümpiaülekanne Londonist 3D-s

● Kuna mitmed maailma juhtivad telesüsteemide tootjad on lubanud lähiajal turule tulla senisest oluliselt enam edasi arenenud ruumilise vastuvõtutehnoloogiaga, on lisaks brittide kontsernile Sky kolmemõõtmelist telepilti turule toomas ka BBC, millel rahvusliku telekanalina on aastal 2012 Londonis peetavast suveolümpia ülekanne tegemiseks enam võimalusi kui teistel kohalikel operaatoritel.

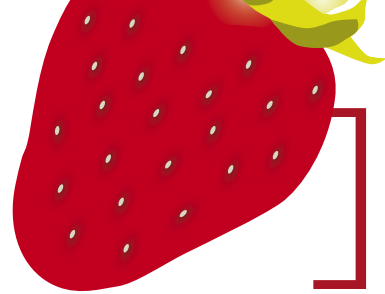
Isegi, kui 3D-ülekanne vaatajaid selleks hetkeks napib, kaalub BBC ülekanneid kolmemõõtmelisena taasesitada avalikel ekraanidel. 2012. aasta olümpiamängudest võib seega oodata ka väikestviisi tehnoloogiaolümpiat.

MICA viib teaduskoostöö internetti

● Juba enam kui aasta on teadusringkonnad tõsisemalt vaieldud selle üle, millisel määral peaks uue põlvkonna teadust tehtama uutes suhtluskeskkondades internetis. California Tehnoloogiainstituudi, Princetoni Ülikooli, Drexeli Ülikooli ja Massachusettsi Tehnoloogiainstituudi ülikoolide poolt moodustatud initsiatiiv MICA (Meta Institute for Computational Astrophysics) uurib muuhulgas võimalusi teaduste tegemise viimiseks kaasaja suhtluskeskkondades.

MICA-projekti eestvedaja George Djorgovski sõnul ongi ka teaduskoostööl viimane aeg tulla välja umbseist seminariruumidest ning pakkuda laia koostööd kõigile, kes koostööd sooviksid. MICA on juba alustanud regulaarsete avalike seminaride ja konsultatsioonidega SecondLife'is. Vt www.mica-vw.org.

[naistekas

Moelooja Vivienne Tam
trügib tehnikamaailma

Juba eelmise aasta Fashion Weekil tuli moelooja Vivienne Tam turule spetsiaalselt tema disainitud HP Mini 1000 sülearvutiga ning ka sel aastal ei puudu tema uuest kevadkollektsioonist kõrgmoega kirjutatud *netbook*. Seekord on see kaunistatud kuldsetes toonides, kus vahel ringi lendlemas liblikad. Inspiratsiooni sai Tam Hiina muinasjutust «Liblika-armastajad», mis on südantsoojendav lugu vabadusest, romantikast ja inspiratsioonist. Vivienne Tam ise avaldas suurt rõõmu, et sai taas HPga koostööd teha, ning loodab, et naised, kes kannavad tema disainitud riideid ja kasutavad tema käekirjaga *netbook*'i, tunnevad end «ilusate ja enesekindlatena». Pole kahtlustki, et me tunneme end äärmiselt ilusate ja enesekindlatena, kui meil säärane mänguasi oleks ...

Las vanade eestlaste sümbolid kaitsevad su sülearvutit

Igal «Naisteka» lugejal on ilmselt pealuu sisse kulunud nimi Etsy – lehekülg, kus kogunevad kõikide maade käsitöölised. Sel korral leidsime Etsyst ühe meie rahvuskaaslase nimega Kuutüdruk, kes valmistab linasest ja vildist sülearvutite ja iPodide katted.

• Et näha Kuutüdruku valmistatud asju, mine aadressile www.kuutydruk.etsy.com. Meile meeldis enim lihtne linane «süleri-varrukas», mida ehib arhailine taimemustriline tikand. Vanad eestlased joonistasid õnne toomiseks ja kurja eest kaitsemiseks samu sümboleid oma kirvestele, vikatitele ja teistele tööriistadele. Nüüd saad sinagi oma igapäevast tööriista samade kaitsvate mustritega kaunistada.

Eks sümbolite võlujõu peab ise järele proovima, kuid tõsiasi on, et oma sülearvuti «varrukaga» kattes kaitsesid sa teda tolmu, kriimustuste ja väiksemate põrutuste eest. Heida pilk peale ka teistele Kuutüdruku kaupadele! Muide, Kuutüdruk ütleb, et ta ei tee käsitööd kunagi halvas tujus, vaid saabab midagi luues välja positiivseid mõtteid ja energiat. «Süleri-varrukas» maksab umbes 370 krooni ja varsti müüki tulevad iPodi katted hakkavad maksma 50 krooni.

Überglamm kõvaketas

Kui sind on ära tüüdanud mittemidagiütlevad mustad kastid, mis on küll kasulikud – peites endas sadu gigabaitte ruumi – aga nii-ii igavad, siis külasta veebipoodi aplusrstore.com ja leia sealt Oralto disainitud kullast väline kõvaketas. See imekaunis olend maksab ligikaudu 2000 krooni, mahutab endas 500 GB ja ühildub nii Windowsi kui Maciga. Kuldse disainiga kõvaketas on lihtsalt nii imeline, et mina paneksin ta oma töölaual aukohale.

Naistekat
toimetab
Sigrid Lamp

Funktsionaalne vidinakamber

• Kui sulle ei meeldi oma vajalikke vidinaid lauale visata (näiteks kartuses, et mänguhoos kass nad sealt kápaga maha sudib), siis meeldib sulle ilmselt see vidinakamber, mille saab kinnitada esikuseinale. Kamber on puidust ning selle sisse mahuvad nii su võtmed, telefon, päikeseprillid kui ka MP3-mängija, lisaks saad sa sinna riputada ka oma jaki. Saadaval kahes värvitoonis – mahe espresso või naturaalne puit. Tellida saab kambrikest veebilehelt umbra.com (otsi märksõnaga «cubby organizer») ja maksab see stiilne riul 750 krooni.

QlockTwo teeb ajanäitamises revolutsiooni

Lubage esitleda: QlockTwo, kell, mis «näitab» aega sõnades. Ei mingeid seiereid ega numbreid – kellal pole midagi, mida me oleme tavaliselt harjunud kella juures nägema. Tegu on plaadiga, mida täidavad erinevad tähed, mis vastavalt ajale helendavad ning sõnu moodustavad. Aega näidatakse vieminutiliste intervallidega, seega pole tegu kõige täpsema kellaga, millelt lugeda, mitu minutit bussi väljumiseni on jäänud. Kodulehel on siiski kirjas, et täpsema aja nägemiseks tuleb vaadata «valgustatud täppide nurki». Olgu nende nurkadega, kuidas on, aga vaadake, kui šeff see QlockTwo on! Saadaval mitmes värvitoonis, alates igavast hallist ja lõpetades kirka kollasega. Samuti võib valida kuue keele vahel, milles aega esitatakse: inglise, saksa, hollandi, itaalia, hispaania ja prantsuse. Mine tšekka järele: www.qlocktwo.com

Roosa koljukomm: kasulik aksessuaar

Scullcandy (otsetõlkes ju «koljukomm») on tuntud oma raju disainiga mugavate ja kvaliteetsete kõrvaklappide poolest. Nende üks uuemaid mudelid, Scullcandy Hesh, pakub kõike seda, mille pärast firma tooted nii armastatud on. Valikus mitu erinevat värvi: must, punane ja – siinkohal me hõiskame rõõmust – roosa! Kindel võib olla, et ükskõik mis värvi klappid valida, saund on igal juhul kvaliteetne. Eestis on Scullcandy tooteid saada näiteks Photopointis, kus Heshi mudelid maksavad 700 krooni ja pealiskaudsel uurimisel võis sealt ainult musta värvi klappe leida...

KUU TSITAAT

«See pole nii. Me ei ole kaitsepositsioonil. Me oleme ründamas!»

Nokia juht Olli-Pekka Kallasvuo summutab jutte, mille kohaselt on iPhone ja teised Nokia telefonidele ära tegemas.

Tarbijakaitse annab omadele pasunasse

Nii mõnedki meist mäletavad lapsepõlvest raamatut «Palle üksi maailmas», kus pisike Palle unistab elust üksi terves maailmas – et saaks teha kõike, mis aga pähe tuleb.

• Unenägu, kus ta unistus täitub, osutub aga õvastavaks painajaks. Selgub, et komisjöömine ja tuletõrjeautodega ringikimamine ei paku mingit naudingut, kui oled ihuüksi.

Umbes samasuguse painaja hirmus elavad tõenäoliselt ka riigiametnikud. Kuigi kujutlen, et nii mõnigi kord unistavad ametnikud elust maailmas ilma lollide kodanike ja ettevõtjate, keda kogu aeg kantseldama peab, arvan, et ametnikud ei tahaks ometi ärgata üksi maailmas, kus polegi enam mitte midagi ega kedagi reguleerida.

Jah, ametnikule meeldib reguleerida, see on tema leib. Kuid mida aeg edasi, seda vähem on Eestis asju, mis korraldamist vajaksid. Kaua sa ikka näiteks ühte ja sama haridussüsteemi edasi-tagasi reformid? Esiteks on see ju tüütu ja teiseks saavad nii õpetajad, õpilased kui lapsevanemad lõpuks tisedaks kui herilased.

Selles valguses on ametnikel kindlasti ha meel, et meil on olemas internet – see on uuem valdkond, kus on võimalik veel paljutki keelata ja käskida, ähvardada ja karistada. Nii ongi mitmed Eesti internetipoed saanud viimase aja tarbijakaitseametist kirju, kus sele-

tatakse, et vastavalt võlaõigusseadusele peaks klient tellimisel maksta maksimaalselt vaid 50% kauba maksumusest, ülejäänud kättesaamisel või pärast seda.

Netipoed, kus maksta tuleb 100% ette, peavad seaduserikkumise kohe lõpetama! Mis siis, et kogu maailmas makstakse 100% ette ning sellel praktiliselt on head põhjused.

Või meenutagem, kuidas tarbijakaitse leidis mingi seaduse, millele toetudes keelas Estonian Air'i internetis pileteid odavamalt müüa kui kontoris. Mis siis, et internetis ongi kaup odavam, sest ei pea ruumide eest renti maksma. Mis siis, et mujalgi maailmas on lennupileteid internetist odavam osta. Keelame ära!

Jah, seadused on selleks, et neid täita, kuid seadusi saab ju vajadusel ka muuta – antud juhul netiäriaga kooskõlla viia. Vast leiaks selliseid seaduseid mujalt maailmast ka eeskujuks? Kuid ei.

Parem ignoreerida kogu maailma kogemust ning nõuda Eesti ettevõtelt karmilt tunamulluste seaduste täitmist. Mis siis, et selle ainus efekt on välismaistele ettevõtetele konkurentsieelise andmine.

MART PARVE
kolumnist

little gamers

arvamus

+60°

Picasa näotuvastus

Populaarne pildihaldustarkvara Picasa 3.5 versioon tõi kaasa näotuvastuse. Nüüd saab Picasale paari pildi abil sõbrad-tuttavad selgeks õpetada ja edaspidi oskab Picasa sinu pildiarhiivist juba ise inimesi näo järgi otsida.

+48°

Brauserite 3D-tugi

Safari ja Firefox'i arendusversioonidesse lisandub kohe-kohe WebGL-i rakenduskihi abil tõeline 3D-tugi. WebGL on spetsiaalselt veebis kasutamiseks loodud operatsioonisüsteemi OpenGL-draiverite võimalusi kasutav rakenduskiht. Varsti kolivad tulistamismängud veebi.

-27°

Sony hinnapoliitika

Esialsed teated sellest, et Sony PS3 Slim hakkab maksma umbes 4500-4800 krooni on osutunud valeks ja praeguste andmete järgi hakkab PS3 Slim maksma 5600 krooni, ainult 400 krooni vähem kui PS3.

-40°

Windows XP mobiiltelefonis

Hiina firma ITG on teatanud, et kavatab turule tuua mobiiltelefoni xpPhone, milles töötab Windows XP. Loodame, et nad seda siiski ei tee, sest kes tahaks telefoni iga paari päeva tagant uuenduste pärast taaskäivitada?

MEIE ÄMBER

PS3 Slim ei mängi vanu mängu

Kiirustasime PS3 omaduste väljareklaamimisega, päev pärast ajakirja trükkikotta saatmist tuli Sony ametlik pressiteade, et vastupidiselt kuuldustele PS3 Slim siiski ei hakka PS2 mängu mängima. Ühtlasi ei kiirusta me enam PS3 Slimi Sony päästjaks kuulutama.

KELLEGI TEISE ÄMBER

Prantsusmaal võetakse inimestelt internet ära

Prantsusmaal kinnitati juba kevadel vastu võetud internetiseaduste muudatused, kus jäeti jõusse idiootsed karistused interneti väärkasutuse eest. Näiteks võib kohtunik turvamata WiFi-võrgu haldajat karistada kuni aastase internetikeeluga. Rumalad, see ju ei aita.

SEL KUUL

Paigaljooks

SVEN VAHAR

toimetaja

● Arvutimaailm jookseb juba mõnda aega paigal. Pealispind-selt justkui midagi kogu aeg toimuks, kõik tootjad rabelevad, tehastest voorivad välja veokid uute arvutitega, polettidel vahetub kaup riiulitel iga paari kuu tagant, aga sisuliselt on kõik juba ammuilma tehtud-nähtud.

Intel punnitab teha järjest väiksemaid kiipe, arvutitootjad teevad järjest väiksemaid arvuteid ja AMD ja NVIDIA järjest võimsamaid graafikakaarte, kuid sisulist uuendust pole kuskilt

otsast näha. Telefonide ja fotokate maailmas on viimasel ajal arengud palju põnevamad, seal lõövad praegu laineid vastavalt Android ja Micro Four Thirds, aga arvutimaailm pakub meile vaid mida? 200 MHz võrra kiiremat mäluoodulit? Printeritega on lugu veel nutusem. Juba aastaid seisab tehnoloogia paigal. Kümme aastat tagasi sai osta sama väikeseid ja samamoodi tinti raiskavaid printereid.

Kuhu kõik arendusrahad uputatakse?

KUU TSITAAT

«Ma heameelega näeksin, et me töötaksime selle kallal, aga meil pole sobivaid kliinikuid ajuliideste testimiseks.»

Google'i tegevjuht **Eric Schmidt** vastuseks küsimusele, kas nad töötavad otse ajju siirdatava otsingutehnoloogia kallal.

Ari pani Nokia ja Linuxi paari

Nokia asepresident Ari Jaaksi on see mees, kes peab firma maine nutitelefonide tootjana päästma. Tema juhhib uue operatsioonisüsteemi Maemo projekti. Maemol põhinev N900 on juba väljas ja meie käisime Jaaksilt küsimas, kas see on parem kui iPhone.

Keegi mainis enne, et Nokia üritusel ei tohi iPhone'ist rääkida.

Ha-ha-haa. Võib muidugi. Me võime kõigest rääkida.

Nii et teie olete see mees, kes Maemo eest vastutab?

Jah.

Kuidas tunne on? Kas Maemo on valmis?

N900 on peaaegu valmis. Mõne nädala pärast on ta poodides. See on hea toode, ma olen väga uhke.

Milline Maemo tulevik üldse olema saab? Hakkab ta olema kõigi uute high-end-telefonide sees? Ja S60 omakorda läheb keskklassi telefonidesse?

See selgub tulevikus. N900 on esimene Maemoga telefon. Praegu on ju ka võimalik Maemoga veel ülespoole minna, venitada nutitelefoni mõistet suuremaks, rohkem arvutilaadsete seadmete poole.

Nii et Maemo võib ka näiteks netbook'i peale panna?

Võimalik. Eks vaatame, mida me temaga teha tahame.

Kõlab nagu Android, kas pole?

Ma ei tea. Nad on ju mõlemad Linuxi-põhised, aga me lähenesime asjale suurema ringiga, rohkem nagu evolutsioonina. Sarnasusi on tõesti.

Ma olen kuulnud, et HTC-l ja teistel on olnud päris raske Androidi telefonidel korralikult jooksmata saada. Kui keeruline on Nokia jaoks olnud Linuxi mobiiliseadmel tööle panemine? See pole olnud triviaalne, kuigi ma ei oska seda võrrelda nende raskustega, mis teistel on olnud. On kaks keerulist teemat. Esiteks kasutajaliides, siin oleme me palju tööd teinud. Ning teine on see, kuidas tavalist Linuxi kernelit sellel riistvaral jooksmata saada.

Proovisin enne natuke N900 ka kasutada ja mulle tundus, et ta on väga aeglane. Kas olete nõus?

(Jaaksi teeb suured silmad.) Mis mõttes?

Igas mõttes. Ekraanil asjade kerimine on aeglane, programmide käivitamine on aeglane, menüüdes liikumine on aeglane. Võib-olla oli tegu lihtsalt halva eksemplariga?

Jaa... ee... no võib-olla oli veebilehte avades tegu näiteks aeglase netiühendusega? WiFi on siin tõesti väga kehv. Ee... mm... ma ei oska seda

kommenteerida. Ma ei tea, mis seal valesti läks. (Jaaksi võtab välja oma N900, näitab fotosid, telefoniraamatut ja asjad tunduvad tõesti veidi kiiremini liikuvat). Näe, ma saan siin pilte pöörata ja nii edasi.

Aga mulle tundub ikka, et minu iPhone on kiirem. Seal juhtuvad asjad kohe, ma ei pea ootama.

(Jaaksi on nüüd juba päris ärritatud.) Okei. Ma loodan, et sa saad N900 ise uuesti proovida. Ja me peame veel... See on praegu veel prototüüp. Aga minu arvates ei ole ta nüüd küll aeglane. Mõtlen ka sellele, et sul võib olla palju programme korraga lahti, sul on kõrge resolutsiooniga kaamera, sul on täisfunktsionaalne brauser. Mulle küll meeldib.

Kasutajaliidese juures muutusid asjad kardinaalselt väga äkitselt, kui ühel hetkel ilmusid suurte puutetundlike ekraanidega telefonid. S60 on sõrmesõbralikumaks tehtud, Microsoftil on probleeme oma Windows Mobile'i sõrmesõbralikumaks muutmisega. Nokia on mitukümmend aastat telefonide kasutajaliideseid üsna ühtemoodi teinud, kas nüüd on siis kõik jälle muutunud?

Puutetundlik ekraan on asjade loomulik käik. Meil olid puutetundliku ekraaniga tooted juba 2000. aasta alguses olemas, aga siis ei olnud see eriline müügihiit. Nüüd on riistvara tõesti järele jõudnud, saab teha suuremaid ekraane ning krapsakamaid telefone. N900-l on stiilus küll olemas, kui sa just väga tahad seda kasutada. Aga järjest rohkem inimesi tahab tõesti vaid sõrme kasutada. Huvitav on see, et kasutajaliidese areng ei toimu enam arvutites, vaid just mobiilides, see on väga huvitav.

Mis mobiiltelefonide operatsioonisüsteeme ees ootab? Meil on iPhone OS, mis on kõigile teistele suletud, on Windows Mobile, millest on kohe kaks uut versiooni välja tulemas, on Android, on Maemo ja ilmselt midagi veel. Kes sellest seltskonnast ellu jääb?

Aaah... keeruline küsimus. Eks see ole näha. Maemo puhul ei ehita me ju operatsioonisüsteemi nullist. See jookseb Linuxi kernelil, brauser on Mozillalt.

Meie töö on kasutajaliidest tuunida ning veidi riistvarapoolega tegeleda. See lähenemine jääb ilmselt pikemaks ajaks püsima. Aga praegu on ka veel liiga vara, et mingeid järeldusi teha.

[d] HENRIK ROONEMAA

Miks me ei või iPhone'ist rääkida? Võime küll. Me võime kõigest rääkida, millest aga soovite

[MEIE HINDED]

★★★★★ **Fantastiiline.** Uskumatu toode, praktiliselt veatu ning pakub rohkem, kui oleksime osanud oodata.

★★★★★ **Tippklass.** Väga hea toode, oma klassi tipp ja tõuseb teiste seast kindlalt esile.

★★★★ **Harju keskmine.** Plussid kaaluvad miinused üles, kuid samas ei midagi erilist.

★★★ **Kolmepoiss.** Midagi temas nagu on, ent miinuseid on selgelt rohkem kui plusse ning ostusooovitust talle anda ei saa.

★ **Hoia eemale!** See toode on nii halb, et poleks mitte kunagi tohtinud sündida.

Väga väike, vä

Pentax on nagu Paul Keres, mängib hästi ja on sõprade poolt palavalt armastatud, aga meistritiitlit ei võida kunagi. Kui Keres oli igavene teine, siis Pentax on tavaliselt igavene neljas või lausa igavene viies. K-7 on samm ülespoole, kuid mitte hüpe tippu.

● Pentax K-7 on loogiline samm edasi K20D-st, uuendusi on mitmeid, neist kõige silmatorkavam ja kõige enam vaidlusi tekitanud on vast see, et kere on väiksem kui K20D-l, mitte suurem. Mõningal määral leevendab kere väiksust pidemesse vajutatud süvend sõrme jaoks. Mina olen väiksema kere üle pigem rõõmus, sest K-7 peaaegu juba et on seda mõõtu kaamera, mida tahaksin iga päev kaasas kanda. K-7 on väiksem kui Pentaxi enda K10D ja K20D, väiksem kui Olympus E-30, Canon 50D ja Nikon D90.

Kui K10D ja K20D omanikele tundus, et nende kaameral on seadistuste muut-

mine mugav tänu valikuketaste režiimist sõltuvatele seadistusvõimalustele, siis K-7-l on see veelgi mugavam. Näiteks AUTO ISO ja tavarežiimi vahel vahetamiseks tuleb vaid vajutada ISO-nuppu ja rohelist nuppu. Automaatrežiim sisse, automaatrežiim välja. Jah, nagu aru võib saada, on Pentax viimaks alla andnud ja

K-7 kasutamine on nüüd veelgi mugavam kui seda olid K10D või K20D

lisanud eraldi ISO-nupu.

Muljet kaamera üldisest kiirusest ja tundlikkusest suurendab ka valikuketaste kergem liikumine, seadistuse muutmisel ei ole tunnet, nagu tuleks kaamerale oma tahet peale suruda. Vilets tehniline lahendus on fiksaatoriga režiimivalikuketas. Režiimi muutmiseks tuleb ketta keskel olevat nuppu all hoida, mis on metsikult ebamugav, sest kui seda sõrmeotsaga vajutada, ei saa sama käe teiste sõrmedega seda mitte mingil moel mugavalt keerata.

Väljakeeratavat ekraani K-7-l küll ei ole, aga see-eest tunnistab asendisensor ka nt pea alaspidi olemist, nagu ma poolkoge-

● Märgi «[digi] hea ost» kannavad tooted, mida oleme hinnanud kõrgelt või mis on supertestis jäänud teisele kohale.

● Selle märgi lisame soodsaima hinnaga toodetele.

● «[digi] testi võitja» märgi kannavad tooted, mis on võitnud [digi] võrdlustesti.

ga tubli

ISO 100–3200, valgusallikaks üks 40 W lamp, DNG, NR OFF. K-7 on tubli.

mata avastasin, ja keerab ekraani õiget-pidi. Tähtsamate seadistuste jaoks saab kasutada ekraanil olevat juhtpaneeli, menüüdesse ei pea tingimata sukelduma ja hea ongi, sest need on endiselt pentaxlikult kirjud.

HDR on poolik lahendus

Uudisena on K-7-l HDR-võtte võimalus ja see tõesti töötab mingites piirides, kuid olgu mainitud, et selleks tuleb kaamera asetada statiivile, sest erinevalt näiteks Sony uutest peegelkaameratest $\alpha 500$ ja $\alpha 550$ ei oska K-7 ise kaadrite nihet (käest pildistades paratamatu) korrigeerida. K-7 lihtsalt laob erineva säriga kaadrid ülestikku ja koostab neist ühe HDR-pildi. Sama hästi võiks seda teha ka arvutis. Kummaline on see, et HDR-režiimis ei saa kasutada 2- või 12sekundilist viitvõtet, peab kas ise päästikule vajutama või kaugjuhtimispulti pruukima.

Otsevaaterežiim töötab nii, nagu lubatud, kuid praktilise rakenduse leiab sellele ikkagi ainult studios või statiivilt käsitsi teravustamisega pildistades, sest minu katsetuste järgi kulus otsevaates

automaatteravustamiseks keskmiselt umbes kaks sekundit, kui valgust oli piisavalt ja objekt selge ja kontrastne. Suurem osa ajast läheb kaamerale peeglilga askeldamisele ja automaatteravustamise hetkeks kaob pilt ekraanilt, seega on tegemist ikkagi kõige lihtsakoelisema ja kõige tülikama otsevaaterežiimi rakendamise moodusega.

Vaieldamatult parim Pentax

Puhtalt subjektiivse tunde järgi on kaamera maatriksmöödistamine kõvasti parem kui võrdluseks võetud K10D-l, K20D-d kahjuks kõrvale võtta ei olnud. Pildidel, millel mu senise Pentaxi-kogemuse järgi oleks pidanud mõni osa ära põlema, seda nii kergesti ei juhtunud. K-7 on säritamisel endiselt konservatiivne ja lükkab histogrammi hea meelega pigem vasakusse serva, aga tonaalsusulatus on heleda otsa üleminekutes piisavalt suur, et need mõjuksid pehmetena, mitte järskude väljalõigetena.

Pentaxile on ette heidetud viletsat pildikaliteeti kõrge tundlikkuse juures ka tõi on, et K-7 ei saa pildi näiva puhtuse

Pentax K-7+ 18-55mm WR + 50-200mm WR

HIND: 21 990

Müügil: Photopoint

Sensor: 15 megapiksli

Bajonett: Pentax KAF2

Teravustamine: TTL faasituvastusega 11punktiline SAFOX VIII+ sensor

Tundlikkus: 100–6400, Auto ISO

Säriaja vahemik: 1/8000–30 s, aegvõte

Sarivõte: umbes 5,2 kaadrit/s (JPEG 40, PEF RAW 16, DNG ja RAW 14 kaadrit järjest)

Stabilisaator: sensori nihutusega

Mälukaart: SD, SDHC

Ekraan: 3tolline TFT, 921 000 piksli, reguleeritavad värvid

Pildivormingud: JPEG, DNG, PEF

Videorežiim: 1536 x 1024 (3 : 2), 1280 x 720 (16 : 9), 640 x 416 (3 : 2) piksli, 30 kaadrit/s, Motion JPEG (AVI), kuni 25 minutit või 4 GB

Toide: D-LI90 liitiumioonaku

Muu: 100% katvusega, 0,92x pildiotsija, otsevaaterežiim, tolmu- ja ilmastikukindel kere, elektrooniline lood, HDR-võtterežiim, sensori tolmutuvastussüsteem

Mõõtmed: 13,1 x 9,6 x 7,4 cm

Kaal: 670 g (ilma aku ja mälukaardita)

osas Nikon D90-le vastu, kuid detailirikkus, mille K-7 säilitab, on sellegipoolest imetusväärne. Tegin seeria testipilt toas, kus ainsaks valgusallikaks oli üksainus paari meetri kaugusel olev 40 W hõõglamp, ja K-7 pidas hästi vastu kuni lõpuni, pakkudes väga hästi säilinud detaile, seda ka müraemaldusrežiimis

Pentaxi kasutajale on K-7, väike aga võimekas kaamera, teretulnud ja, mis seal salata, ainuvõimalik tee edasi. Olles isenesest väga hea kaamera, pole sel ometigi midagi sellist, mis ta konkurentidest peajagu kõrgemale tõstaks. K-7 ostmisteks peab väga täpselt oma vajadusi teadma.

[d] SVEN VAHAR

[HINNANG]

K-7 teeb palju asju õigesti, pakkudes omas klassis kõige väiksema kere juures palju põnevaid võimalusi.

[d] hinne:

Eraõpetaja fotokotis

Nikoni uus digipeegelkaamera D3000 ei ole mitte ainult odav ja lihtne, vaid abistab sind ka pildistama õppimisel. Puudu on vaid eesti keel ja häälkäsklused, aga seda ei saa kaamerale ette heita, sest muu on väga hea.

● Peegelkaameraga pildistamine on popp. Lausa nii popp, et kaameraid ostavad ka need, kelle oskused ja ootused neile kompaktkamerast enam ei võimalda. Ja muidugi on asjale kaasa aidanud ka kaameratootjad ise, kes toovad turule üha lihtsamaid ja odavamaid mudelid. Praegu leiab ka Eesti poodidest odavaima peegelkaamera märksa soodsamalt kui kalleima kompaktkamera.

Pildistamine on imelihtne

Mida siis teha, kui tahaks moega kaasas käia, aga peegelkaameraga siiski suurt midagi peale hakata ei oska? Alustuseks ei teeks paha mõni sissejuhatav raamat läbi lugeda. Nendega on aga see häda, et loetu kipub ununema, kui kohe järele proovida ei saa, pealegi on raamat raske kaasas kanda ega ole enamasti käepärast, kui seda vaja oleks.

Umbes sellisena kujutlesin Nikoni too-

Aparaadis on lausa fotograafi käsiraamat, mis juhatab lihtsate suuniste abil täpselt vajalike seadistusteni

tearendajate mõttekäiku, kui D3000 esmakordselt kätte võtsin. Miks muidu on nad pildistamisrežiimide valikukettale, kus kompaktidelt üle võetud režiimide tõttu niigi kitsas, lisanud veel ühe jaotuse – Guide. See on algaja fotograafi käsiraamat otse kaameras. Lihtsate suunistega jõud täpselt selliste seadeteni, mis sinu soovitud pildi jaoks vajalikud (aga mida sa ehk ise ei oska veel määrata), samuti saad lisainfot, miks üks või teine seade

Nikon D3000s

HIND: 7299 KROONI (AINULT KERE)

Müügil: Photopoint

Sensor: 10,2 megapiksliit; 23,6 x 15,8 mm (CMOS)

LCD-ekraan: 3tolline, 230 000 punkti

Autofookus: 11 punkti

Säriaeg: 1/4000–30 s

Tundlikkus: 100–1600 (laiendatav kuni 3200)

Sarivõte: 3 kaadrit sekundis

Mälukaart: SD, SDHC

Mõõtmed: 126 x 97 x 64 mm

Kaal: 485 grammi

valiti.

Kui nuriseda, siis võiks selline abimees muidugi ka eestikeelsena saadaval olla, sest praegu ei pruugi tädi Maali (kellele kõik lihtsad seadmed näikse suunatud olevat) ikkagi pildistamist selgeks saada.

Lihtne ja loogiline

Muigama paneb ka Nikoni pressiteate pretensioonikas lause: «Igäüks, kes hoiab käes D3000 kaamerat, tunneb, nagu see oleks osa tema käest.» Eks see sõltu ikka rohkem käest ja tõtt-õelda peaks see olema üks üsna väike kämmal. Mõni kummisem ala käe ja kaamera haakumiskohas poleks paha teinud.

«Õnneks» ei ole kaameral *live-view* funktsiooni, nii et algajad peavad väljasirutatud käte asemel kohe korrekste pildistamisasendi ehk aparadi näo ette tõstmisega kohanema.

Lihtne on D3000 kasutamine aga tõesti – kõik valikud on kenasti ekraanile kuvatud ning kiirelt muudetavad. Tundlikkuse soovitaks siiski oluliselt madalamal hoida kui aparadi maksimum, sest müra on kerge tekkima. [d] KRISTJAN KALJUND

[HINNANG]

Elu esimeseks peegelkaameraks väga hea valik: lihtne õppida, kasutada ja välja kasvada. Hind on samuti mõistlik.

[d] hinne:

Kasutamiseks ainult koos juhendiga

Mis oleks töö- ja erakõnede lahushoidmiseks parem kui kaks eraldi SIM-kaarti, kuid selleks kahte telefoni kaasas kanda on ju tülikas. Samsungi uus DUOS lubab kahe kaardi kasutajale mugavat lahendust, kuid intuiivsusest jääb telefonil vajaka.

• Telefon on kena kujuga, suhteliselt käepärane ning telefoni paneel liigub kergelt ja fikseerub hästi avatud olekusse, kuid selle juures kostub suhteliselt vali klõps ja vaikemas olukorras võib see olla vaat et liigagi häiriv. Tagumine kaas irdub hõlpsalt ja kaartide paigaldamiseks pole vaja kangutada või urgitseda.

Väga madalate klahvide kasutamine on algul raskevõitu, kuid sellega harjub kiiresti ning paari päeva pärast ei ole enam probleeme. Menüü on selge ja arusaadav,

kuid eesti keele tuge ei ole.

Kuna telefoni põhifunktsioon on helistamine, ja antud telefon on mõeldud kahe SIM-kaardi kasutamiseks, siis selle telefoniga väljahelistamise puhul on kahe kaardi vahel võimalik küll valida, kuid raskustega. Kui number juba valitud, puudub võimalus kaarti vahetada, kui aga teine kaart enne numbri valikut aktiivseks seada, teeb telefon restardi, mis kestab ligi 30 sekundit. Lähemal uurimisel selgub, et tegelikult on vaja restartida ainult vaikimisi SIM-kaardi valimiseks ja teiselt kaardilt kõne tegemiseks seda tegema ei pea, aga telefonis on see funktsioon esitatud eksitavalt. Uuring internetis näitas, et ma pole sugugi ainuke, kes teiselt kaardilt helistamiseks telefoni restartis. Nii ei tohiks olla.

Kord töötab, kord mitte

Telefonis peaks olema võimalus seada kellaajad, millal kumbki kaart on aktiivne, aga teadmata põhjusel ei õnnestunudki seda funktsiooni käivitada. Telefoniraamatus on võimalik kontakte vaadata ja salvestada need kenasti sobivale kaardile, ka kõnelogis on näha, kumma kaardi pealt või peale on helistatud, samuti on võimalik kontaktid jagada kolme rühma. Telefoni helina-värinaprofiilid on kasutatavad, heli saab seada suhteliselt valjuks ja kuna telefon ise on suurte mõõtetega, on ka värin piisavalt tugev, et seda liiklusrümas, kui helinat pole kuulda, tunda oleks. Hea on ka see, et mõlemale SIM-kaardile saab seadistada oma helina, et oleks kohe aru saada, millisele numbrile sisse helistatakse.

Teemasid ja taustapilte jagub mitmele maitsele, kuid kahjuks ei saa panna kellaega pidevalt ekraanile nähtavaks – aeg-ajalt oleks seda ikkagi vaja. Kalender pakub mitmeid ajakava planeerimise võimalusi, samuti on memode ja ülesannete funktsioon igati tase- mel. Eriti vinge ja ehk isegi ülepin-

Samsung DUOS B5702

HIND: 3990 KROONI, Elisa kliendihind

Müügil: Elisa

Töösagedused: GSM

850/900/1800/1900 MHz

Mälu: 50 MB sisemist mälu, kuni 8 GB MicroSD tugi, 1000 mälukohta

Ekraan: 240 x 320 pikslit, 2,4tolline TFT, 256 000 värvitooni

Ooteaeg: kõneaeg kuni 5 t, ooteaeg kuni 220 t

Kaamera: 3 megapikslit, autofookus, videosalvestus 15 fps VGA (MPEG4/H.263)

Ühendused: USB (micro-USB-liides), GPRS, Bluetooth, EDGE 236,8 kb/s

Muu: POP3, IMAP4, SMTP, modem, FM-raadio, dokumendivaaturid (Word, Excel, PowerPoint, PDF), MP3/AAC+/MP4-muusikamängija

Mõõtmed: 10,6 x 5,3 x 1,8 cm

Kaal: 120 g

gutatult uhke on aga stopper, millega saab salvestada koguni 50 erinevat vaheaega. Nojah, klassitäie laste jooksuvõistluste vaheaegad saaks sellega salvestada küll.

Pigem isale kui emale

Töenäoliselt on telefoni sihtrühmaks äri- mees (telefonis on ju dokumendivaaturid, POP/IMAP-tugi, konverterid, ajavõõndite kellaegade vaatamine, võrku minemise võimalusest rääkimata jms), mitte tavaline kasutaja, kel töö- ja perekõnede jaoks erinevad SIM-kaardid. Lihtsalt helistamise ja SMSimise jaoks on B5702 kallis ja kobakas. [d] MAIU KAUBER

[HINNANG]

Mugav ja võimalusterohke, aga SIM-kaartide kasutamine võiks olla loogilisemalt lahendatud.

[d] hinne:

Mobiilse kasutaja rõõm

1. septembril tuli välja uus versioon brauserist, mis on vanem kui nii mõnigi [digi] lugeja. Opera on pärast 13 aastat jõudnud 10. versioonini. Hoolimata kõrgest vanusest on brauser endiselt särtsakas ja vigureid täis.

• Üheks 10. versiooni silmapaistvamaks uuenduseks on eelvaatepiltidega lehesakid. Avatud veebilehti tähistava sakirea vahejoone hiirega allapoole sikutamisel või topeltklõpsamisel ilmuvad välja veebilehti tähistavad pisipildid. See on läbimõeldum ja paremini integreeritum kui IE8 Quick Tabs funktsionaalsus ning ega Firefoxilgi sellele midagi vastu panna ole.

Sissehitatud veebikiirendi

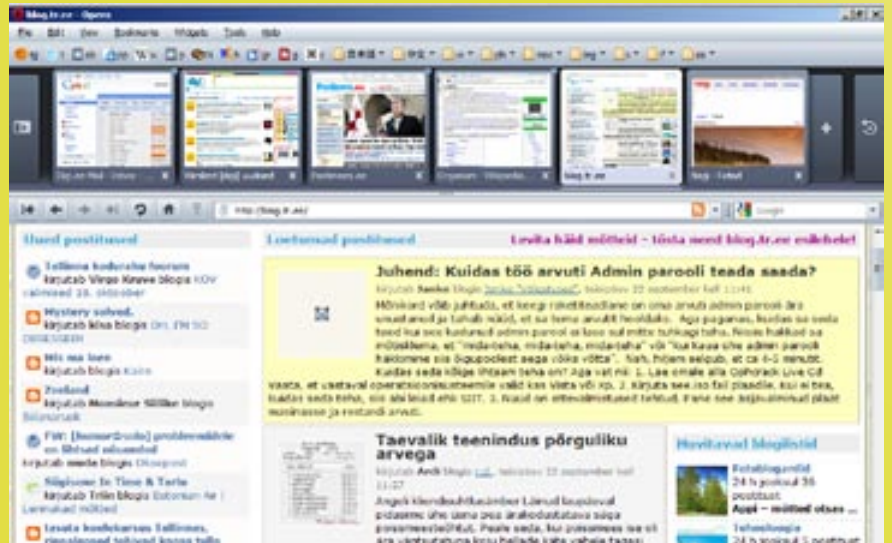
Teine märkimisväärne uuendus on Turbo Browsing, mis on Opera Mini puhul kasutatava serveris renderdamise tehnoloogia edasiarendus. Aeglase ühenduse puhul käib veebilehe sisu läbi Opera serveritest, kus selle sisu tihendatakse ja alles siis kasutaja brauserile edastatakse. Piltide kvaliteet selle käigus küll halveneb, aga see-eest on ohtra pildimaterjaliga lehe laadimine tõepoolest kiirem. See on õnnistuseks kõigile viletsa mobiilse interneti küljes istujatele.

Vaat et kõige parem uuendus minu ja ilmselt ka mitmete teiste jaoks, kes kasutavad paralleelselt mitut arvutit, on võimalus järjehoidjaid sünkroonida. Nüüd saan ma lauavarvutis Operasse lisatud põneva lehega järjehoidja automaatselt

Erinevalt IE ja Firefoxi järjehoidjate sünkroonijatest toimib Opera lahendus väga kiirelt ja kasutaja jaoks märkamatu

ka oma sülearvuti Operasse. Erinevalt näiteks IE ja Firefoxi jaoks saada olevast populaarsest lisandmoodulist Xmarks on Opera lahendus sigakiire ja märkamatu. Kahjuks ei sünkroonita niimoodi veebilehtede parooli.

Opera fännid nimetavad Operat endiselt kõige kiiremaks brauseriks ja ka Opera ise lubab jälle kiiruse tõusu, kuid sellega on lood nii ja naa. Minu testimise järgi on Chrome ja Firefox 3.5 sünteetilisest testidest endiselt kiiremad, ent Operal on Chrome'iga võrreldav kasutajaliidese kiirus ja Firefox on Opera 10 kõrval um-

Paljude veebisaitide üheaegsel lahtihoidmisel on uskumatult palju abi akna-sakkidel kuvatavatest pisipiltidest. Pärast ei oska enam ilma ollagi.

bes sama särtsakas kui tigu tihase kõrval. Subjektivselt hinnates on Opera 10 Firefoxist märgatavalt kiirem ka mõnedes ohtralt Javascripti kasutatavates rakendustes, näiteks Google Readeris, näidaku siis testid, mida tahavad.

Eesti keel täiesti olemas

Teine, mis mulle rõõmu teeb, on eesti spelleri tugi, mille saab installida täiesti automaatselt. Automatiseeritud on nüüd ka versiooniuuenduste installimine, täpselt nagu seda oskavad juba ammu Firefox ja Chrome. Opera meilikliendile on lisandunud *rich text* meilide saatmise tugi, aga tehke inimkonnale teene ja ärge seda kasutage.

Mõned kiiksud Operal siiski veel on, näiteks kuigi ta saab Google Docsiga kenasti hakkama, ilmnevad dokumentide ja kaustavaadetes aeg-ajalt paigutusvead, kus mõni kasutajaliidese element venib laiemaks, kui tegelikult peaks.

Operaga hätta ei jää

Olles kasutanud Operat teiste brauseritega paralleelselt kaks nädalat, võin öelda, et veebisaitide, mis Opera pärast katki läheksid, minu poolt külastatavate hulgas pole. Ükski leht mul Opera pärast vaatomata-kasutamata ei jäänud. Ainus, mis

Opera 10

HIND: TASUTA

Veebileht: www.opera.com

Nõudmised süsteemile: Pentium II 65 MB RAM või sarnase jõudlusega riistvara, 20 MB (50 MB soovituslikult) kettaruumi, Windows 95 (Windows 98 soovituslikult) või uuem, Linuxi puhul libstdc++ ja X11, Maci puhul OS X Panther (10.3) või uuem.

mul selle hea brauseri puhul mõistetamatuks jääb, on see, miks nad nii kangekaelselt väldivad Firefoxile metsiku populaarsuse toonud lisandmoodulite süsteemi loomist. Firefoxil ja IE-l see on, Chrome'i beetadel ka, aga Opera pakub vaid brauseriga mitteintegreeritavaid vidinaid.

[d] SVEN VAHAR

[HINNANG]

Hea, mitmete huvitavate lisavõimalustega brauser. 10. versioon sobib hästi mobiilsele mitmearvutipidajale.

[d] hinne:

Sülearvuti parim sõber

Kas LD ehk Laptop Display kuvari mudeli tähistusena viitab tõesti sellele, et see kuvar on eelkõige mõeldud sülearvuti jaoks? Jah ja ei. Kuvarit saab kasutada ka suure arvutiga, kuid mugavam on see neile, kes harjunud sülearvutiga tööd tegema.

• Nimelt puudub sel kuvaril traditsiooniline jalg sootuks ja kuvar istub otse serva laual, tagant toetamas vaid lahtikäiv tugi. Laua taga istuja jaoks sarnanevad vaatenurk ja kõrgus üsna täpselt sülearvuti ekraaniga. Kui sa niikuinii oled harjunud madalamale vaatama, siis on see tegelikult üpris mugav. Lisaks näeb üle selle kuvari ka seda, mis mujal toas või kontoris toimub, suur ja lai kuvar ei tekita eraldavat näokõrgust müüri sinu ja teiste vahele. See on tegelikult päris suur asi ja kuvari teistmoodi psühholoogilist mõju ei oska enne kuvari proovimist ette arvata, aga see on täiesti olemas.

Kael kangeks ei jää

LD220 eeliseks tavaliste kuvarite ees on see, et kui kasutada seda sülearvuti liisakraanina töölauda laiendamiseks, siis on see sülearvuti ekraaniga samal kõrgusel, pilguga ühelt ekraanilt teisele ümber lülituda on lihtsam. Kahe ekraani pilti on parem võrrelda siis, kui need on kõrvuti, mitte nii, et üks neist on kõrgemal. Mis ekraanil dokumentide kuvamise puutub, siis selle resolutsiooni juures mahub Wordis ka 100% suumiastme juures kaks lehekülge kõrvuti.

Disainilt ja käsitsemismugavuselt on kuvar täpselt nagu tavalise kuvari ekraaniosa, mis on jalalt maha tõstetud. See tähendab, et sellega pole kuigi mugav askeleda. Tõstmiseks on korpus liiga sile ja libe, ainus, millest kinni saab haarata, on jahutusavade kohal olev eend, aga ma pole kindel, et see selleks mõeldud on. Ka laual edasi-tagasi pole kuvarit mugav nihutada, sest kuigi serva allosas on nihutamist hõlbustavad ja kriimustamist vältivad rullikud, ei ole lahtisirutatud vedruga tugijala fiksaatormehhanism nii jäik, et ma julgeks kuvarit lükates või tõmmates nihutada, jala vigastamise vältimiseks tu-

leb kuvarit igaks juhuks kahe käega tõsta. Selles osas on veel veidi parandamisruumi.

Töötab ka üle USB

Pildi saab kuvarisse kahel moel: üle analoog-VGA või üle USB. Kuvari sisseehitatud dekodeerkiip ega USB-ühendus pole piisavalt kiired, et mängu mängida või kõrge resolutsiooniga videoid sujuvalt esitada, kuid sellisteks puhkudeks võib pildi üle analoog-VGA võtta. See pole kahjuks nii terav ja selge, kui seda võimaldaks digitaalne liides.

Pildikvaliteet on kuvaril ka vaikeseades väga hea, toonid on neutraalsed ja otseselt ühtegi domineerivat vale tonaalsust silma ei hakka. 99% kasutajate jaoks tõepoolest lülita-sisse-ja-kasuta-terviseks kvaliteediga pilt. Vaatenurk on kuvaril samuti piisavalt hea, filmi vaatamisel värvimoonutuste vältimiseks ei ole vaja istuda kuvari ees täpselt keskel.

Kuvarile saab ette heita ainult kahte asja: DVI või HDMI puudumist ja seda, et

Samsung LD220

HIND: UMBES 3700 KROONI

Müügil: nõudke arvuti- ja veebipoodidest
Ekraani diagonaal: 22 tolli
Loomulik eraldusvõime: 1920 x 1080
Punkti suurus: 0,248 mm
Ekraani külgede suhe: 16 : 9
Kontrastsus: 30 000 : 1 (dünaamiline)
Heledus: 300 cd/m ²
Reaktsiooniaeg: 5 ms
Vaatenurk (H/V): 170°/160°
Liidesed: Analoog-VGA, USB-jaotur
Muu: pilt üle USB
Mõõtmed: 51,7 x 33,4 x 7,2 cm
Kaal: 4,5 kg

see on tõepoolest mõeldud spetsiifiliste vajadustega kasutajatele, sest pea olematu ekraani vaatenurga kohandamisvõimaluste tõttu tuleb oma istumisasendit seada kuvari järgi. [d] SVEN VAHAR

[HINNANG]

Omapärane toode, kuvar veendunud sülearvutikasutajale. See kas sobib su vajadustega 100% või ei sobi üldse.

[d] hinne:

Nehalem marsib massidesse

Septembri alguses tutvustas Intel laitarbeturu jaoks valmistatud P55 kiibistikku (koodnimega Ibex Peak) ning selle tarbeks loodud socket1156 protsessoripesaga kolme protsessorit i7 870, i7 860 ning i5 750 (koodnimega Lynnfield). Meil on need juba testis!

• Kui esimesed Nehalemi arhitektuuriga (Inteli protsessorilahendus, kus mälu-kontroller on integreeritud protsessoriga samale kiibile) CPU-d saabusid turule juba ligi aasta tagasi ning olid mõeldud kallisse tippklassi, siis laiem tarbijaskond pidi seekord kaua ootama. Nüüd siis on meil tänu Ordi, Inteli ja Gigabyte'i abile töötav mudel i5 laua peal ning testimine võib alata.

Kiiruse kasv on tuntav

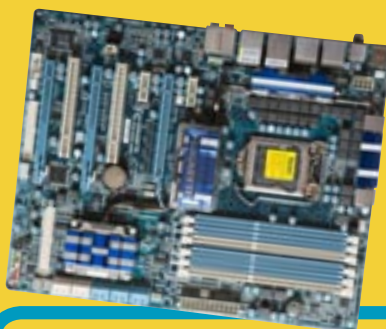
Esmalt uus Lynnfield. Varasemad «Nehalem» (soc1366 i7 9xx seeria koodnimega Bloomfield) CPU-d omasid kõik kolmekanalilist (Triple-Channel) DDR3 mälu-kontrollerit ja toetasid Hyper-Threading (HT) tehnoloogiat – üks protsessorituum suudab paralleelselt jooksutada kaht andmetöötlusvoogu (*thread*) ning paistab operatsioonisüsteemile kahe CPU-na.

Seega leiame tegumihaldurit avades kaheksa tegutsevat protsessorit nelja reaalse tuuma (*core*) asemel. Testimised aga näitasid, et kui ühekanaliliselt mäluasiinilt kahekanalilisele liikudes saavutatakse tuntav kiiruse kasv, siis edasine laiendus 192bitisele kolmekanalilisele lahendusele kiirust enam ei lisa (v.a ainult maksimaalset mäluasiini läbilaskevõimet mõõtvates testides). Samas aga muudab see nii CPU kui ka emaplaadi tehnoloogiliselt palju keerukamaks ja kallimaks.

Uued Lynnfieldi seeria kõik CPU-d (nii i7 kui i5) toetavad ainult kuni kahekanalilist mäluarhitektuuri, kuid massiturul piisab 4–8 GB operatiivmälust küll ja veel. Suureks erinevuseks on ka Lynnfieldi CPU-del protsessorikiipi kolinud PCI-Expressi kontroller (kas üks 16x või kaks korda 8x), mõistõttu pole enam vajadust põhjasilla (Northbridge) järele ja süsteem on n-ö kahekiibiline: Lynnfieldi protsessor ja P55 kiip.

Odavalt saadud hea tehnoloogia

Kõik uued protsessorid on valminud veel 45 nm tehnoloogiaga, on neljatuumalised ja varustatud 64 kB L1, 2 MB L2 ning 8 MB jagatud L3 kiire vahemäluga. Erinevus protsessorite i5 ja i7 vahel (peale kellataktide) on just nimelt HT-s: i7 CPU-d toetavad HT-d ning «paistavad» kaheksatuumalistena, i5 ei toeta HT-d ja ongi «tavaline» neljatuumaline CPU. Kõik

Gigabyte GA-P55-UD6

HIND: 3350 KROONI

Müügil: Ordi

Protsessoripesa: Socket 1156 (Lynnfield Core i7 ja Core i5 CPU-d)

Kiibistik: Intel P55 (Ibex Peak)

Mälu toetus: kahekanaliline 6 x DDR3 (800 MHz – 2600+ MHz; 1,5 V; max 16 GB)

Liidesed: 10 x USB 2.0, 2 x FireWire IEEE1394A, 10 x SATA-2, 2 x e-SATA, 2 x RJ45 (LAN), SPDIF (coax), SPDIF (opt), 8-ch Audio Out, Mic In, PS/2, COM

Muu: 2048bit Smart TPM krüpto

Form factor: standard ATX

[HINNANG]

Varustuses kõik, mida vaja. Maailma esimene 24faasilise toitega emaplaat. Rauafriigile, mängurile ja töömashinasse.

[d] hinne:

Intel Core i5 750

HIND: 3100 KROONI

Müügil: Ordi

Arhitektuur: Nehalem

Protsessoripesa: Socket 1156

Kiibitehnoloogia: 45 nm

Tuumade arv: 4

HyperThreading: puudub

Taktsagedus: 2,8 GHz (TurboBoost max 3,46 GHz)

L1 cache: 32 kB inst per tuum, 32 kB data per tuum; kokku 256 kB L1

L2 cache: 256 kB per tuum; kokku 1 MB L2

L3 cache: 8 MB jagatud (shared) L3

Max energiatarve (TDP): 95 W

[HINNANG]

Intel on toonud hea jõudluse viimaks ka kokkuhoidlike rauafriikide käeulatusse. Hea asi mõistliku hinnaga.

[d] hinne:

kolm uut CPU-d on TDP 95 W (eelmised i7 ootad olid 130 W).

Uuenenud on ka protsessorite nn TurboBoosti tehnoloogia. Seda rakendati alates Bloomfield i7 CPU-dest: kui protsessor tegutseb alakoormatuna või on koormatud kõigest näiteks 1–2 tuuma, siis kiirendab ta automaatselt end ühe kordajastme võrra (133 MHz) üle. Nii toimib i7 965 Extreme tavalisel sagedusel 3,33 GHz (nominaal = 3,2 GHz). Lynnfieldid on aga siit veel edasi sammunud ning sõltuvalt koormatusest võib see kiirendus olla kuni 5 astet (4 astet i5 korral) – nt ühte andmevoogu harutav 2,93 GHz i7 870 CPU võib siis müristada sagedusel

3,6 GHz.

Meie turul on nende hinnad hetkel sellised: i7 870 (2,93 GHz) – 8550 krooni, i7 860 (2,8 GHz) – 4390 krooni ja i5 750 (2,66 GHz) – 3100 krooni. Meie testitud i5 750 näitas end vaatamata HT puudumisele ja madalale taktile väga heast küljest, edestades paljudes testides 3,8 GHz peale kallatud AMD uusimat Phenomit ja samal kellal tegutsevat Inteli eelmist lipulaeva Extreme QX9770. Ja kui ta ka tänu taktile kaotas, siis oli see hinnaga võrreldes pisike kaotus.

Seega soovitage soodsaima ostuna i5 750-t, masuaja mängurile või rauafriigile aga i7 860-t.

[d] VEIKO TAMM

Sama raha eest paremini

Möödas on ajad, kui terabaidine kõvaketas tundus olevat ääretu ja täitmatu. Juba fotograafi üks pildistamissessioon kaalub kümneid gigabaitte, Full HD video salvestamisest rääkimata. Mida nende failidega teha?

● Huvi pärast võrdlesin eri salvestusseadmete gigabaidi hinda: odavad CD-toorikud 4,9 kr/GB, odavad DVD-toorikud 1,1 kr/GB, DVD Dual-Layer toorikud 2,9 kr/GB, Blu-ray toorikud 5,8 kr/GB ning kasutades 1–1,5 TB kõvakettaid on hind 1 kr/GB.

Nagu näha, on kõvaketaste hinna lan-
gus teinud neist vaat et odavaimad sal-
vestusseadmed. Kui samasse hinnaklassi
ulatab ka DVD, siis 1 TB info mahutami-
seks kulub 250 toorikut! Kujutage seda
hulka ette ning siis kujutage ette seal-
tornidest vajaliku ketta leidmist, lisage oda-
vate toorikute mitte just eriti pikk säili-
vusaeg – ja leiategi, et parimaks lahendu-
seks on kõvaketas. Samas on aga liideste
arv emaplaadil piiriks ketaste arvule – ta-
valiselt on see 6, kalleimatel emaplaadidel
aga 8–10 SATA-porti. Lisaks energiakulu:
kui masin töötab ööpäev läbi, neelab iga
ketas kuus 7,2 kWh energiat. Ja mis liigub,
see kulub.

Geniaalselt lihtne lahendus

Lahenduseks on info arhiveerimine kõ-
vaketastele, mis seisavad riulis nagu raa-
matud, igal siljal: «Film 1», «Film 2»,
«Fotod 1», «Fotod 2», «Mängud 1» jne. Ma
tean juba mitmeid tuttavaid arvutiinime-
si, kel selliste «raamatukogude» ketaste
arv ületab kümnet. Kuid selleks, et ketas
taas arvutiga ühendada, on vaja avada
korpus, ketas külge ühendada, sundida
arvutit uut raudvara leidma jne. Turul on
küll juba ammusest ajast välised ketta-
karbid, kuid igale kettale oma karpi osta
(vähemalt 300 krooni trükk) teeb sellise
lahenduse kalliks. Suurema arvu ketaste
väline mahuti on enamjaolt protsessori-
ga varustatud miniserver ja maksab juba
tühjana 6000–9000 krooni. Taas väga kal-
lis lahendus.

Akasa DuoDocki saab aga kas e-SATA

(milline on olemas enamikul moodsatest
emaplaadidest) kaudu või üle igal arvutil
olemas oleva USB 2.0 masina külge ühen-
dada ja siis sinna kõvakettaid vajadusel
sisse panna nagu mälukaarte lugejasse.
Kettapesa sobib nii 3,5tollistele lauaarvu-
tiketastele kui 2,5tollistele sülearvutike-
tastele.

Miinuseid polegi

DuoDock tuleb ühendada arvutiga ja kõik
– mingeid draivereid paigaldada pole vaja.
Kui asetada seadmesse ke-
tas, leiab arvuti selle kohe
ja seade on kasutusvalmis.
Ning kuna ta on n-ö käigult
vahetatav (*hot swap*), siis
pole ketta ühendamiseks
ega vahetamiseks vaja ar-
vutit sulgeda ja taaskäivita-
da – kõik toimub lennult.

Viisin ka läbi võrdleva
testi, kasutades vanemat
120 GB 2,5tollist sülear-
vutiketast Spinpoint M60
SATA-1 ning uusimat Seaga-
te 1,5 TB 3,5tollist lauaarvu-
tiketast Barracuda 7200.11.
Kumbagi ketast katsetasin
kolmel moel: otse arvu-
tis sees SATA-pordi taga,
DuoDockis e-SATA kaudu
ja DuoDockis USB 2.0 taga.
Nagu arvata oli, jäid sisese
ja välise SATA-liidese
tulemused enam-
vähem samaks,
USB kaudu oli
tulem keskmi-
selt kolm korda
aeglasem, aga
siiski täitsa ka-
sutatav.

 VEIKO TAMM

Akasa DuoDock

HIND: 495 KROONI

Müügil: Ordi

Toetatud kõvakettad: SATA, 3,5 tolli ja
2,5 tolli

Ühendus arvutiga: e-SATA, USB 2.0

Mõõtmed: 14 x 10,8 x 7 cm

Operatsioonisüsteemid: Windows 2000/
XP/Vista/7, Mac OS X

[HINNANG]

Asendamatu kõigile, kellel vaja palju ar-
hiveerida. Ühenda kõvakettad vajadusel
arvutiga just DuoDocki kaudu.

 hinne:

Pildikahur kompaktkameras

Nikoni sisseehitatud projektoriga fotokas on uuenduslik, ent tagasihoidlike tulemustega. Tähelepanu on aga garanteeritud kogu raha eest. Kannatamatud saavad oma pilte nüüd otse kuuri seinal vaadata, pole vaja arvuti taha minnagi.

• «Oh, kui vägeva pildi ma tegin!» hüüatab eemal klõpsiv sõber erutunult. Selmet sind ära oodata ja pilti tillukeselt ekraanilt demonstreerida, vajutab sõber aga nuppu ning foto ilmub seinale – suur, selge, värviline.

Lühike samm õiges suunas

Coolpix S1000pj on pealtnäha täiesti tavaline kompaktkamera: mitte ülearu suur, mitte ülearu ilus ning täiesti tavaliste tehniliste näitajatega. Eriliseks teeb aparadi see, et sinna on sisse ehitatud projektor, mis võimaldab pilte ja videoklippe suvalisele seinale kuvada.

Uudne idee ja laias laastus toimiv teostus, aga muidugi on asi alles lapsekingades. Nii nõuabki pildi näitamine üsna pimedat ruumi või vähemalt väga tumedat pinda, tavalises päevavalguses jääb projektoril valgustugevusest ilmselgelt vajaka.

Tunniajased seansid

Fookustamisliugur ei tundu eriti töökindel ning kriuksub ebameeldivalt, ent väiksusele vaatamata on tervustamine üsna hõlpus.

Pildi maksimaalne diameeter on 100 cm ning projektsioonirežiimis lubatakse aku tööajaks kuni üks tund.

S1000pj on ju siiski oma erilisele andele vaatama ka fotoaparaat. Lihtne, nappide nuppudega ja kergesti õpitav. Laisale pildistajale pakutakse ka mugavusvidinaid: automaatne parima kaadri valik, silmapilgutamise hoiatus, näo- ja naeratustuvastus, punasilmade eemaldamine, nahatoonide pehmenemine ning loomulikult ka automaatne võtterežiimi valik.

Pildikvaliteet siiski ei hiilga. Pisikesele sensorile pressitud 12 megapiksli annab tunda, müra tekib kiiresti ja palju. Sellele vaatama kipub kaamera millegipärast automaatse ISO režiimi korral tundlikkuse üles kruttima ning seda isegi välguga pil-

Nikon Coolpix S1000pj

HIND: 7090 KROONI

Müügil:	Fotoluks
Sensor:	12,1 megapiksli
Suum:	5kordne optiline
Fookuskaugus:	28-104 mm (35 mm ekvivalendina)
Tundlikkus:	automaatne, ISO 64-6400
Stabilisaator:	optiline ja digitaalne
Mälukaart:	SD, SDHC, 36 MB sisemälu
Ekraan:	2,7toll, 230 000 piksli
Mõõtmed:	99 x 65 x 23 mm
Kaal:	155 g (ilma aku ja mälukaartita)

distades.

Niisiis tahab S1000pj pilti teha võimalikult valguses ning näidata võimalikult pimedas. Selle omanik peaks aga olema võimalikult rikas, võimalikult edev ning võimalikult vähenõudlik.

[d] KRISTJAN KALJUND

Unustage ära päikese käes piltide vaatamine. Selleks on vaja pimedat tuba!

[HINNANG]

Ülikallis, aga kui see koosolekulauale tõsta ja suvepäevade pilte seinale kuvada, on teiste pilgud hindamatu väärtusega.

[d] hinne:

Rääkige, rääkige, ma kuulan teid

Skype'iga koostöös välja töötatud peakomplekt olla väidetavalt mõeldud eelkõige kõnelemiseks, mitte muusika taasesituseks, ja sellega tuleb nõustuda. Kõnekvaliteet on tipp-topp, kuid muusika kuulamiseks tuleb midagi muud leida.

● Kõnekvaliteet üle Skype'i on suurepärase, aga salapäraselt Skype'i kiipi klappides pole, samamoodi hästi toimivad need ka Google Talki või Live Messengeri kaudu jutustades. Svammklappide kohta on Everymani komplektil päris hea helieristus ja suundmikrofon toimib hästi, vestluskaaslaseni jõuab kõne selgelt. Muusika jaoks nappib klappidel võimekust madalamate sageduste taasesitamiseks ja muidu on ka heli pigem krampelik kui mahlakas. Ent tühja sellest. Kui just melomaan pole, kõlab kuulata ikka.

Peakomplekti nõrkus seisneb muus. Esi-

teks on klappide survepunkt vähemalt minu pea jaoks veidi liiga ette nihkes ja kui sätin klappid täpselt kõrva keskele, vajuvad need pikapeale ettepoole ära. Sel pole mingit pistmist allavajumise, see on teine teema. Paigast nihkumisele aitab kaasa ka jäik ja raske kaabel, mis lausa kisub vasakpoolset klappi, mille küljes on niigi juba mikrofon, allapoole.

Ka ei saa ma lahti mõttest, et kui kaabli külge juba jullasid panema hakata – praegu on seal ju USB-audiopistik üleminek –, siis võiks ühtlasi lisada ka helitugevuse reguleerimise nupud või rattakese. See vähemalt õigustaks

Peakomplekt Freetalk Everyman

HIND: UMBES 330 KROONI, TASUTA KOHALETOIMETAMINE

Müügil: Skype'i veebipoes shop.skype.com

Sagedusvahemik: 20 Hz - 20 kHz

Mikrofon: suundmikrofon

Liides: USB, 3,5 mm audiopistik

Muu: kokkuvolditav, PC ja Mac'iga ühilduv, ei vaja lisatarkvara

Kaal: 124 g

[d] hinne:

komplekti raskust. Üle paari-kolme tunni seda peas hoida ei tahaks, ei ole mugav. Lühemate kõnede jaoks käib komplekt siiski küll ja selle raha eest on helikvaliteeti piisavalt.

[d] SVEN VAHAR

Prestigio arvutiaksesuaar

Data Racer II ei ole tavaline igav väline kõvaketas. See erineb keskmisest hallist karbist, meenutades oma disainiga veidi madala profiiliga vinget võidusõiduautot. Kellele lahe, kellele lapsik.

● Punase-mustaga korpus, sinine valgusrant ja punased USB-kaablid jätavad üsna edeva mulje ja ma kujutan ette, et kui oleksin teismeline, võiks säärane kõvaketas täitsa äge tunduda. Paraku ma ei ole teismeline ja ma päris täpselt ei mõista, kuidas saab säärase asjade turg nii suur olla, et neid tasub järjeste juurde toota, aga elu ja inimesed ongi kummalised. Igale oma.

DR2 kestab on asjalik 8 MB puhvriga 320 GB Toshiba kõvaketas ja see on aus kraam. Ketta kiirus

üle USB2 on juhusuurusega faili kopeerides stabiilselt 30–33 MB/s ilma suuremate kõikumisteta, seda vahemikus 64 kB kuni 8 MB plokkidega testides, kuid näiteks suurte failide kopeerimisel lähevad esimesed 500–700 MB vabalt 60 MB/s. Kõvaketas ise kindlasti kasutamisel pudelikaelaks ei ole.

Kettaga ei tule kaasa varundustarkvara, kuid tuleb Fnet TurboHDD draiver, mis peaks suurendama USB kaudu andmevahetuskkiirust kuni 25%, aga kuna tarkvara litsentsivõtit kettaga kaasa ei antud, ei saanud ma seda väidet kontrollida.

Prestigio Data Racer II

HIND: 1795 KROONI

Müügil: küsi arvutipoodidest

Kõvaketas: 320 GB Toshiba MK3263GSX 5400 rpm, 8 MB puhvriga

Liidesed: USB 2.0, eSATA

Mõõtmed: 14,8 x 9,4 x 2,4 cm

Muu: garantii 2 aastat, nahkvutlar

[d] hinne:

Isegi siis, kui ma oleksin teismeline, ei, eriti just siis, oleks sel kõvakettal üks miinus – see on liiga kallis. 320 GB välistel 2,5" kõvakettad maksavad keskmiselt 500 krooni vähem. Sisuliselt maksad sa Data Racerit ostes ainult disaini ja eSATA liidese eest.

[d] SVEN VAHAR

Kellad, viled ja kaamera

Kui palju võib ühe vaevalt 37 grammi kaaluva MP3-mängija sisse mahutada? Apple tõestab oma 5. põlvkonna iPod Nano, et ikka saab. Iseasi on see, kas sul neid uusi võimalusi vaja ka läheb.

● Eelmise, 4. põlvkonna Nano troonib siiaamaani meie «Ostujuhi» rubriigis MP3-mängijate seas esimesel kohal, sest talle on raske etteheiteid teha. Väike, kena, lihtne kasutada, piisava mälumahuga, mitte üleliia kallis – kõik tundub justkui hästi olevat.

Paberil vahest aru ei saa

Nüüd on aga väljas iPod Nano 5. põlvkond ning sama suure kesta sisse on surutud mitmeid uuendusi, kusjuures märkimisväärne on see, et mängija kaal on jäänud täpselt samaks!

Eeldame, et iPodi põhiolemust ühelegi meie lugejale seletama ei pea ning keskendume uuendustele. Esiteks muidugi ekraan, mis nüüd on 2 tolli asemel 2,2toll-

line ehk pisut pikem. Paberil justkui polegi suurt vahet, aga tegelikkuses on küll. Uus ekraan on pealegi eredam kui vana, mis paistab mängijaid kõrvutades tuhm ja plasside värvidega.

Teiseks, nagu kuulujutud rääkisid, saidki iPodid endale sisse kaamerad ning nüüdsest saab Nanoga teha 640 x 480-pikslise resolutsiooniga videoid. Fotosid ei saa, sest Apple ütleb, et fotode jaoks oleks vaja paremat kaamerat ja seda ei õnnestu kuidagi Nano sisse ära mahutada.

Nüüd koos raadioga

Videopildi kvaliteet on aga täitsa korralik Harju keskmine. Üsna samasugust pilti toodavad mobiiltelefonid ning näiteks Flip Video kaamera. Muidugi, erinevalt telefonist ei saa läbi Nano otse pilti üles laadida, vaid ta tuleb enne ikka kaabliga arvuti külge panna.

Teiseks suuremaks uuenduseks on raadio, mis nüüd on Nanosse sisse ehitatud. Selle kvaliteet on muljetavaldav, sest kui

Paberil justkui polegi vahet, aga tegelikkuses on vana ekraan uue kõrval tuhm ja plasside värvidega

näiteks telefonidesse ehitatud raadiod üldiselt sahvisevad ja krõbisevad, siis Nano mängis täitsa puhtalt. Nano raadio näitab veel RDSi ning peale kõige muu oskab Nano otse-eetrit kuni 15 minutit salvestada ehk otse-eetri saab pausile panna. Väga mugav, kui on vaja raadiosaate kuulamise ajal näiteks telefoniga rääkida või klapid korra peast võtta.

Videokaameraga koos on Nano nüüd mikrofon, mis tähendab, et teda saab kasutada ka diktofonina. Siin midagi üllatavat ei ole, ei heas ega halvas mõttes: toimib täpselt nii hästi kui sellised väikesed salvestajad ikka toimivad ehk parima tulemuse saavutamise

iPod Nano 5. põlvkond

HIND: 2470 (8 GB) VÕI 2850 (16 GB) KROONI

Müügil: IM Arvutid

Mälumaht: 8 või 16 GB

Ekraan: 2,2 tolli, 240 x 376 pikslit

Ühendused: USB, 3,5 mm pistik

Kaamera: 640 x 480 pikslit, ainult video

Muud: sammulugeja, sisseehitatud mikrofon, FM-raadio

Aku kestvus: 24 tundi muusikat, 5 tundi videot

Mõõtmed: 3,9 x 9,1 x 0,6 cm

Kaal: 37 g

seks tuleb hankida väline mikrofon.

Viimase suurema uuendusena leiab Nanost sammulugeja, mis töötab küll ainult kõndides, mitte joostes, sest jooksmine pidavat sammulugeja lihtsalt sassi ajama. Kellal on juba olemas Nike+ seade, sellel pole sammulugejast niikuinii suu-remat kasu.

Selline see uus Nano siis on, aga küsimus jääb õhku, kas sul on neid lisafunktsioone tõesti vaja. Muidugi, ühel hetkel kaovad 4. põlvkonna Nanod müügil ära ja siis ei ole ju valikut ega vahetki: mõõtmad ja kaal on samad ning keda see kaamera või sammulugeja seal ikka segab.

Vana mudelit osta pole põhjust

Kui aga praegu vaadata IM Arvutite kodulehte, siis on müügil mõlemad põlvkonnad, hinnavahe mõnisada krooni. Siin on igati enda otsustada, kas ta vajab uue Nano lisavõimalusi ehk peamiselt kaamerat ja raadiot või mitte. Meie aga hindame uut Nanot täpselt sama hindegaga kui vana, sest halvemaks pole ju midagi läinud ja ega konkurentidel endiselt midagi eriti vastu panna ei ole. [d] HENRIK ROONEMAA

[HINNANG]

Nanol on kaamera, raadio ja sammulugeja, aga mõõtmad ja kaal on jäänud samaks, hind vähenenud. Lollikindel valik.

[d] hinne:

Poola ime

Poolakad on hakkama saanud millegagi, millest osad suured tootjad hoiduvad ja mida teised suudavad vaid suure vaevaga teha. Imeodav MyPhone kasutab kahte SIM-kaarti sama vabalt kui kultuurne inimene nuga ja kahvlit.

• Telefon ise on pisike ja plastine, kohutavalt kerge ja sõna otseses mõttes jätab mänguasja mulje. Ekraan on pisike ja absoluutselt kohutav, värviteemad on hirmsad, muusikateemad on täielikult kits – sisselülitamisel mängib kõrvulukustavalt Moby, vaiki-misi helinaks on Beethoveni «Für Elise» ja eestikeelne kasutajaliides on tõlgitud ilmselt mõne teise põlve väliseestlase poolt. Kole, kole.

Seisin siiski vastu kiusatu-tele telefon minema visata ja panin oma SIM-kaardid sisse. Kasutusjuhendis pole sõnagi sellest, kuidas kahte SIM-kaarti vahel vahetada, aga selgus, et seda pole vajagi, sest see on geniaalselt lihtne. Mõlemad, ka erinevate operaatorite kaardid (testisin Elisa ja EMTga), töötavad samaaegselt, mõlemad võ-

tavad kõnesid vastu ja väljahelistamiseks saab otsida numbrit ükskõik kumma kaardi pealt ja ühe klahvivajutusega ükskõik kummalt kaardilt helistada. Mitte mingit spetsiaalset nupuga režiimide ümberlülitamist ega muud hooauspookust, mida nõuab käesolevas numbris tutvustatud Samsungi kahe SIMiga telefon.

Sisuliselt on MyPhone'i näol tegemist praktiliselt ideaalse võta-pista-kaks-kaarti-sisse-ja-hakka-helista-ma telefoniga. Rääkigu Nokia või Sony Ericsson teile selle kohta, kui kallis ja keeruline on teha kahe SIMiga telefoni, mida iganes – nad kas vaelevad või ei oska asja. Ainult et disainereid tuleks Poolasse kõvasti juurde ekspordida.

[d] SVEN VAHAR

MyPhone 3350

HIND: 490 KROONI ELISA SOODUSHIND, 950 KROONI KLIENDIHIND, 1150 KROONI TAVAHIND

Müügil: Elisa

Töösagedused: GSM 900/1800 MHz

Mälu: MicroSD tugi, 800 telefoniraamatu kirjet

Ekraan: 128 x 128 piksli, 64 000 värvi

Ooteaeg: kõneaeg kuni 6 t, ooteaeg kuni 192 t

Ühendused: USB (micro-USB-liides), GPRS

Muu: MP3-helinad, värinaalarm

Mootmed: 10 x 1,4 x 3 cm

Kaal: 62 g

[d] hinne:

Tarkust saab ka osta

Logitech tõestab veenvalt, et suurfirmade maailmas saab endale tarkust ka juurde osta. Nende uus kõlarikomplekt Z523 kannab mitmete minevikus tehtud väga õigete otsuste pitsertit.

• Logitech on juba mitu aastat vaikselt *high-end*-audio maailmas toimetanud ning sooritanud mitmeid sisseoste. Nii näiteks ostsid nad endale kvaliteetseid võrguaudioseadmeid tootva Slim Devices'i ning hiljuti ka *high-end*-kõrvalklappide maailma tuntud tegija Ultimate Ears.

Tundub, et sisseostud on hakanud vilja kandma, sest helialane oskusteave on korporatsioonisiselt edasi kandunud ja jõudnud ka kõlariinseneride kõrvadesse. Kuidas muidu seletada,

et need Logitech'i kõlarid teevad palju paremat häält kui firma varasem toodang, kuid maksavad ikka vaid pisut üle 1000 krooni.

Kõige suu-

rem muutus on see, et helipilt on varasemast palju paremini tasakaalus. Kui *subwoofer*'it veidi maha keerata (satelliidil on selle jaoks meeldivalt suur nupp), kostub tavapärase *subwoofer*'i-müdina ja ülepaisutatud bassi asemel mõnus, ansambli sobiv bass. Satelliidid ise ei heitle aga enam teravuse ja tuhmuse vahel, vaid on meeldivalt pehme kõlaga, mis meenutab kangesti Ultimate Ears'i üldist helipilti.

Muidugi, 1200kroonistest kõlaritelt ei saa palju oodata ja ma olen kaugel sellest, et öelda, et Z523 teeb minu standardite mõttes head häält (õhulisuses, selguses, detailsuses jne jääb ikka palju puudu), aga tegemist on kindlasti ühe pa-

Logitech Z523

HIND: UMBES 1250 KROONI

Müügil: küsi poodidest

Võimsus: 40 W (RMS)

Sagedusvahemik: 48 Hz - 20 kHz

Ühendused: 3,5 mm pistik, RCA

[d] hinne:

rima variandiga selles hinnaklassis. Nendega kannatab nii kuulata muusikat kui vaadata müdisevaid märulifilme ja mängida plahvatusi täis mängu.

Muide, nende kõlarite karp kannab kirja «360 kraadi», mis tähendab, et satelliidid mängivad heli nii enda ette kui taha. Ehk on seegi kellelegi vajalik.

[d] HENRIK ROONEMAA

Väikest tõugu arvutid on ka arvutid!

Kuigi eelmises numbris võrreldud klassikalised sülearvutid sobivad tänapäeval lauarvuti asendajaks, ei sobi need liikuvale kasutajale, kes tahaks arvutit hommikust õhtuni kaasas kanda juhuks, kui seda kuskil kohvikus istudes aja parajaks tegemiseks vaja võiks minna.

• Veel mõne aasta eest tuli kerge ja õhukese arvuti eest maksta hingehinda ja seda lõbu võisid endale lubada vaid need, kelle sülearvuti maksis kinni firma, või inimesed, kes kerge sülearvuti jaoks spetsiaalselt kannatlikult raha kogusid.

Netbook'i jaoks pole vaja autot maha müüa või pangast tarbimislaenu võtta, odavamaid neist saab soetada sisuliselt juba telefoni hinnaga. Kõik *netbook*'id pole võrdsed, arvuti mahutamise nii väikese korpuse sisse nõuab tootjalt mitte ainult leidlikkust, vaid ka oskust valida, milliseid kompromisse teha. Kompromissarvutid on nad kõik. Pikema aku kestvusega minisülearvutitel on vähem jõudlust, odavamatel on jällegi odavam, väiksema resolutsiooniga ekraan.

Mis on muutunud?

Aastataguse ajaga võrreldes on miniarvutid kõvasti muutunud. Kui varased, 2008. aasta mudelid meenusid pigem õige veidi suurema ekraani ja väikmälukettaga pihuarvuteid, siis nüüd, teise ja isegi kolmanda põlvkonna minisülearvutid meenutavad juba pigem sülearvuteid. Kaks peamist muutust on traditsioonilise kõvaketta tagasitulek ja ekraani suurene-

mine.

2008. aasta suvel oli Eestis müügil 8 GB ja 16 GB SSD-ketastega Asuse EeePC-d, aga praeguse põlvkonna arvutites on taas tagasi tavalised 2,5tollised sülearvutikõvakettad. On ikka suur vahe, kas sul on oma failide jaoks ruumi 16 GB või kümme korda rohkem. Pealegi on miniarvuti

Nüüd ei räägi Linuxist enam keegi, minisülearvutites ruulib Windows XP

juures kõige suurema lärmi (kuid üldse nii saab öelda) tegijaks pigem kiibistiku jahutusventilaator kui kõvaketas.

Ekraan, mille resolutsioon päris esimestel *netbook*'idel oli naeruväärsed 800 x 480 pikslit, on kasvanud nüüd lauses minimaalse normaalse kasutatava 1024 pikslini ning vertikaalselt 576 või 600 pikslini. Suuremat sorti, 11tollistel arvutitel on tänu laiformaadis ekraanile juba rohkemgi ekraaniruumi kui vanematel 12tollistel sülearvutitel.

Märkimisväärne on ka see, et kui veel

2 X ISTOCKPHOTO

SUUR TEST

aasta-poolteist tagasi tundus, et ideaalseim operatsioonisüsteem võiks minisülearvutite jaoks olla mõni Linux, siis nüüd ei räägi Linuxist enam keegi, standardiks on saanud vana hea Windows XP, millest loodi spetsiaalselt *netbook*'ide jaoks mõeldud ULPCPC-versioon. Spetsiaalseid versioone Linuxist on ka olemas, näiteks Ubuntu Netbook Remix, kuid vastupidiselt ootustele ei ole selle eelised Windowsi ees osutunud veenvateks.

Hinnad jäävad samaks

Minisülearvutite hinnaklass on jäänud samaks ja nii see ka ilmselt jääb, sest ainus, mis paneks inimest ostma sülearvuti asemel väiksemat ja tuntavalt nõrgemat arvutilaadset seadet, ongi ju hind. Hinna tõustes 7000 krooni ligidale tuleb ülevaalt-poolt ähvardavalt vastu sülearvutite alumine hinnapiir ja sülearvutiga ei suuda miniarvuti kindlasti ei jõudluselt ega muugavuselt võistelda.

Erinevus 4000–5000krooniste ja 6000–7000krooniste miniarvutite vahel pole samuti alati nii ilmselge. On komponendid, mis maksavad, näiteks suurem ja parema resolutsiooniga ekraan, aga kahtlemata on ka selliseid mudeleid, mille puhul sa maksad peale lihtsalt nime või kaheldava väärtusega ilu eest. Ka jõudlus ei kajastu tingimata hinnas, näiteks meie testi kõige kallimad arvutid olid tegelikult jõudluselt hoopiski odavamatest nõrgemad. Ei saa üheselt väita, nagu oleks 7000 krooni maksev miniarvuti 5000 krooni maksvast kindlasti parem.

Ära ehku peale osta

Enne minisülearvuti soetamist tuleb hooliga järele mõelda, milleks seda tarvis on. Kui on vaja, et ekraanile korraga palju mahuks, ei tasu väiksema resolutsiooniga mudelite poole vaadatagi, sel juhul jäävad sõelale Acer Aspire One ja Asus Eee-

Väikestel klaviatuuridel tuleb alati teha kompromisse: Compaq vs Acer.

Miniarvuti väike ekraan seab kasutamisele omad piirid. Sellelt pildilt saad aimu, millist osa tavasülearvuti ekraanist näeksid sa minisüleri ekraanilt.

PC 1101HA. Kui on vaja arvutit selleks, et aeg-ajalt koosolekul või loengus midagi üles kirjutada, siis on mõtet valida hea klaviatuuriga arvuti nagu Compaq Mini 110c või Dell Inspiron Mini 10.

Kuna korpused on kõigil väikesed, küsi poes näha kindlasti töötavat arvutit, sest ainult nii saad sa aimu, kuidas arvutis tekiv soojus ära juhitakse. Mõnel jaguneb soojus ühtlasemalt, teisel tekivad jaheda korpuse peale tulikuumad piirkonnad.

Kuna minisülearvutite klaviatuurid on

Pead hoolega läbi mõtlema, mida sa selle arvutiga tegema hakkad

veelgi väiksemad kui sülearvutitel, millel on tihti peale juba niigi kärbitud klaviatuur, siis mõtle järele ja kirjuta kas või enne poodi minemist üles, milliseid klahve sul tingimata vaja on ja milliseid klahvikombinatsioone sa kasutad. Mõni inimene ei teagi, mida teeb klahvikombinatsioon Alt+F4, teine kasutab seda aga kogu aeg. Kui su töö nõuab ohtrat kirjutamist, vaata klaviatuure erilise hooliga, sest kui väikese ekraani peal saad akna sisu vajadusel edasi-tagasi kerida, siis puuduvaid klahve ei asenda sa mitte kuidagi.

Sobiva suurusega ekraani valimiseks mõtle rakenduste peale, mida kasutama hakkad. 600pikslise vertikaalse resolutsiooniga elab vajadusel ära, kui sa kasutad näiteks veebiraakendusi, sest brauseri saad täisekraanivaatesse viia ja võidad muidu tegumiriba ja brauseri tööriistariibade alla kuluva ruumi sisu jaoks tagasi.

Kui kasutad aga rakendusi, mis seda ei võimalda, näiteks mõnda Office'i programmi, siis võib juhtuda, et tööks vaba

ruumi jääb ainult sõrmelaiuse jagu.

Ei tasu luua illusioone, nagu sobiks ükski minisülearvuti asendada lauaarvutit. Ka kõige nõrgem «päris» sülearvuti on mitu korda etem. Miniarvuti näol on tegu siiski arvutilaadse väikeseadmega, mis mõeldud ajutiseks kasutamiseks.

Jah, kui sul on spetsiifilised, aga tagasihoidlikud nõudmised, näiteks oled aednik, kes mässab päevad läbi peenarde vahel ja aias ning õhtul vaatab internetist ilmteadet ja loeb meile, siis võib-olla ajab *netbook* sinu jaoks asja ära, aga kui sa plaanid arvutit tegema hakata «kõike, mida arvutiga ikka tehakse», siis osta parem sama raha eest endale lauaarvuti või kogu veel veidi ja osta sülearvuti.

Täiendamisvõimalused puuduvad

Minisülearvutite nõrgaks kohaks, olenevata nende hinnast, on vähene jõudlus. Suhteliselt lihtne on paigutada uue mudeli jaoks korpuse uus, endisest parema resolutsiooniga ja ilusama pildiga ekraan või klaviatuur, millel on endisest suuremad klahvid, aga sisu osas praktiliselt valikut pole, nii väikesesse korpuse sobivad ainult loetud Inteli kiibistikud, seepärast ongi need kõikidel samad.

Sellest piisab operatsioonisüsteemi käitamiseks ja lihtsamate asjade tegemiseks, ent isegi juba mitmete reklaamidega või üleleheküljeliste Flash-kujundustega veebilehtede sirvimine võtab arvuti nõksutama. Pilditöötlusest või muust keerulisemast andmeanalüüsitööst ei maksa rääkida, need komponendid lihtsalt pole selle jaoks mõeldud.

Arvesta ka seda, et minisülearvuti riistvara uuendamise võimalused on veelgi piiratumad kui sülearvutil. *Netbook*'idel on tihti peale vaid üks mälupepa ning maksimaalne kasutatav mälu hulk ongi kõigest 1 GB.

 SVEN VAHAR

Asus Eee PC 1101HA

• Välimuselt pea äravahetamiseni sarnane oma väiksema ja odavama venna 1008HA-ga, erinevus seisneb väliselt vaid mõnede klahvide ja liideste paigutuses ning seesmiselt – üllatus, üllatus – veidi nõrgemas sisus. Suurema korpusega tuleb kaasa suurem ekraan ja loomulikult ka suurem resolutsioon. Pikemat aega ekraani vahtides tekib tahtmine fonte suuremaks keerata, täistööpäeva selle ekraani taga enamik meist vist teha ei saaks. Veebi sirvimiseks, filmide vaatamiseks ja niisama asjatamiseks on suur resolutsioon jällegi väga hea.

Huvitaval kombel on Asus teinud klaviatuuri juures kaheldava väärtusega otsuseid,

See arvuti on heaks näiteks, kuidas mõned vead võib hea aku pärast andeks anda. Võimalus päev otsa tööd teha kaalub üles väikesed puudused

näiteks on parempoolne Shift-klahv tilluke, ühe ruudu suurune, ja paikneb tihedalt miinusmärgi ja nooleklahvi vahel. Kui mööda vajutad (ja kindlasti vajutad, kui Shift paikneb keset klaviatuuri ja on imetilluke), on lõbu laialt. Lisaks on klaviatuurile ruumi raiskamiseks paigutatud ka teine Fn-klahv.

Aga ega see arvuti olegi kirjutamiseks mõeldud. Selle arvuti näol on tegemist pigem kaasaskantava meelelahutusarvutiga, mille ekraanilt on pika rongi- või lennukisõidu ajal hea filmi vaadata.

Pikk aku tööaeg tuleb ka väiksema voolutarbega protsessori kasutamisest, mis puhtalt jõudlustes tides on nõksu võrra tavalisest Atomi N-seeria protsessorist nõrgem, kuid mis korvab selle tööpoolest kiiduväärt kaua kestva akuga. Filmi näitas ta meile akult ligi kuus tundi!

Oma suuruse juures mõnus kompaktnete kuju ja kõige pikema akuaega annavad teenitud esikoha, sest kui juba *netbook*'i ostmiseks läheb, siis olgu see ka selline, mille võib tõesti kohvikus või rongis rahulikult lahti lüüa, muretsemata selle pärast, kas aku ikka vastu peab.

[HINNANG]

Kui ekraani resolutsiooniga harjuda ja klaviatuuri kiiksudega kohaneda, siis on tegemist parima minisülearvutiga.

[d] hinne:

Dell Inspiron Mini 10

• Hoolimata edevast värvilisest kaanest (testi saabus roosa Dell), on ülejäänud arvuti tagasihoidlik. Seda koguni niivõrd, et näib teiste kõrval lausa askeetlik. Klaviatuur on lihtne ja loogiline, igavalt kandiline. Mulje on petlik, sest tegemist on ühe parima klaviatuuriga testitud arvutite seas. See on kindel ja tugev ega klõbise üleliia. Sellel on võimalik vajadusel ka väga vaikselt tippida, näiteks kui tahta koosolekul või loengus konspekteerida. Väikese Asuse EeePC-ga see võimalik poleks.

Ekraan on liiga väike, vertikaalne resolutsioon on kõigest 575 pikslit. See on napilt piisav, et täisekraanil veebi sirvida (F11 tuleb käe sisse harjutada). Muide, tähelepanuks neile, kes kasutavad tarkvara, milles tihti vaja F-klahve pruukida – mõlema Delli puhul tuleb F1-F12 vajutada Fn-klahvi abil, sest neile klahvidele on vaikumisi kinnistatud muud

Mini 10 on sisuliselt mobiilne märkmik, millega on mõnus kirjutada, aga ebamugav veebi sirvida

funktsioonid.

Ainus, mida arvutile tõesti ette heita, on nõrk puuteplaat. Puuteplaat on üksainus suur väli ja nupud on peidetud selle alumiste nurkade alla. Need on aga suhteliselt tuimad ja ebamugavad. Kuigi seda välja reklaamitud pole, saab puuteplaadil ka kahe sõrmega kerida, mis veidi leevendab halbade nuppude probleemi.

Analoog-VGA liidest siit ei leia, seega kodusse kuvarisse saab arvutist pildi ainult siis, kui sel on olemas HDMI-liides. Delli lihtsuses on isegi oma võlu. Kui esimesel päeval seda teiste kõrvale ritta seades tundus Inspiron Mini 1010 lahjavõitu valikuna, siis tuleb tunnistada, et pärast mõnda aega kasutamist on lugu teine. Kui oleks vaja viie minuti pärast koosolekule tormata, kus üht-teist tarvis üles kirjutada, siis oleks Dellil kõva šanss, et just see haaratakse laualt kaasa.

Kõrge koha tagab Dell Mini 1010-le lõplikult praegu kehtiv pakkumine, kus 5990 krooni eest annab Flex (nemad meile Delli testi saatsid) kaasa ka suurema mahutavusega lisaaku. Selle raha eest peaks akudelt töötamise aega saama vähemalt 6 tunni jagu!

[HINNANG]

Suurepärase hinnaga hea koosolekuarvuti. Exceliga nii väikesel ekraanil ei tööta, konspekteerimiseks ideaalne.

[d] hinne:

Acer Aspire One

• Nagu Asus 1101HA on ka Aspire One juba pigem väikese sülearvuti kui *netbook*'i mõõtu, mis mõnes mõttes seab küsimärgi alla selle sobivuse samasse ritta koos tõesti tillukeste mudelitega. Ent kuna arvuti sisu on siiski jõudluselt *netbook*'i oma ja hindki pigem neile vastav, sobib Aspire One võrdlusse küll.

Esimene, mis arvuti juures silma torkab ja mis ilmselt ka paljudele kasutajatele eluks ajaks rõõmu valmistama jääb, on suur klaviatuur. Klahvid on tõesti suured, Acer on suutnud vastu seista kiusatusele laiema korpuse puhul klaviatuuri küljed mõttetuid nuppe täis laduda. Ainus, mida sooviks, on see, et Home- ja End-klahvid oleksid siiski eraldi, mitte seotud Fn-klahviga ja et PgUp- ja PgDn-klahvid ei oleks otse nooleklahvide kõrval.

Sisult keskmisest lahjem, aga suur, mugav ja vägagi korraliku akuga. Acerit võib pidada peaaegu odavaks sülearvutiks

Kuigi klahvid on head ja neil tippimine õnnestub vaevata ka kohmakamatel ja jämedate sõrmedega inimestel, on klaviatuerialus nätske ja vajub kirjutamise ajal. Kui kirjutamine piirneb ainult netiaadresside toksimisega või päevas tund aega MSNis lobisemisega, ei ole see probleemiks, aga kui noor kirjanik tahaks sellel oma esimest romaani kirjutada, siis soovitaks pigem midagi tugevamat, näiteks Compaq, Dell 1010-t või MSI Wind U100.

Arvuti kuumeneb töö käigus, kuid õnneks mitte randmetoelt vaid põhja alt. Süles töötades on kuumus aga liiga ebameeldiv, kaua nõnda töötada ei tahaks, seega on Aspire siiski pigem lauall kasutamise arvuti.

Nagu mainitud, on Aspire One oma suuruselt hoolimata pigem lahjema *netbook*'i sisuga ja see ilmneb nii testides, kus väiksemad konkurendid paremaid tulemusi saavutavad, kui hakkab silma ka reaalses kasutuses, kus see koos teistega kõrvuti lauale asetatuna samade operatsioonidega nõksu võrra aeglasemalt hakkama saab. See-eest kestab aku tähelepanuväärselt kaua ja arvuti ise on veel suhteliselt kerge ja kompaktne, et seda iga päev kaasas kanda.

[HINNANG]

Suur ekraan ja suured klahvid teevad töötamise mugavaks ja töötada saab selle arvutiga tõesti päris kaua.

[d] hinne:

HP Compaq mini 110c

• Compaq jõudis eelmisel kuul meil ajakirjast juba läbi käia, kuid tahtsime selle veelkord kriitilise pilguga üle vaadata, et näha, kuhu see sobitaks üldises minisülearvutite reas. Neljas koht on täiesti auväärne, arvestades seda, et esimese kolme kasuks rääkis parem aku kestvus.

Kui jätta kõrvale keskpärane aku, mis võimaldab umbes 2-2,5 tundi kergemat tööd, on Compaq lühemate kasutusseansside tegemiseks vaat et parim *netbook*. Esiteks on sel väga hea ja kindel klaviatuur, millel on täissuuruses olemas kõik vajalikud klahvid, ja teiseks on ekraan matt, mis pole nii hea piltide ja filmide mahlakate värvide vaatamiseks, kuid

Klassikaliselt konservatiivne ja rahulik miniarvuti, mille klaviatuur on testi üks paremaid. Ekraan on väike, aga märkmiku asendajaks sobib igati

on parem olukorras, kus sa ei saa alati ise endale istekohta valida: bussis, restoranis, loengu- või koosolekuruumis. Ekraangi on mõeldud pigem märkmete tegemiseks, sest vertikaalsuunaline resolutsioon on veibi mugavaks sirvimiseks veidi liiga väike ja ohrate tööriistaribadega programmide kasutamine on kui läbi luku-augu vannitoea plaatimine. Koosolekust tekstifaili märkmeid teha on selle arvuti abil lausa lust.

Compaqil, nagu ka Acer Aspire One'il, on riistvaraline WLAN lüliti, mis on alati kindlam ja usaldusväärsem kui tarkvaraline lahendus, ning meile see meeldib, sest pole harvad juhud, kus kas suure koormuse või mingi tarkvaralise apsu tõttu tarkvaras realiseeritud klahvikombinatsioon lihtsalt ei tööta või reageerib viitega.

Eelmises numbris kurtsime, et Compaq ventilator töötab pidevalt. Võrreldes teistega on see tõesti veidi valjem, aga kuulda on ka MSI Wind U100 ja Acer Aspire One'i ning häirivaks muutub sahin tõesti ainult vaikes ruumis tööd tehes.

[digi]
HEA OST

[HINNANG]

Sümpaatne ja heas mõttes rahulik arvuti. Klaviatuur ja ekraan on head, aku kahjuks nõrgem, kui olla võiks.

[d] hinne:

Asus Eee PC 1008HA

● Mõõtmelt mitte kõige väiksem, aga kaalult ja paksuselt küll. Tänu õhukesele esiseriale ja tilgakujuliselt paksenevale tagaosale on mõnusalt sale ja näiteks kotti teiste asjade sekka pista on seda kõige mugavam, pole vaja hakata teise käega esmalt ruumi tegema. Haarad arvuti ja lippad!

Õheduse tõttu on arvuti juures tehtud mitmeid kompromisse, näiteks on aku arvuti sisse peidetud ja selle eemaldamiseks tuleb korpus lahti kruvida. Arvuti liidesed on varjul lahtikäivate klappide taga ja meil on kuri kahtlus, et sagedasel kasutamisel kuluvad kinnitused ära ja klapid hakkavad logisema, aga kui ruttu see juhtub, ei oska ennustada. Kuna täissuuruses analoog-VGA-liides kere külge ei mahu, on arvuti põhja alla peidetud mini-VGA üleminek.

Klaviatuur on kirjutamiseks hea, klahvid on piisava suurusega, erinevalt näiteks väiksemast Dellist. Veidi häirib klahvide hele klõbin, aga see on ka suuresti maitse asi.

Töös arvuti kuumaks ei lähe, aku pealt töötades on tunda, kuidas soojeneb ainult üks väike laiguke põhja all. Peale selle on arvuti veel ka täiesti vaikne. Jahutusavad on minimaalsed ja sealt puhub, ei pigem imbub õhku vaikselt välja küll, aga sellega ei kaasne undamist.

Arvestades seda, kui väike aku arvutis tegelikult sees on, ja seda, et praktikas saab arvutiga tõesti WiFi istudes ja sõnumeid või teksti kirjutades neli tundi aega kätte, on Eee-PC 1008HA vägagi meeldiv minisülearvuti. Kaasaskandmiseks on see kindlasti konkurentsituks kõige mugavam. Hind ei lase meil seda kahjuks kõrgemale kohale panna. Kui iga sent arvel pole, on 1008HA hea ost.

[HINNANG]

Kõige netbook'im netbook, pisike ja mõnus, kuid piiratud võimalustega ja hind võiks kindlasti veidi soodsam olla.

[d] hinne:

Eee PC 1008HA näol on tegemist vaat et kõige ideaalsema minisülearvutiga. See on väike, kerge, suhteliselt hea akuga ja sellel on hea nii kirjutada kui veebi sirvida

MSI Wind U100

● Ainus täiesti matt arvuti meie testis. Parandus - kaas on pealt küll läikiv, aga see oluline osa, see, mis lahtises olekus kasutajale silma jääb, on kõik matt. Huvasti peegeldused! Laelambid võib nüüd põlema panna ja kohvikus võib rahumeeli valida ka aknaaluse koha. Muus osas MSI disainiga märki tabanud pole, tegemist on täiesti keskmise pontsaka korpusega, mis ei ole erilisel mugav, kuid mis ei anna alust ka millegi üle eriti nuriseda.

Tegemist on kõige kõrgema profiiliga korpusega, see on teiste miniarvutite omast silmnähtavalt kõrgem, eriti korpuse esiserv.

Ainus arvuti, mis tõesti mitte kuskilt häirivalt ei läigi. Teisi kasutades on kogu aeg tahtmine käsi pesta, kuid see arvuti on teistest oluliselt andestavam

Kuna käed väikesele randmetoele ei mahu, siis jääb järsk, aga õnneks mitte siiski terav serv täpselt peopesade alla ning see annab pikemat kasutamisel tunda.

Üllatusega avastasime, et MSI-l on probleeme tasakaaluga, ekraan kaalub arvuti kergelt üle ning taha painutatud ekraaniga arvuti hakkab aku serval iseenesest kiikuma. Teisest küljest jällegi on see ainus mudel, mille ekraani saab painutada tahapoole ligi 150 kraadi ulatuses, võimaldades seda kasutada igast imelikust asendist.

Süles kasutamiseks on MSI uskumatult libe, see ei taha kuidagi teksapükste põlvedel püsida. Niipea kui põlve veidi tõsta, libiseb arvuti ära. Põhja alt libedad ja kumerad on ka EeePC-d, kuid neil on raskus ühtlasemalt jagunenud ja väiksem neist on ka nii palju kergem, et see püsib põlvedel paremini. Praktikas on U100-t meie peetumuseks kõige mugavam kasutada just laual, mitte süles. See on halb, vastupidi peaks olema.

Teise arvutina Fujitsu kõrval on siin kasutusel vanemat tüüpi pealt kitsamate klahvidega klaviatuur, nii et kui teised kohe mitte kuidagi käe alla ei sobi, tuleb MSI-d proovida.

[HINNANG]

Hind on üks madalmaid, kuid akuaeg on ka üks nõrgemaid. See on peaaegu pistikupesast-pistikupesani netbook.

[d] hinne:

Fujitsu M2010

● M2010 on MSI Wind U100 kõrval teine arvuti, mille klahvid tunduvad juba peale vaadates väikesed. Kui muidu harjuks nendega ära, sest üks arvuti ise ole ka ju väikene, siis teistega võrreldes on näha, et aeg on edasi liikunud ja tegelikult annab sellele pinnale ära mahutada ka suuremad ja mugavamad klahvid. Samas tuleb aga öelda, et hoolimata väikesusest, on kirjutada üsna mugav. Kui mingil põhjusel uut tüüpi lamedad ja suured klahvid ei meeldi, on Fujitsu ja MSI ainsad arvestatavad alternatiivid, sest väikese Delli klaviatuur on rohkem sümbolne.

M2010 puuteplaat on märgatavalt kitsam kui teiste väikeste oma, nii Compaqil, Dell 1010-l kui väiksemal EeePC-l on laiem ja mugavam puuteplaat. Fujitsu eeliseks on aga

Fujitsu juures kurvastab eelkõige selle hind. Arvutil endal pole ju vigagi, kuid teised pakuvad sama raha eest rohkem

kaks klassikalise eraldi liistude all asetsevat puuteplaadi nuppu.

Fujitsu on testituist ainus, millele ei installita peale Windowsi kaasa mitte ühtegi lisaprogrammi. Täiesti uskumatu, kas me tõesti oleme leidnud arvutitootja, kes viimaks on mõistuse pähe võtnud? Isegi viirustõrje tuleb eraldi peale installida, vaikimisi seda peale ei suruta. Pädevkasutaja jaoks, kes eelistab kõik oma käe järgi seada ja keda ajavad närvi mõttetud lisaprogrammid, on Fujitsu lausa kingitus.

Fujitsu tagasihoidlikku, ent sümpaatset ja tasakaalustatud olemust rikub aku veider käitumine. Esiteks ei ole aku juba iseenesest kuigi kestev, aga veider on see, et kui jätsime M2010 reedel nädalavahetuseks seisma 25% akuajaga, siis oli esmaspäeva hommikuks aku nii tühjaks tilkunud, et arvutit ilma saba seina pistmata käivitada ei õnnestunud. Kordasime katset ja mõõtsime, et väljalülitatud (mitte suikvelrežiimis!) Fujitsu aku tühjenes ööpäevase seismisega umbes 16% jagu. Kui muus osas on Fujitsu sisu ja testitulemused võrreldavad Compaq Mini 110c omadega, räägib hind Fujitsu kahjuks.

[HINNANG]

Ilus ja väljapeetud klassikalise klaviatuuriga arvuti, kuid aku on nõrk ja sama raha eest saab mujalt palju enam.

[d] hinne:

Dell Inspiron Mini 9

● Karbist arvutit välja võttes tundus, et tegemist peab olema eksitusega, sest see ei saa ju olla netbook, meile on kogemata saadetud hoopis kaasaskantav DVD-mängija, mis pealegi on veel umbes viis aastat vana. Nii retrot arvutustehnikat pole me ammu näinud.

Kuna üritame [digi] olla ikka avatud uutele kogemustele, siis proovisime Dellist esialgu positiivselt mõelda - on ju tegemist kõige väiksema arvutiga ja see on ju tegelikult pluss, kas pole?

Agaa vaat ei ole. Delli klaviatuur on nii väike, et näiteks Ö-, Ä- ja Shift-klahvid on

Ekraan on liiga väike, SSD-kettal pole ruumi ollagi ja klaviatuuri võiks kasutada piinamisriistana. Ärge seda arvutit ostke, te ei jõu pärast ära kahetseda

kitsamad kui keskmise mobiiltelefoni klahvid. Delli kõrval on Nokia E51 masinakirjutaja unistus. Ja kellele tuli küll mõte teha Delete-klahv Shiftist suuremaks? Sellest, et puudu on parempoolne Ctrl ning F11 ja F12, pole vist mõtet rääkida.

Kui me muidu tavaliselt kirjutame iga arvuti kohta käiva jutu sellesama arvuti enda peal, seda juba puhtalt põhimõtte pärast, siis Delli puhul pidime tegema erandi, sest see on umbes sama tore tegevus kui villasest kampsunist heinapeprede väljanappimine - viisadus viib lõpuks sihile, aga millise aja- ja närvikuluga! Käesolev jupike on kirjutatud hoopis MSI peal, mis pole ka teab mis ergonoomiline ime, aga siiski umbes tuhat korda etem.

Selge on, et Dell kirjutamistöök ei sobi ja selle abil loengus konspekteerimine on vaid ilus unistus. Mida sellega siis teha? Filme vaadata? 8 GB SSD-kettast on vaba ainult 2,4 GB, suurt filmivaru sellele ruumile ei kuhja. Veebi brausida? Ekraan on selleks liiga väike. Muusikat kuulata? Selleks on mõttekam osta MP3-mängija või muusikatelefon. Absoluutselt kasutu arvuti. Kahju, sest Dell Mini 10 jättis väga meeldiva mulje.

[digi]
SOODSAIM
HIND

[HINNANG]

Aku on keskmiselt hea, pidades vastu üle kolme tunni, aga selle aja jooksul pole arvutiga mitte midagi peale hakata.

[d] hinne:

	Asus Eee PC 1101HA	Dell Inspiron Mini 10	Acer Aspire One	Compaq Mini 110c	Asus Eee PC 1008HA	MSI WinU100	Fujitsu M2010	Dell Inspiron Mini 9
Protsessor	Intel Atom Z520 1,33 GHz	Intel Atom Z520 1,33 GHz	Intel Atom Z520 1,33 GHz	Intel Atom N270 1,6 GHz	Intel Atom N280 1,66 GHz	Intel Atom N270 1,6 GHz	Intel Atom N280 1,66 GHz	Intel Atom N270 1,6 GHz
Kõvaketas	160 GB	160 GB	160 GB	160 GB	160 GB	160 GB	160 GB	8 GB SSD
Mälü	1 GB	1 GB	1 GB	1 GB	1 GB	1 GB	1 GB	1 GB
Ekraan	11 tolli, 1366 x 768	10 tolli, 1024 x 576	11,6 tolli, 1366 x 768	10 tolli, 1024 x 576	10 tolli, 1024 x 600	10 tolli, 1024 x 600	10 tolli, 1024 x 600	8,9 tolli, 1024 x 600
Graafika kaart	Intel GMA 500	Intel GMA 500	Intel GMA 500	Intel GMA 950	Intel GMA 950	Intel GMA 950	Intel GMA 950	Intel GMA 950
Operatsioonisüsteem	Windows XP Home	Windows XP Home	Windows XP Home	Windows XP Home	Windows XP Home	Windows XP Home	Windows XP Home	Ubuntu 8.04
Klaviatuur	ENG	ENG	ENG	ENG	ENG	ENG	SWE	ENG
WLAN/Bluetooth	bgn/jah	bg/eah	bg/jah	bg/eah	bgn/jah	bgn/eah	bg/jah	bg/eah
USB	3	3	3	3	2	3	3	3
Videoväljundid	Analoog-VGA	Analoog-VGA, HDMI	Analoog-VGA	Analoog-VGA	Mint-VGA (üleminek kaasas)	Analoog-VGA	Analoog-VGA	Analoog-VGA
Optiline seade	ei	ei	ei	ei	ei	ei	ei	ei
Muud ühendused	LAN	LAN	LAN	LAN	LAN	LAN	LAN	LAN
Mõõtmed	28,7 x 19,6 x 3,6 cm	26 x 18,2 x 2,5 cm	28,4 x 19,8 x 2,5 cm	26,2 x 17,2 x 2,6 cm	26,2 x 17,8 x 1,8-2,67 cm	26 x 18 x 1,9-3,2 cm	25,8 x 18,9 x 3,2-3,7 cm	23,2 x 17,2 x 2,7-3,2 cm
Kaal	1,4 kg	1,2 kg	1,35 kg	1,17 kg	1,1 kg	1 kg	1,18 kg	1,07 kg
Muu	sisseehitatud veebikaamera, mälukaardilugeja	sisseehitatud veebikaamera, mälukaardilugeja	sisseehitatud veebikaamera, mälukaardilugeja, riistvaraline WiFi lülit, kaasas kott	sisseehitatud veebikaamera, mälukaardilugeja	sisseehitatud veebikaamera, mälukaardilugeja, kaasas kott	sisseehitatud veebikaamera, mälukaardilugeja	sisseehitatud veebikaamera, mälukaardilugeja	sisseehitatud veebikaamera, mälukaardilugeja
PCMark 05	1133	-	1113	-	1602	-	-	-
Protsessor	1241	1227	1236	1490	1552	1497	1293	-
Mälü	1972	1985	2027	2381	2521	2406	2145	-
Graafika kaart	284	-	282	-	570	-	-	-
Kõvaketas	4072	3594	4017	4457	4884	4515	4458	-
Akustest	05:22	02:27	04:54	01:53	03:28	01:33	01:55	-
Filmitest	06:15	02:15	-	01:55	03:45	01:40	01:50	03:30
Hind	6499 kr	5990 kr	5990 kr	4490 kr	5999 kr	4550 kr	5990 kr	4249 kr
Müüb	Photopoint	Flex	Klick	Klick	Photopoint	Flex	Stockmann	Photopoint
Hinne	4,5	4	4	4	4	3	3	
Koht	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.

[digi] ütleb:

● 2009. aasta sügiseks on minisülearvutid jõudnud oma arengus nii kaugemale, et piir nende ja sülearvutite vahel hakkab hägustuma. Suuremate minisülearvutite raam ja klaviatuur on peaaegu sülearvu-

te mõõtu ja see võib jätta petliku mulje, nagu võikski endale ainsaks arvutiks osta minisülearvuti. Seda me siiski veel soovitada ei julgeks, sellega kaasneb liiga palju kompromisse. Ekraan on väike kui mitte resolutsioonilt, siis mõõtmetelt ja igapäevaseks tööks ei kolba. Kuigi mõned tootjad on suutnud klaviatuuri teha suhteliselt heaks (Dell Mini 10, Compaq, Eee

PC), siis eriklahvide puudumine või vajadus neid funktsiooniklahvi abil vajutada teeb mõned tegevused tülikaks. Hoollimatalt sellest, et Acer Aspire One ja Asus Eee PC 1101HA on väliselt võrreldavad 12-tolliste sülearvutitega, on nende jõudlus ikkagi klassi võra madalam. Minisülearvuti sobib eelkõige ajutise iseloomuga töödeks või kasutamiseks kohvikus, bussis või raamatukogus. Kõige lähemal ideaalile on meie arvates mõlemad Eee PC-d. Mõlemad on nägusad ja õhukesed, neil on üle keskmise hea klaviatuur ja suuremal on ruumikas ekraan ning tohutult hea aku. Ent rõhutama veelkord, et *netbook*'i ostmisel on palju olulisem kui sülearvutite puhul enne poodi minemist endale selgeks teha, mida sa tegelikult vajad.

Android on

Tänavune sügis on mobiilimaailmas viljakas: üksteise järel hakkavad müügile jõudma Google Androidi operatsioonisüsteemiga telefonid. Kolm esimest on Eestis kohal ja meie proovisime, kas nad kõlbavad ka kasutada.

• Androidist loodetakse palju, kohe väga palju. Mõned ütlevad, et arvutite arengus läbi käidud ajalugu kordub praegu mobiilimaailmas, ainult et mängijad on veidi teised. 1980ndatel käis suur võitlus hea, aga ainult Apple'i riistvarale tehtud Mac OSi ning mitte nii hea, aga see-eest kõigile avatud Windowsi vahel (mis lõppes, teadagi, peaaegu Apple'i hävimisega ja Microsofti maailmavalitsemisega). Lähimate aastate suuremaks sõjaks peetakse võitlust hea, aga ainult Apple'i riistvarale tehtud iPhone OSi ning mitte nii hea, aga see-eest kõigile avatud Androidi vahel.

Nii lihtne see aga muidugi pole. Näijaseid on sellel turul veel: Nokia arendab korraga Symbiani ja Linuxil põhinevat Maemot, kohe jõuavad turule esimesed Windows Mobile 6.5 seadmed, varsti on oodata Windows Mobile 7, Intel plaanib

mõningatel andmetel välja arendada Linuxil põhinevat mobiiltelefonide operatsioonisüsteemi, Palm üritab turgu võita oma üsna hea Web OS-iga. Olukord on väga segane ja kindel on see, et lähemad aastad peavad selgeks tegema, kes jääb alles ja kes kaob. Igaühele ei jätku ostjaid ning, mis peamine, ei jätku arendajaid, kes teeksid häid, ilusaid ja innovatiivseid

Hea uudis on see, et Android on üllatavalt kiiresti arenenud üllatavalt kasutuskõlblikuks operatsioonisüsteemiks

programme.

Nutitefonide maailmas on lisatarkvaral täpselt sama oluline roll kui arvuti maailmas. Parim näide on siin muidugi Apple'i App Store oma nüüdseks juba rohkem kui 60 000 rakendusega. Nokial on olnud oma Ovi Store'i korraliku käimasaamisega raskusi ning ka Android Marketil ei lähe kaugeltki nii hästi kui App Store'il.

Hea uudis on aga see, et Android on operatsioonisüsteemina üllatavalt kiiresti arenenud üllatavalt kasutuskõlblikuks. Kuigi nende kolme näol on tegemist ühtede esimeste turule saabunud Androidi telefonidega, toimivad kõik funktsioonid ning tegemist on ikkagi päris toodete, mitte mingi ehitusplatsiga.

Enamgi veel, tegelikult on Android päris hea. Kui testi üldine toon võib tunduda

nüüd kohal!

negatiivsena, siis osutab see pigem riistvara, mitte tarkvara puudujääkidele. Muidugi, iPhone'i kasutusmugavuse, lihtsuse, loogilisuse, intuiitsuse ja ka iluni on Androidil veel pikk tee minna, aga üldiselt on tunda, et tegemist on kaasaegse, puuetundlikele ekraanidele ehitatud operatsioonisüsteemiga, mis on vaba mitmetest näiteks Symbiani kimbutavatest ajaloolistest probleemidest. Lihtsuse ja mugavuse osas edestab Android juba praegu paljudes asjades Symbiani ning pole siis ka mingi ime, et ringlevad kuulujutud, nagu kavatakse Nokia Palmi ära osta.

Nutitelefoni etalon on praegu kindlalt iPhone. Muidugi on olemas spetsiifilisi vajadusi ja rakendusi, kus toimib paremini Symbian või BlackBerry, aga enamuse jaoks meist on iPhone kõige sobivam nutitelefoni. iPhone'i peamine pluss on see, et kõik toimib, toimib kiiresti ning ootamatusi on vähe. Seetõttu on ka loomulik, et meie testist lipsavad tihti läbi võrdlused just iPhone'i ning selle operatsioonisüsteemiga. Kes tahab praegu parimaks saada, peab Apple'ilt veel väga palju

õppima. Microsoft pole seda PC maailmas 20 aastaga päris selgeks saanud, eks ole näha, kuidas mobiilimaailmas asjad käima hakkavad.

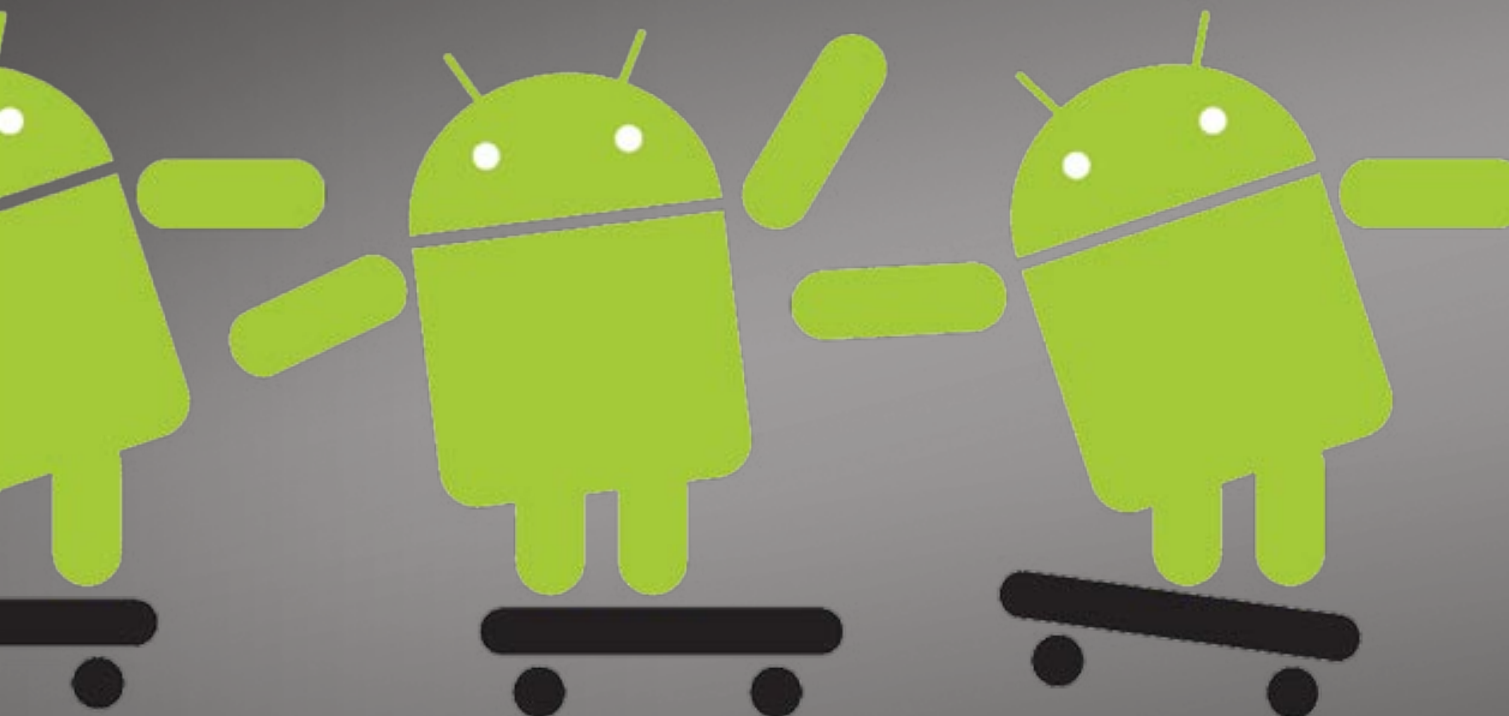
Mis aga puutub Androidi tulevikku, siis kuigi optimismiks on põhjust, on kõik veel lahtine. Kindel on see, et Android vajab püsivat edasiarendamist. Samas peab ka riistvara arenema edasi, sest praegu on nende telefonide suurimaks probleemiks aeglus. Kõvemini peavad vaeva nägema ka arendajad, sest praegu on vähe neid rakendusi, mida Android Marketist alla laadides ja installides hüüad sa minuti pärast: «Wow!»

☐ HENRIK ROONEMAA

Nutitelefoni etalon on praegu kindlalt iPhone: ta on kõige lihtsam, töökindlam, loogilisem, loomulikum ja ilusam

Androidi koduekraan näeb välja lihtne ega ole vidinatest küllastunud.

Uimasevõitu kangelane

HTC HERO, www.htc.ee, 8490 krooni

● Selle artikli kirjutamise ajal on HTC Hero selle firma kõige moodsam ja uuem Androidi-telefon, aga artikli ilmumise ajaks võib olla olukord juba muutunud ning müügile võib olla jõudnud HTC Tattoo.

Kätte võttes on tunda, et HTC on Hero puhul väga palju panustanud materjalidesse ning koostekvaliteeti. Telefon tundub vastupidav ning lausa luksuslik. Hero ekraan on kaetud samasuguse kaitsva kihiga nagu iPhone'i ekraan, mis hoiab eemal kriimustusi ja sõrmejälgi.

Hero puhul hakkab kohe silma ka nurgaga disain – telefoni alumine osa on veidi sissepoole painutatud nagu vanasti telefonitorud olid. Miks see hea on, jääb segaseks ja tasku ajab Hero tänu oma välimusele küll liialt punni.

Telefoni allosas on kuus väikest nuppu ning puutetundlik nublu kerimiseks. See kõik jätab küll šiki mulje, aga mugav kasutada küll ei ole, sest ükski nupp ei ole teistest suurem ning kulub tükk aega õppimist, kuni sõrm ise õige nupu üles leiab. Nädala jooksul seda lõplikult selgeks ei saanudki.

Hero puhul on eriline ka see, et HTC on tavalise Androidi kasutajaliidese ära tuuninud ning peaaegu kõik uueks joonistanud. Tulemus on ilus, väga, väga ilus ning võimalik, et ka mugavam kui palja Androidi puhul, aga ühe miinusega: see teeb telefoni üsna aeglaseks. Tähendab, Android on kõigis kolmes telefonis üsna aeglane, aga Heros tundub ta veel kriipsu võrra aeglasem kui teistes.

Selline ta ongi. Kõik töötab, kõik on ilus, aga telefoni disainiga on mõnes asjas mööda pandud ning ausalt öeldes tahaks, et 8500kroonine telefon oleks krapsakam kui Hero. Aga ikkagi on ta mõnusam ja parem kui teised.

[HINNANG]

Ilus ja kvaliteetselt ehitatud, aga nii kalli telefoni kohta siiski liiga aeglane, sest kasutab vana riistvaraplatvormi.

[d] hinne:

Oleks odavam, kiidaks rohkem

HTC MAGIC, www.htc.ee, 7990 krooni

● Magic on selle testi kõige rohkem segadust tekitav telefon. Väga raske oli otsustada, kas esikohale peaks panema Magicu või Hero, ning lõpuks maandus ta siiski teisel kohal põhjendusega, et tegemist on müügil peagi kaduva mudeliga, mille koostekvaliteet pole kaugeltki nii hea kui Herol, millel on vähem mälu, aga mis siiski maksab pea sama palju kui Hero.

Kasutada oli aga Magicut kõigist kolmest vaata et kõige mõnusam. Riistvaraliselt on ta Heroga pea identne (sama protsessor, samade näitajatega ekraan, sama arhitektuur), aga kuna kasutajaliides ei ole mitte HTC poolt ilusaks tuunitud Sense UI, vaid tavaline Android, oli tunda, et Magic toimis igapäevaelus kiiremini ja mõnusamalt kui Hero. Samuti oli teda mugavam kaasas kanda, sest ta on mõnikümmend grammi kergem ning ilma selle tüütu nurgata, mis tasku punni ajab.

Virtuaalne klaviatuur oli üsna hea, kuigi paraku jäi ikkagi alla iPhone'i omale, eelkõige kiiruse ja täpsusega. Miskipärast oli ikka nii, et iPhone'i sama suurel klaviatuuril läks trükkimine palju kiiremini ja veavabamalt kui

Magicu (või ka teiste testitelefoni) peal.

Samas ei ole head ilma halvata. Tarkvara ja riistvara koostöö oli kohati ebakindel, mis väljendus näiteks selles, et ühel (ja muidugi kõige vajalikumal) hetkel lõpetas brauser töötamise ning ükskliki klikk ei toimunud.

Mõnikord võttis operatsioonisüsteem endale mõtlemisaega, hangudes sekunditeks ja siis jälle ärgates. Kui see juhtus näiteks veebis surfamise või teksti sisestamise ajale, oli segadust kui palju.

Kui Magic oleks vaata et poole odavam, oleks tegu täitsa hea telefoniga, aga ligi 8000 krooni on tema eest ikka liiga palju makstud.

[HINNANG]

Mitte just väga ilus ega väga kiire, aga siiski kasutatav. Miinuseks on kõrge hind: selline telefon peaks olema odavam.

[d] hinne:

Galaktika lõpp saabub ootamatult

SAMSUNG I7500 GALAXY, küsi poodidest, umbes 7500 krooni

• Mõnes mõttes on Samsung Galaxy testi kõige arenenum telefon. Ikkagi AMOLED-ekraan ja puha. Paraku ei suuda aga Galaxy HTC-dest üle olla ning kes just Samsungi Androidi tahab osta, peaks veel veidi ootama, sest kohe-kohe on neilt vähemalt üks uus Android Eestis müügile jõudmas.

Peamine probleem on Galaxy ekraan, õigmini selle puutetundlikkus. Millegipärast on see väga tuim ning ebatäpne, nii et ikoonide ja nuppude klikkimine ning virtuaalsel klaviatuuril trükkimine läheb üsna vaevaliselt ja vearahkelt.

Teine suurem probleem on akuga. Ei tea, kas tegemist oli testitelefoni omapära või üldise Galaxy probleemiga, aga vähemalt meie käes olnud telefon kippus väga ootamatult ära kustuma. Meil ei õnnestunudki Galaxy ekraanil näha hoiatust selle kohta, et aku hakkab tühjenema, vaid umbes 20% juures lülitatakse telefon ühel hetkel lihtsalt pildi välja ning siis kulus väga jupp aega laadimist enne, kui telefon taas tööle hakkas. Peale selle, et see on ebamugav, on see lausa ohtlik, sest kui sa oled ikka arvestanud, et lähed autoga Tallinna

kesklinnas kohtumisele ning tahad viimasel hetkel kohale jõudes auto parkima panna, avastad sa, et telefon on ootamatult töö lõpetanud, ning sul on valida, kas minna sularaha ja parkimisautomaati otsima ning kohtumisele lootusetult hiljaks jääda või saada parkimistrahv. Kahjuks kimbutas ka Galaxyt samasugune aeglus nagu HTC Androide, nii et ka siit ei ole lisapunkte võtta ning ka hinna poolest ei ole tegu eriti palju soodsama mudeliga kui Hero või Magic. Seega ei ole Galaxy mitte millegi poolest parem kui HTC mudelid ning juba mainitud probleemid teevad tema kasutamise hoopis keerulisemaks.

[HINNANG]

Aku kustub ootamatult ning ekraan on ebatäpne puudutuste registreerimisel. Tark oleks oodata järgmist mudelit.

[d] hinne:

[TULEMUSED]

1

HTC Hero

Ilus ja väga kvaliteetse ekraani-korpusega telefon, aga 8500 krooni eest peaks telefon olema kiirem. Aeglus ongi Hero põhiline probleem. Kellel väga suur isu Androidi järele, peaks valima just selle.

2

HTC Magic

Kergem ja käepärasema korpusega kui Hero, aga ka siiski liiga aeglane, et teda oleks mugav kasutada.

3

Samsung Galaxy

Pole üldiselt parem ega halvem kui HTC Magic, kuid samas inetum ja plastisem kui Hero.

[digi] ütleb

• [digi] esimese Androidi-testi peamine järeldus on see, et praegu on veel selgelt liiga vara sellise telefoni ostmiseks. Tarkvaraliselt on Android hetkel paremas seisus kui riistvaraliselt, st et operatsioonisüsteem ise on täitsa kasutatav ning kõik vajalik toimib täitsa hästi: e-post, brauser, Twitter jne. Saab teha pilte, neid kohe Facebooki üles laadida, saab kasutada GPSi ja Google Mapsi, sünkroniseerida Google'i kalendrit ja nii edasi.

Peamine probleem on riistvara aeglus. Asjad lihtsalt ei käi nii kiiresti, kui peaks, eriti võrreldes iPhone'iga, kus kõik toimub valgukiirusel. Ikka on brauseriekraani kerimine liiga aeglane, ikka võtab uute e-kirjade kontrollimine kahtlaselt kaua aega, ikka kipub telefon mõneks hetkeks lihtsalt hanguma ja nii edasi. See kõik teeb muidu toredate telefonide kasutamise frustrerivaks, eriti, kui sellised ootamatused tabavad kõige kiiremal hetkel.

Raske on öelda, kas see on Androidi või

Peamine järeldus on see, et Androidiga telefoni ostmiseks on liiga vara: nad on veel aeglased

riistvaratootjate või mõlema probleem, kuid kindel on see, et Androidi-telefonid vajavad veel veidi aega. Pole erilist kahtlust, et kui Androidi sihipäraselt veidi veidi edasi arendada, on tegemist tõsiselt tegijaga nutitelefonide operatsioonisüsteemide turul.

Kindlasti on meie järgmine Androidi-test juba palju kõrgemate hinnetega ning osa praegustest, kohati tobedatest probleemidest on seljatatud. Praegu tundub, et uus test tuleb pigem varem kui hiljem, sest lähemad kuud toovad turule palju uusi Androidiga telefone.

Telli Autoleht

ja saad kingituseks vinge märulifilmi

Autoleht on Eesti ainus autoajakiri, mis ilmub igal nädalal. Autoleht testib ja võrdleb nii uusi kui kasutatud autosid, vahendab automaailma tähtsamaid uudiseid, jagab igale autoomanikule kasulikke nõuandeid ja pakub lihtsalt lahedat lugemist põnevamate autodest ja huvitavatest inimestest, kes mingil viisil autodega seotud.

BBC

Kosmosevõidu jooks on ülipõnev ajaloolistel sündmustel põhinev märulifilm, mille tootjaks on BBC. Kolm ja pool tundi põnevust toob vaatajani külma sõja aegse Ameerika Ühendriikide ja Nõukogude Liidu vahelise ägeda võitluse Saksa raketitehnoloogia saladuste pärast.

Filmi on võimalik tellida ka www.videoline.ee või osta parimatest kauplustest üle Eesti.

Tutvu kampaaniatingimustega ning vormista tellimus internetis www.telli.ee

telli.ee
HEAD AJAKIRJAD
HEA HINNAGA

KUIDAS...

HAARA OMA TEHNIKAL SARVIST!

Kuidas silmi värvida?

LK 56

ARVUTI

Kuidas siduda MS Office GDocsiga?

LK 50

Kuidas sünkida Firefox'i järjehoidjaid?

LK 51

Kuidas Linuxile graafikakaardi draiverit paigaldada?

LK 52

FOTO

Kuidas suviseid reisipilte tuunida?

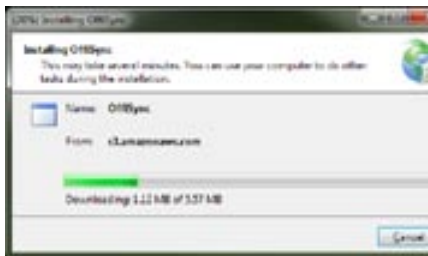
LK 54

KUIDAS ...

siduda MS Office GDocsi

Google Docs on tore vahend dokumentide veebis hoidmiseks ja ühiskasutuseks, kuid alati pole võimalust või ei osutu mugavaks neid brauseri kaudu muuta. OffiSync võimaldab Google Docs'i dokumente redigeerida tavalise MS Office'i abil.

1.

Laadi alla ja installe Offisync

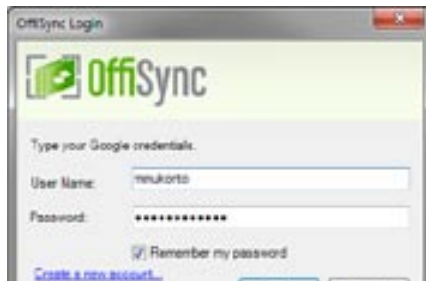
Laadi veebiaadressilt <http://offisync.com> alla OffiSynci beetaversioon. Selle kasutamiseks peab sul olema kas Windows XP, Vista või Windows 7 ning Office 2003 või Office 2007. Office XP või veelgi vanem, Office 97, ei paku sobivat programmilist liidest sellise funktsionaalsuse jaoks. Käivita installer. Windows küsib sult üle, kas sa oled kindel, et soovid seda programmi installida. Klõpsa nuppu Install. Seejärel laadib installer veebist automaatselt kõige uuemad programmi failid alla ja installib. Installi lõpul tervitab sind dialoogiboks, mis teavitab programmi registreerimisest. See ei tähenda seda, et sind on automaatselt kuskil veebis registreeritud, vaid seda, et programm on registreeritud sinu arvuti Office'i lisandmoodulina.

2.

Käivita Office

Käivita mõni Office'i rakendus, näiteks Word. Koos programmiga avaneb OffiSynci võimalusi tutvustava videoga dialoogiboks. Et seda iga kord mitte uuesti näha, märgi ruut Don't show this dialog again. Office 2003 puhul on sul juurde tekkinud uus tööriistariba, Office 2007 korral tekib üles menüülindile juurde uus menüü OffiSync (Beta). Klõpsa sellel.

3.

Nõustu litsentsitingimustega

Klõpsa Offisynci ribal kollast kausta kirjaga Open. Enne kasutama asumist pead litsentsilepingu tingimused läbi lugema ja nendega nõustuma. Seal on kirjas, et vastutus OffiSynci abil töödeldava sisu eest lasub sinul, kuid tegijad jätavad endale või oma valitud partneritele õiguse valikulisel sisu analüüsida ja salvestada detaile sinu arvuti kohta (Office'i versioon, IP-aadress, logimiste ajad jmt). Muude tingimuste hulgas on näiteks ka see, et sa ei tohi OffiSynci kaudu ebasüüdsaid pilte üles laadida. Samuti on seal kirjas, et programm võib hakata mingil hetkel sulle reklaame näitama. Kui oled kõigi nende tingimustega nõus, klõpsa nuppu OK. Tingimused on ranged, aga nagu enamasti taolistel puhudel, võid arvestada sellega, et need on kirja pandud rohkem nende oma seljataguse kaitseks kui selleks, et sind ahistama hakata. Pärast nõustumist palub programm sul sisse logida oma Google'i kontoga.

4.

Tööta kui tavalise dokumendiga

Ikooni Open klõpsamisel avaneb dialoogiboks, milles kuvatakse sinu Google Docsi konto all olevad kaustad ja nende sees olevad failid. Tegu on programmi beetaver-

siooniga, seega võib kaustade kuvamisel aeg-ajalt esineda tõrkeid. Kui sa ei saa nägema kõikide soovitud kaustade juurde, kasuta dialoogiboksi teisel vahekaardil olevat otsingut. Sisesta sinna sulle teada olev dokumendi nimi või sisu esinev fraas ja sa leiad oma dokumendi üles ning saad seda avada. Kuna Google Docs muudab iga natukese aja tagant kaustade ja siltide süsteemi, võibki osutada töökindlamaks variandiks kasutada dokumentide leidmiseks just otsingut, mitte kaustapuud.

OffiSync pakub võimalust teha Google'i pil-diotsingut otse tööriistaribalt ja see võib jätta mulje, et saad dokumenti pilti lisada ainult veebist. Tegelikult saad sa dokumendile pildi lisada ka oma arvutist, täpselt nagu sa seda Office'i puhul ikka teeksid: Insert -> Picture (eestikeelses Lisa -> Pilt). Dokumendi salvestamisel laaditakse see üles Google Docsi failihoiu kohta ja pilt on nähtaval ka läbi brauseri seda dokumenti redigeerides.

Kui soovid Wordi abil uut dokumenti luua, mitte avada juba olemasolevat Google Docsi dokumenti, siis tee dokument valmis ja klõpsa lihtsalt nuppu Salvesta. Avanevas dialoogiboksis saad valida kausta, kuhu dokument salvestatakse, ja dokumendi nime.

5.

Ka ühistöö sujub

Uue dokumendi loomisel saad selle kohe ühiskasutusse anda, lisades salvestamise dialoogiboksis nende inimeste meiliaadressid, kellele soovid anda õigust dokumenti vaadata või redigeerida. Juba valmis dokumendi korral klõpsa selle ühiskasutusse andmiseks tööriistariba nupul Collaborate ning lisa kaastööliste meiliaadressid selle kaudu.

6.

Mõned puudused siiski on

Mõned puudused OffiSynci kasutamisel siiski on: see ei kuva reaajas uuendusi, kui teine kasutaja samal ajal dokumendis midagi muudab, vaid tuvastab muudatuste konflikti alles salvestamisel; teiseks peamiseks puuduseks on see, et programm ei säilita Google Docsi veebiliidese kaudu seatud kirjalade ja muudab salvestamisel need Office'i omadeks ümber.

SVEN VAHAR

KUIDAS ...

sünkida Firefox'i järjehoidjaid

Igaüks, kel on mitu arvutit, koduarvuti ja tööarvuti või lauarvuti ja minisülearvuti, on vähemalt paaril korral avastanud, et vajalik järjehoidja või parool on salvestatud valesse arvutisse. Mozilla Weave aitab Firefox'i kasutajatel sellest hädast lõplikult üle saada.

1. Laadi alla ja installeeri

Weave töötab vaid Firefox 3.5 ja uuemate versioonidega, kui kasutad 3.0 versiooni, pead brauserit uuendama. Seejärel mine aadressile labs.mozilla.com/weave ja klõpsa allalaadimislingil Get it now. Järgmisel lehel klõpsa nuppu Add to Firefox. Lisandmooduli install palub Firefox'i taaskäivitada. Tee seda.

2. Loo konto

Klõpsa menüüs Tools käsku Weave või tööriistaribale tekkinud Weave'i ikooni ja vali käsk Sign In. Klõpsa nuppu New user ja sisesta avanenud teenuse lehel soovitud kasutajanimi, salasõna, salalause (*passphrase*) ja meiliaadress ning kontrollsõna. Nimi ja salasõna on vajalikud teenusesse sisselogimiseks, salalause abil krüptitakse sinu isiklik teave, et seda poleks võõrastel võimalik lugeda. Mõne hetke pärast teenus käivitub ja sind logitakse sisse.

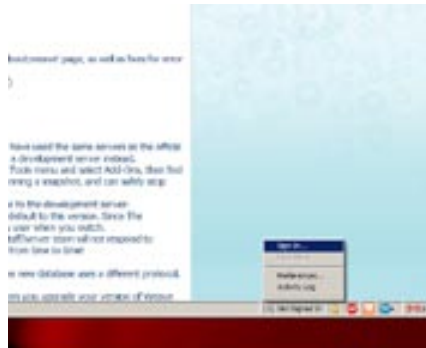
3. Vali sünkronitavad asjad

Esmalt pead sa teenuse jaoks lisama arvuti, õigemini Firefox'i, mida sa soovid sünkronida. Klõpsa ekraani kujutava pildi all oleval plussmärgil, sisesta arvutit iseloomustav nimi, nt Kodu või Läpakas ja klõpsa nuppu Choose what to sync.

Märgi kõik ruudud asjade kohta, mida soovid arvutite vahel sünkronida: Bookmarks sünkronib järjehoidjaid; Forms sagedamini kasutatavate veebivormide standardandmeid (kasutajanimed, meiliaadressid jne); History sinu sirvimise ajalugu; Passwords veebisaitide paroolid; Preferences sinu brauseri seadistusi ja Tabs parasjagu avatud veebilehtede komplekti, võimaldades sul teise arvuti taga jätkata tööd täpselt samade veebilehtedega.

4. Tee esialgne sünkronimine

Klõpsa nuppu Sync now. Avanevas dialoogiaknas vali kindlasti vasakult paremale näitav nool, mis tähistab sinu arvutit serverisse suunatavaid andmeid. See võib veidi aega võtta, aga selle tulemusena luuakse sinu praeguse brauseri seadistustest serveris täielik koopia. Kõik üles laaditavad andmed krüptitakse sinu antud salalause abil ja mida suurem on sinu sirvimise ajalugu ja mida rohkem sul järjehoidjaid on, seda aeglasemalt see läheb. Mine võta kohvi ja sirvi vanu [digi] numbreid.

5. Installeeri Weave teise arvutisse

Installeeri Weave ka teise arvutisse ja tee läbi täpselt samad sammud

selle vahega, et sa ei pea enam looma uut kontot, vaid saad sisse logida juba eelnevalt tehtud nime ja parooliga. Vali menüüst või olekuriba ikoonilt käsk Sign In ja sisesta oma andmed. Lisaks paroolile pead mäletama salalause, ilma selleta sa oma krüptitud andmetele ligi ei pääse ja Firefox tervitab sind tõrketega.

6. Tiri serverist puhas ports andmeid

Weave oskab kokku miksida serveris olevaid teise arvuti Firefox'i ja sinu selle arvuti Firefox'i andmeid, aga kui sa tahad surmkindel olla, et midagi topelt ei teki ega kogemata kaotsi ei lähe, on soovitatav alustada teises arvutis nullist ja eeldada, et serveris olevad andmed on sinu arvuti suhtes ülemuslikud. Kui sul on selles arvutis olulisi järjehoidjaid, siis oleks kõvasti lihtsam need esialgu käsitada teise arvutisse üle kanda, sealt need serverisse sünkronida ja siis sealt kogu muu krampliga siia arvutisse tõmmata. Võid ka teha siin arvutis puhta Firefox'i installi ja Weave kannab siia automaatselt serverist kõik vajaliku üle.

7. Kasuta oma serverit

Kui sul on oma server, mida sa saad kasutada ja kus sul on ligipääs Apache seadistustele, siis saad turvalisuse ja kiiruse huvides üles seada kohaliku Weave'i serveri. Juhised selleks leiad siit: <http://is.gd/3urym>. Serveris peab sul olema PHP 5.1 või uuem. Kui kasutada andmebaasiks failipõhist SQLite'i, pole MySQLi tarvis.

[d] SVEN VAHAR

Linuxile graafikakaardi draiverit paigaldada

Linuxile on ette heidetud seda, et graafikaardile draiverite leidmine ja paigaldamine on keeruline, eriti 3D-kiirendi draiverite paigaldamine. See müüt on ajast ja arust, Ubuntu oskab enamjaolt ise õiged draiverid välja pakkuda, ole ainult mees ja installe!

1. Eeldused

Järgnevad juhised on kirjutatud Ubuntu 9.04 eestikeelse versiooni jaoks, kuid ka ingliskeelses Ubuntu-s ei tohiks olla raske siin märgitud menüüsid ja käsked üles leida. Kui aknahaldurina ei ole kasutusel Gnome, vaid midagi muud, võivad vajalikud menüüd ja käsud olla veidi teiste nimedega. Graafikakaardi kohta teabe saamiseks ja jõudluse kontrollimiseks kasutatakse tavaliselt programme glxinfo ja glxgears. Esimene neist näitab OpenGLi (OpenGL on 2D- ja 3D-rakenduste kirjutamiseks kasutatav rakendusliides) infot, mis on üsna tehniline, aga millest võib probleemide tuvastamisel abi olla, ja teine on lihtne programm graafikakaardi jõudluse testimiseks. See ei ole võrreldav suuremahuliste 3D jõudlustestidega, aga selle abil on võimalik näha, kas 3D-kiirendi toega graafikadraiverite install õnnestus. 3D jõudluse veenvamaks testimiseks tasub arvutile installida (näiteks Synapticu abiga) mäng «Extreme Tux Racer». Draiverite installimise

seisukohalt ei ole oluline, kui vana või uus su arvuti riistvara on, Ubuntu on piisavalt intelligentne, et leida sobivad draiverid ka vanema riistvara jaoks. Näiteks sellel testi arvutil, millel käesolevad juhised on koostatud, on graafikakaardiks NVIDIA GeForce2 MX/MX 400. See on arvutimaailma antiikajalugu, aga Linuxit see ei häiri.

2. Milline graafikaart sul on?

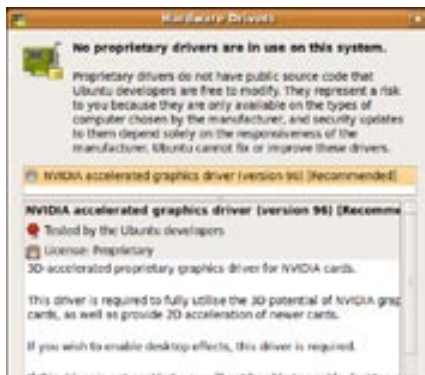
Kui sa täpselt ei tea, milline graafikakaart su arvutis on, käivita

rakendus Terminal (Rakendused -> Tarvikud -> Terminal) ja tipi käsuviibale käsk lspci. See käsk kuvab ekraanile kõik PCI, AGP ja PCI-Expressi siinil olevad seadmed. Otsi kuvatavast teabest rida VGA compatible controller. Seda teadmist ei ole sul õnneks draiverite installimisel tarvis, aga sellest võib olla abi, kui midagi läheb valesti ja sa lähed Ubuntu foorumisse abi otsima, sel juhul kindlasti küsitakse, mis graafikakaart sul täpselt on.

3. Testi jõudlust ilma draiveriteta

Et aru saada, kui vilets on arvuti vale graafikakaardi draiveriga, käivita Terminal (Rakendused -> Tarvikud -> Terminal) ja tipi käsk glxgears. Avanevas aknas näidatakse pöörlevaid hammasrattaid ja terminaliaknas kuvatakse iga 5 sekundi järel graafikajõudlus kaardrite arvuna sekundis. Antud arvuti puhul on selleks 55 kaadrit sekundis ja see ei ole just see, millega mängida saaks (arvesta, see 55 fps on vähenõudliku 3D-pildi tulemus, mitte täisekraanil jooksva

mängu tulemus). Tõetruuma tulemuse saad, kui proovid siiski mängida. Käivita mäng «Extreme Tux Racer» (Rakendused -> Mängud -> Extreme Tux Racer). Kuna su graafikakaart veel ei toeta õieti OpenGL 3D-kiirendust, siis juba mängu käivitamisel on keeruline kursoriga millelegi pihta saada, sest kursor liigub jõnksutades. Ekraanil langevad lumehelbed samuti jõnks-jõnks-jõnks... Kuna mäng käivitub täisekraanil, siis hiire abil polegi mängu nii lihtne kinni panna. Mängu sulgemiseks vajuta kaks korda järjest Esc-klahvi. Nüüd on selge, et 3D-pilt on küll ees, aga õiged draiverid on puudu. Kontoritarkvara kasutamist see ei segaks, aga mängulõbu nii ei saa.

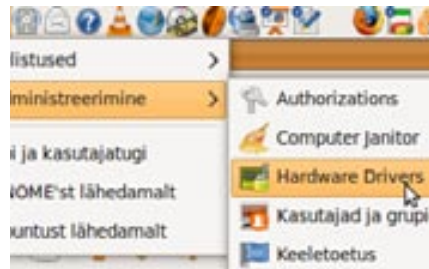
4. Installe draiverid

Veel mõnda aega tagasi tuli graafikakaardi draiverid installida käisiti. See tähendas tootja kodulehelt nende allalaadimist, installimiseks arvuti käivitamist tekstirežiimis ja pärast uuesti arvuti käivitamist graafilises režiimis. Nüüdseks on see aeg mööda saanud. NVIDIA teeb koostööd Ubuntu meeskonnaga ja selle tulemusena on graafikakaardi draiverite paigaldamine oluliselt lihtsamaks muutunud. Pane tähele, kui sa arvutil on töötav internetiühendus, annab juba mõni minut pärast Ubuntu 9.04 installimise lõpetamist ülemisel paneelil väike ikoon märku, et arvutile on saadaval paremad

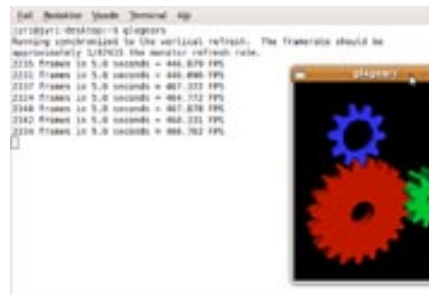
draiverid. Klõpsa seda ikooni. Avaneb aken, kus pakutakse sinu NVIDIA graafikakaardile sobivaid draivereid. Mainitakse ka, et suletud koodiga draiverite lähtetekst pole arendajatele, seega ei saa Ubuntu arendajad neid draivereid muuta ega parandada ja kogu vastutus lasub seadme tootjal. Draiveri aktiveerimiseks klõpsa lihtsalt nuppu Activate. Selle peale tirib Ubuntu internetist kohale ja installib arvutile sobiva tootjapoolse draiveri. Kuna tegemist on administratiivse toiminguga, küsitakse sult parooli, et kontrollida, kas sul ikka on õigus teostada selles arvutis administratiivseid toiminguid. Kui sul seda õigust pole, siis pead sisse loogima kasutajanimiga, kellel see õigus on. Kui draiveri installimine

on lõpetatud, palutakse arvutile taaskäivitus teha, et uued draiverid ka rakenduksid. Kuigi Linux tavaliselt installijärgset taaskäivitust ei vaja, siis graafikakaardi draiverid on üheks väheeks erandiks. Tee, nagu palutakse.

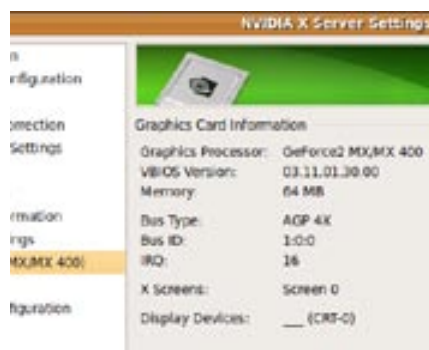
5. Installe saab käivitada ka käisiti

Kui sa oled Ubuntu juba mõnda aega kasutanud, aga pole veel õigeid draivereid installinud ning ülapaneeil sa vajalikku ikooni ei leia, siis draiverite installimise tööriista saad käivitada menüüst Arvuti -> Administreerimine -> Hardware drivers. Ka nüüd küsitakse parooli administratiivsete õiguste kontrolliks.

6. Testi jõudlust uute draiveritega

Ainus võimalus veenduda, et draiverid on tõepoolest õiged ja töötavad korralikult, on teha uued jõudlustestid. Käivita uuesti Terminal ja tipi käsk glxgears. Kui kõik on õigesti läinud, on kaardite arv sekundis nüüd hoopis suurem. Selle loo jaoks kasutatud arvutil kasvas see ligi kümme korda. Kuna see graafikakaart ei ole eriti võimekas, siis ka siin nähtav kaardisagedus ei ole veel kuigi kõrge, uue graafikakaardiga peaks tulemus tunduvalt parem olema.

7. Teave graafikakaardi kohta nüüd ka graafiliselt

Pärast draiverite installi saad sa teavet oma graafikakaardi kohta juba graafilise kasutajaliidese abil. Ava menüü Arvuti -> Eelistused -> Kuva. Ubuntu teatab, et õigem oleks graafikakaardisse puutuvat vaadata tootjapoolse tööriistaga. Klõpsa nuppu Jah. Avaneb aken NVIDIA X Server Settings, kust näed kõike graafikakaarti ja kuvarisse puutuvat. Sama vaate leiad ka menüüst Arvuti -> Administreerimine -> NVIDIA X Server Settings.

8. Midagi edasijõudnutele

Kui sa tahad täpselt võrrelda, millised erinevused on tootjapoolse graafikakaardi draiveril ja algsel, vaikimisi draiveril, näiteks selleks, et võrrelda, milliseid OpenGL-i funktsioonid uuel draiveril vanaga võrreldes toetatud on, toimi järgmiselt. Enne draiveri installi tipi käsuviibal käsk glxinfo -> glxinfo. See salvestab su kodulehelt faili nimega glxinfo.kogu info vaikimisi draiveri OpenGL and GLX võimaluste kohta. Pärast uute draiverite installi tipi käsuviibal glxinfo -> glxinfo1. See salvestab faili nimega glxinfo1 juba uue draiveri võimaluste info. Nüüd tipi diff -y glxinfo glxinfo1. See käsk näitab sulle terminaliaknas kõrvuti veergudes kahe faili erinevusi. Loe ja uuri.

9. Taas heeringaid püüdma!

Nüüd taas pingviiniga heeringaid püüdma! Käivita uuesti mäng «Extreme Tux Racer». Hiirekursor peaks ekraanil liikuma nüüd juba probleemivabalt ja lumehelbedki peaksid liuglema sujuvalt. Lase käia ja vaata, kui kiiresti raja läbida suudad ja mitu heeringat kätte saad!

TARMO KÄHR

KUIDAS...

suvised reisiripilt tuunida

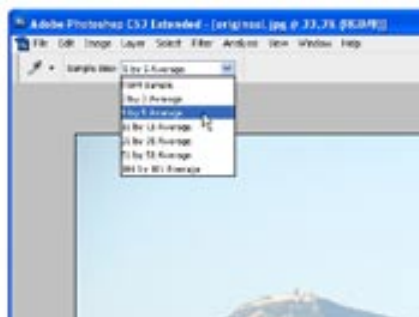
Reisiripilt arvutis üle vaadates võid avastada, et nii mõnigi kaunis vaade on kuidagi tuhm ja otsekui sinise looriga varjatud. Paari liigutuse abil saab sellisest pildist ikkagi asja.

1. Probleemi põhjused

Säärased sinise vinega fotod on eriti kerged tekkima päikesepais-telise ilmaga pika maa tagant pildistades. Liigselt füüsisasse laskumata olgu öeldud, et see on loomulik nähtus (Rayleigh hajumine), mida põhjustab valguse hajumine näiteks tolmukübemetel ja õhumolekulidel. Just seetõttu ongi taevas tavaliselt sinist värvi. Mida rohkem aga on õhku pildistava objekti ja kaamera vahel, seda suurem on loomulikult ka hajumine. Kuna reisiripilt pole tavaliselt aega kaamerat iga kaadri jaoks põhjalikult seadistada, lisanduvad siia sageli ka ebaõige värvustasakaal ning ala- või ülesäri ja pilt kannatab veelgi.

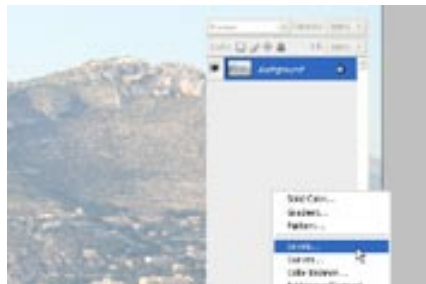
2. Lahenduse otsingul

Vigasest pildist näitusematerjali küll välja ei pigista, ent niisama vaatamiseks-imetlemiseks kõlbuliku foto võib sellest teha küll. Selleks timmise pilti Levelsi ning Hue/Saturationi abil ja vajadusel lisame teravust.

3. Seaded paika

Ava pilt Photosopis ja aktiveeri tööriist Eyedropper. Ülemiste menüüde lähedale tekkinud rippmenüüst vali selle suuruseks 5 x 5 Average. Kui tavaliselt määrab Eyedropper ära ühe konkreetse piksli värvi, siis nüüd arvutab tööriist 5 x 5 piksli suuruse ala keskmise tooni ning tulemus saab parem.

4. Muudatused uutele kihtidele

Et originaalipilt puutumatuks jääks ning kõiki muudatusi hiljem omakorda muuta saaks, lisame pildile uue kihi just muutuste jaoks, klõpsates Layersi aknas ikoonil Create new fill or adjustment layer ja valime avanevast menüüst Levels.

5. Libista liugurit ...

Eeldusel, et pilt on RGB värviruumis (aga just sellisena nad kaamerast tulevad), tuleks nüüd muuta kõigi kolme värvikanali seadeid eraldi. Selleks valime avanenud aknas Channels rippmenüüst RGB asemel Red ning lohistame Input Levels all vasakpoolset (ehk musta) liugurit paremale kuni histogrammi alguseni.

6. ... ja libista veel

Korda sama asja ka kahe teise värvikanaliga: Green ja Blue. Kuna

pilt kannatab siniste toonide ülekülluse all, võid sinise kanali all liuguriga pisut kaugemale tulla kui teiste värvide puhul.

7. Lähtu pildi omapärast

Mõnikord ei alga histogramm ka paremalt päris skaala servast. Sel juhul tasub parempoolseid liugureid kuni histogrammi alguseni lohistada. Tehes linnukese Preview kasti, näed tulemust kohe ka ekraanilt.

8. Otsi halli

Järgmisena määrame fotole käsitsi uue hallpunkti. Selleks hoia Levelsi aken endiselt avatuna, vali rippmenüüst RGB, klõpsa akna vasakul alumises servas olevast kolmest Eyedropper ikoonist keskmisele (Sample in image to set gray point), leia

Natuke loomingulist lähenemist fototöötlemises ning hämuga kaetud pildist saab enam-vähem korralik turistikas.

fotolt piirkond, mis silma järgi tundub olevat 50% halltoon ja klõpsa sellel. Kui jääd sobiva piirkonna otsimisel hätta, suurenda pilti. Sobiva tooni võid leida näiteks teepinnalt, majaseintel või kividelt. Muutus pildil ei ole ilmselt kuigi suur, ent peaks siiski aitama varjualadel sinist hägu vähendada. Seejärel võid Levelsi akna sulgeda.

9.

Lõpp sinisele vinele

Nüüd asume sinist vinet lõplikult eemaldama. Klõpsa Layersi aknas uuesti taustakiht aktiivseks ning lisa uus

muutuste kiht, valides avanevast menüüst seekord Hue/Saturation. Avaneb aken, kus rippmenüüs Edit tuleks valida Blues. Seejärel jälgi, et kolmest Eyedropperi ikoonist oleks aktiivne esimene, ning klõpsa fotol piirkonnale, kus sinist vinet kõige rohkem. Seejärel lohista Saturationi liugurit vasakule, kuni saavutad soovitud tulemuse (sobima peaks vahemik -30...-50).

10.

Paranda tehtud vead

Kui mõni toon nüüd ikkagi ülekaalus või ebaloomulik tundub olema, saad varem tehtut parandada. Selleks tee Layersi aknas topelklõps Layer thumbnail peal ja saadki taas iga värvikanali kaupa lõpptulemust korrigeerida.

11.

Törts teravust ei tee paha

Viimase asjana lisame pildile natuke teravust (enamasti teeb see head, aga ära üle pinguta). Selleks klõpsa Layersi aknas uuesti taustakiht aktiivseks ja vali Filter-Sharpen-Unsharp Mask. Mängi liuguritega, kuni tulemusega rahule jääd, sulge aken ja salvesta tulemus uue nime all.

[d] KRISTJAN KALJUND

KUIDAS ...

silmi värvida

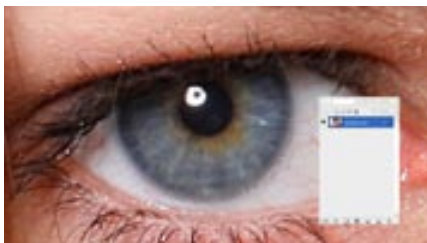
Vihmastel sügisõhtutel on paras aeg uusi oskusi õppida. Seekord uurime, kuidas portreepildil silmavärvi muuta – ükskõik kas loomulikku sinist pisut sügavamaks timmides või hoopis kunstipäraseid rohesilmseid «reidikaid» tehes.

1. Vali sobiv pilt

Põhimõtteliselt saab silmade värvi muuta ka fotol, kus silmad häda-vaevu paistavad, aga efekt on siis väiksem ning ka harjutamise mõttes tasub esialgu valida selline pilt, kus silmad võimalikult suurel, selged ja otsevaates.

2. Suumi julgelt

Ava pilt Photoshopis ja suumi üks silmadest võimalikult suureks – sel viisil saad piirjooned võimalikult täpselt paika panna ja lõpptulemus saab täpsem. Suumida saad Ctrl+ abil, vähendada Ctrl- abil. Pildi nihutamiseks hoi a all tühikut ning lohista hiirega soovitud piirkond ekraani keskele. Konkreetse ala suumimiseks võid Ctrl ja tühikut korruga all hoides hiirega soovitud piirkonna märkida – see on kokkuvõttes kõige kiirem meetod.

3. Märgi silm

Kui silm suurelt ekraanil, on aeg see ära märkida. Vali tööriistaribalt Elliptical Marquee Tool ja tee sellega silma vikerkesta ümber ellips. Perfektse ringi saad, kui hoiad samal ajal all Shift-klahvi. Kui soovid alustada silma keskelt, hoi a aga all Alt-klahvi. Liigne täpsus pole esialgu oluline, peaasi, et märgistus saaks enam-vähem vikerkesta suuruse ja kujuga.

4. Muudatused uuel kihil

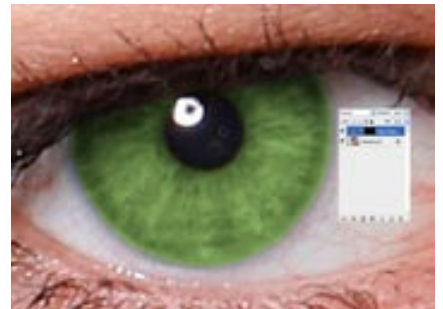
Järgmiseks klõpsa Layersi akna (kui see veel avatud pole, aitab F7) allservas ikoonil Create new fill or adjustment layer ning vali avanevast menüüst Hue/Saturation. Nii jääb originaalpilt puutumata ja saad tehtud muudatusi vajadusel tühistada või korrigeerida.

5. Vali sobiv värv

Avanenud aknas klõpsa linnuke valiku Colorize ette, seejärel vali Hue liuguri abil meelepärane silmavärv. Saturationi abil saad muuta värvi intensiivsust ning Lightnessi abil heledust. Ära lase end häirida sellest, et vikerkesta servad pole täpselt märgitud ja et värvi läheb ka «üle ääre» – sellega tegeleme järgmisena. Kui sobiv värv leitud, klõpsa OK peal aken kinni.

6. Piirjooned täpseks

Koos uue kihiga tekitas Photoshop ka Layer Maski, mis määrab millisel alal fotost tehtud muudatused näha on. Ehk teisisõnu toonid sa tegelikult kogu pildi pinda, nähtav on see aga üksnes sellel alal, mille alguses märgistasi. Nüüd ongi aeg Layer Maski piirjooni täpseks timmides uus värv vikerkesta servaga kattuma panna. Selleks vali tööriistaribalt Eraser Tool, veendu, et esi- ja tagaplaani värvid oleks algseades (klõpsa D) ning saadki hakata Layer Maski ebavajalikest piirkondadest kustutama – vali vaid sobiva suurusega Brush ja hakka tööle. Kui läheb sassi, vaheta esi- ja tagaplaani värvid (klõpsa X) ja saad Layer Maski taastada.

7. Pupillid puhtaks

Et silmaava koos vikerkesta värvimisega uut varjundit ei omandaks, vaid ikka mustaks jääks, pead ka sealt maski eemaldama. Vali sobiva suurusega Brush ja puhasta pupilli ala värvist.

8. Aja servad häguseks

Et uue värvi terav serv häirima ei jääks, anname pildile nüüd viimase lihvi. Vali Filter -> Blur -> Gaussian Blur ning leia liuguri abil sobiv väärtus, mis värvi ülemineku vikerkesta servades mõnusalt sujuvaks muudab. Kui Preview ees on linnuke, näed tulemust kohe ka ekraanil.

9. Teine silm ka

Nüüd korda kogu protseduuri ka teise silmaga. Muidugi võid mõlemad silmad kohe alguses ära märkida ja värvimise vaid ühe korruga läbi viia, aga enamasti pole silmad fotodel täpselt ühesugused ja eraldi tegemine annab parema tulemuse.

[d] KRISTJAN KALJUND

See Naistelehe fotoarhiivist laenatud
modell on juba niigi kena, aga silmavärvi
muutes näeb neiu veelgi kelmikam välja.

[play]

Tõprad vs Blazkowicz

Üks esimesi tuntud FPSi kangelasi B. J. Blazkowicz on tagasi. Endiselt on ta mees, kelle silmis keegi halba valgusesse jääda ei taha, sest ameeriklaste agent tekitab üksi rohkem kaost kui Quentin Tarantino «Vääritute tõbraste» kamp.

• BJ saadetakse Isenstadt'i uurima natside kahtlast tegevust. Liitlasvägede puudumisel teeb kangelane koostööd kohalike põrandaaluste rühmitustega. Ülesandeid saab BJ vastupanuliikumisel ja müstiliselt musta maagia vastu võitlevalt venelaste grupilt, varustust ja parendusi väga hästi varustatud musta turu kaupmeestelt.

Kuulid valusamaks

Natsidel on plaanis kasutama hakata Musta Päikese tohutut energiat, olemata täiesti kindlad, kas nad seda üldse kontrollida suudavad. Vaatamata sellele on BJ-l vaja kurjad kindralid Zetta ja Deathhead ning nende käsilased peatada.

Abiks on BJ-l amulett, mis näitab olukorda paralleelse dimensiooni vaates ja

Tunnelid, tänavad, haigla, teaduskompleksid, kindlus, lennuväli – pole just üllatavad kohad

annab lisajõudu. Teise dimensiooni on peidetud mõned ukсед-redelid, mida ta-vaolukorras kasutada ei saa.

Lisatugevusteks on kuulide valusamaks muutmine, enda ümber kilbi tekitamine ja muidugi ümbruse tegevuse aeglustamine. Kõik amuleti omadused on piiratud reservuaari kestusega, kuid mana taastub ajaga, manapilve jalutades või seda natside vastavatest tünnidest ammutades.

Võitluskeskkonnad varieeruvad, kuid millegi uuega ei üllata. Tunnelid, tänavad, haigla, teaduskompleksid, kindlus, lennuväli, isegi tsepeliin on kõik tulistamisest tuttavad lahingupaigad.

Sõbrad ja vaenlased

Tegevuse keskus Isenstadt on vähesel määral avatud linn, ligikaudu võrreldav «Thief: Deadly Shadowsiga», kus ülesannetele pääsemiseks peab linnaosast linnaossa liikuma, raiudes läbi patrullivatest pahadest.

Mõnes linnapunktis paiknevad vastupanuliikumise liikmed, kellega juttu puhuda. Vahel nad laidavad, aga tihti kiidavad B.J. tegusid, tõstes mängija saavutusrõõmu. Sageli kantakse lugu edasi

17 aastat hiljem on mõlemal poolel kasutada nii ohtralt moodsaid relvi kui maagiat.

Aastal 1992 oli B.J. Blackowiczil
fritsude nuhtlemiseks kasutada vaid
käputäis valitud relvi.

Darth Vader II maailmasõjas?!

Hugo Bossi ülikonnad teevad ka liivakottide tahta varjumise stiilseks.

kõrvaltegelaste abil, kes jutustavad omavahel või peategelasega millestki enne, kui ülesande andja toimunust ametlikult kursi viib. Kuulujuttude pealtkuulamise kõrval koguneb rohkem taustainfot ka leitavate paberite kohta.

Nagu «Wolfensteinile» kohane tuleb luureinfo kõrval koguda ka kulda. Varanduse eest saab tingimuste täitmisel mustalt turult osta relvade ja võimete täiustusi. Tulirelvi on kaheksa, milledest kolm ulmelised (näiteks elektriandja ja vastaseid aurustav relv). Enamus laskemoonast kuulub sõdurite peale, kuid oma osa saavad ka ebaloomulikud tegelased, nagu näiad, rohelistel või punaselt hõõguvad ohvitserid, nahka riietatud ninjatibid, sombisarnased ringikargajad, õhus lendavad kuulipildurid ja muudugi suured bossid.

Mitmikosa on kaheksa kaardi ja ja kolme võimalusega. Üks on tiimidevaheline tavavõitlus, teised lisavad ka ülesanded. Kummalgi poolel on kolm rolli – ravija, insener ja sõdur –, kel oma oskused ja erivõimed. Mängu kestel saab oma võimeid

Nagu Wolfensteinile kohane tuleb luureinfo kõrval koguda ka kulda, mille eest saab mustalt turult näiteks relvi osta

ja relvi täiendada. Mängijaid saab lahingus olla kuni 12, *bot'* e ei ole.

Kahe aasta vanuse «Medal of Honor: Airborne'iga» jagab Wolfenstein relvade uuenduste ideed, kuigi «Airborne'is» tulid lisad automaatselt. «Wolfensteinis» katusel liikumine on aga «Airborne'iga» võrreldes naljategu. Viimistlust ja graafikat võib võrrelda ka paari aasta vanuse «BioShockiga». Kõhedates paikades, näiteks verises haiglas kriipiva taustamuusika taustal nähtamatute vastastega võitlemine on jällegi väga iseloomulik «F.E.A.R.-ile». Kõige rohkem sarnasusi leiab aga «Übersoldieri» seeria FPSidega. On väike tõenäosus, et need venelaste tulistamised rikkusidki teema huvitavuse ja seetõttu müüb «Wolfenstein» seni väga halvasti.

Peaasi, et tore oleks

Ilusat, kuigi mitte maad raputavat, ja sujuvat pilti toetab idTech 4, mootor, mis on olnud «Doom 3», «Quake 4», «Prey» ja «Enemy Territory», «Quake Warsi» taga. Korralikku muljet rikuvad nõrga kvaliteediga vaheklipid. Näitlejate poolt loetud kõne on ladus ja omapäraste aktsentidega. Taustamuusika sobib hästi ja kui ei tõsta, siis vähemalt hoiab pinget.

Tore on näha, et vanameister Raven Software on hetkeks koomiksil põhinevate mängude vorpimises vahe teinud ja tulistamise loomiseks taas kampa löönud id Software'ga. «Wolfensteinis» kaudsest eelloost, «Return to Castle Wolfensteinist» on üle võetud mitmeid aspekte, ka relvi ja

Wolfenstein (PC)

HIND: 699 KROONI

Müügil: www.progames.ee

Protsessor: 3,2 GHz

Mälu: 1 GB

Graafikakaart: 256 MB NVIDIA Geforce 6800 GT / ATI Radeon X800

Helikaart: DirectX 9.0c ühilduv

Vaba kettamaht: 8 GB

Optiline seade: DVD-lugeja

Tarkvara: Windows XP/Vista

Platvormid: PC, PS3, Xbox 360

vastaseid, kuid mindud on verisemaks ja kehaosi lennutavalt vägivaldsemaks.

See ei tähenda, et uusim Wolf end liiga tõsiselt võtaks. Kuigi leidub dramaatikat, on sihiks olnud teha siiski mõnusalt mängitav ja lahe videomäng ning meelega on osade elementidega liialdatud, nagu eriti kõva mees B.J, eriti suured bossid ja eriti suures ulatuses lammutamine.

[d] LEHO LAHTVEE

[HINNANG]

B.J. annab taas okultismiga tegelevatele natsidele ägedalt peksta, segamas ainult kvaliteetmängu pisipuudused.

[d] hinne:

Parim Batmani-mäng

Ei mäletagi, millal viimati hea koomiksimäng välja tuli, rääkimata korralikust Batmani-mängust (jätame hetkel LEGO versiooni välja). Nüüd on aga teieni tuua head uudised: «Batman: Arkham Asylum» tabab kaks kärbest ühe hoobiga.

● Enne mängimist ei olnud ma kindel, mida «Arkham Asylumist» oodata. Nägi küll väga intrigeeriv välja, aga sarnaselt filmimängudele on tavaliselt ka koomiksiste põhjal loodud mängud jubedad. Pealegi pole mängu tegija – Rocksteady Studios – millegi vapustavaga varem hakama saanud.

Kümme vaenlast korraga

Lugu algab sellega, et Batman viib põgenenud Jokkeri tagasi Arkham Asylumisse – Gotham City versioon Alcatrazist kõikidele jokkerisarnastele kelmidele. Aga kõik see on väga kahtlane – Jokker jäi liiga kergesti vahele ja Batman teab seda.

Üsna pea vahetuvadki rollid Arkham Asylumis. Vangid võtavad võimu üle ning Jokkerist saab nende liider. Nüüd peab Batman korraga võitlema oma suurimate vaenlastega – Harley Quin, Bane, Killer Croc ja ülilahe Scarecrow –, et Arkham Asylum kontrolli alla saada ning kõik kaagid taas pokri pista.

«Arkham Asylum» sarnaneb «Metroidile» – nimelt on sinu poolt avastada terve Arkhami saar, kus on mitu erinevat hoonet ja isegi üks tagavara-Batcave. Mängu jooksul saad väljateenitud kogemuspunktide eest muretseda suure hulga erinevaid Batmani kakkusvõtteid ja tööriis-

tu. Detective mode aitab näha vaenlasi ja muid tähtsaid objekte, *batclaw*'ga saad tõmmata seintelt ventilatsioonitorudelt luuke ära, et end haardekonksuga nendesse vinnata, erinevate *batarang*'idega saad visata vaenlasi teadvusetuks jne.

Hea on see, et ei pea tegema ühte asja liiga palju, näiteks visatakse Batmanile korraga ette kümme erinevat vaenlast, kelle ta peab käsitsi vagaseks tegema, siis päästma paar abivajajat mõnest lõksust, kasutama akrobaatilisi oskusi, et ronida kuskile kõrgele, seejärel vaikselt pimeduses hiilima ja üksikhaaval maha võtma tosin relvastatud ülestõusnud vang (ei maksa unustada, et Batman on ainult inimene ja paar lasku relvast peatab ta üsna kergelt) ja seejärel tuleb suur bossivõitlus.

Batman, otsi!

Riddler on ära peitnud sadu erinevaid trofeesid, mida Batman võib terve saare pealt leida. Lisaks on veel hulk mõistatusi ja intervjuude salvestusi erinevate kuulsate «Batmani» seeria kurjategijatega. Asjade leidmise eest ootab ees palju erinevaid autasusid, näiteks avavad need rohkem väljakutsesuume, kus Batman peab hiilima eelnevalt mainitud relvastatud jõugu seas või siis võitlema käsitsi suure hulga vangidega.

Batman: Arkham Asylum (Xbox 360)

HIND: 1099 KROONI

Müügil: www.progames.ee

Platvormid: PC, PS3, Xbox 360

Noh, räägi mõni nali!

Imetlemiseks antakse sarnaselt «Resident Evil 5-le» erinevaid kõikide mängus olevate tegelaste kujakesi ja paljude teiste Batmani universumis olevate tegelaste profile, keda mängus isiklikult ei ole – koos intervjuulintidega on see hea viis erinevate tegelastega tutvumiseks.

«Arkham Asylumi» väljanägemist on raske sõnadega kirjeldada. Kõik hooned näevad välja visuaalselt erinevad ja on väga hästi tehtud. Tegelased näevad huvitavad välja, detailirikkus on vapustav – näiteks koguneb Batmanile mängu jooksul erinevaid kurjateid ja arme. Batmani kakkusanimaatsioonid on elutruud. Boonusena on tulnud häält andma animatsioonidest tuttavad Kevin Conroy (Batman) ning Mark Hamill (Jokker).

[d] SILVER SAUL

Batman kaklemas supermodellidega.

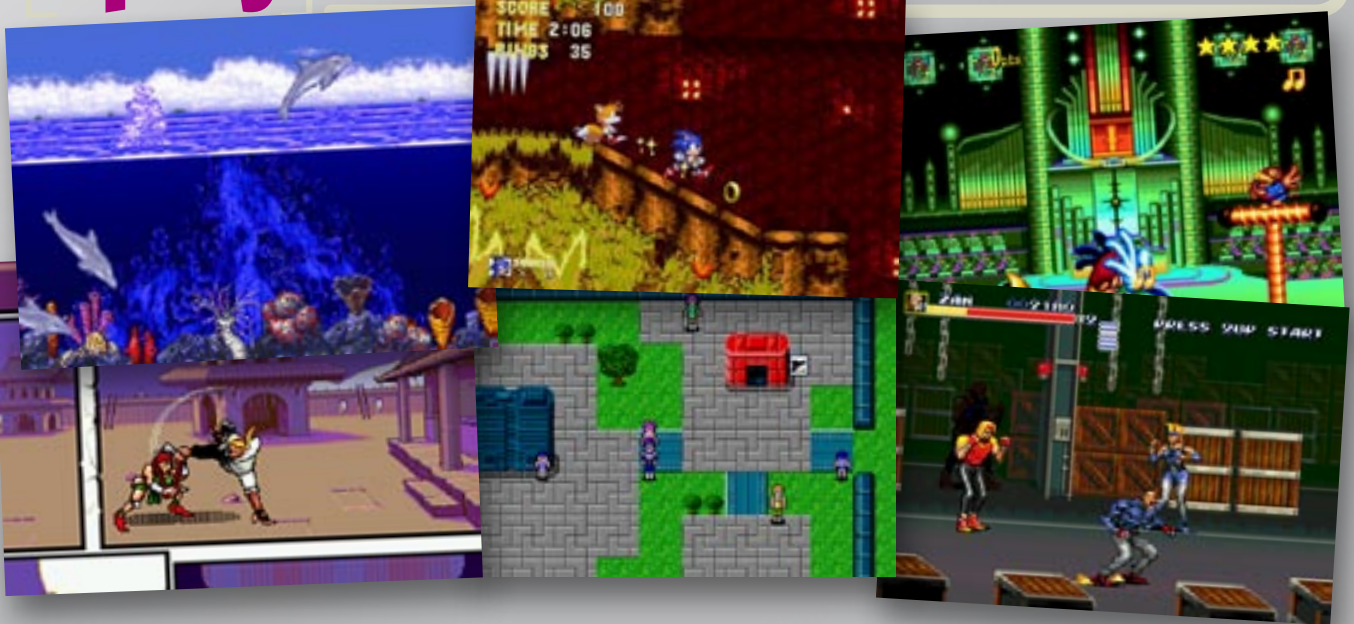
[HINNANG]

«Batman: Arkham Asylum» on vapustav mäng. Kindlasti parim Batmani-mäng senini.

[d] hinne:

Käruga nostalgiat

Mul on «Sega MegaDrive'ist» head mälestused. Aastaid tagasi käis mu onupoeg Rootsis tööl ning ostis raskelt teenitud rahaga konsooli ja paar mängu. Kuigi olin Super Nintendoga kokku puutunud, siis midagi sellist nagu jooksev «Sonic» polnud ma kunagi näinud.

• Suurem osa SEGA MegaDrive Ultimate Collectionil olevatest mängudest on juba ilmunud Sonic Mega Collectionina eelmise generatsiooni konsoolidele ja PSP-le, aga see kolleksioon lubab rohkem lisasid ja optimeerimist HD-ekraanidele. Esmapilgul tundub hea diil – 49 Sega enda arendatud mängu, mille seas pea kõik mängud «Sonicu», «Streets of Rage'i», «Shining Force'i», «Altered Beasti», «Phantasy Stari» ja «Ecco The Dolphini» seeriast ning ports muud klassikat pealekauba, lisaks veel videoid, tutvustavaid materjale ja isegi mõned arkaad-, Sega Master Systemi ja Game Gari versioonid.

Parimad mängud on eraldi Xbox Live'is tegelikult juba saadaval

Kõiki mängu saab suvalisel hetkel salvestada ja emulatsioon on suures osas täpselt selline, nagu peaks. Aga kui lähemalt uurida, siis hakkavad ilmema puudused, mis jätavad kogu pakatile kiire rahastamise maigu. Kuigi karp kuulutab, et kõik on HD-s, siis tegelikult tähendab see seda, et ta oskab uduta venitada mängu üle ekraani, jättes vasakule ja paremale raamid. Aga häda tuleb sellest, et

selle raami kujundust ei saa muuta, seega on kohati äärtes tüütult kirjud muustrid, mida ei saa isegi mingi neutraalse tooni vastu vahetada.

Olulised mängud on puudu

Kui pilt üle ekraani venitada, siis kaob loomulikult ülevalt ja alt kõvasti mängupinda, seega pole ka see lahenduseks. Veel on ka mõned filtrid, mis lasevad graafikat muuta, aga minu arvates teevad need kõik pigem koledaks ja uduseks. Kandilised pikslid on ikkagi autentsed.

Lisaks on puudu mõned väga olulised mängud, näiteks «Sonic CD», mida mõned peavad kogu seeria tipuks ja eriti veidral kombel ei saa mängida Knucklesiga teises ja kolmandas Sonicus – võimalus, mis oli isegi vanal kolleksioonil olemas.

Soovitan vaid fännidele

Vähemalt on lisade lahtilukustamine seekord lihtsam kui Mega Collectionis, kus mõnda mängu pidi 60–100 korda (!) käivitama. Ka Achievementid/Trophy'd oleks võinud olla paremad, iga mängu kohta on neid üks, reeglina väga lihtne. Pigem oleks neid võinud olla rohkem, «Orange Boxi» stiilis, et anda rohkem motivatsiooni mängida mängu, mis pole just väga hästi ajale vastu pidanud.

Kõige rohkem vähendab selle kolleksiooni väärtust asjaolu, et parimad mängud on eraldi Xbox Live! keskkonnas

Sega Mega Drive Ultimate Collection (Xbox 360)

HIND: 799 KROONI

Müügil: www.progames.ee

saadaval täpselt sama emulatsiooniga või peaaegu originaalversioonis Wii Virtual Console'i poes. Kui kõiki mängu poleks juba n+1 korda välja antud ja kui palju kuulutatud HD oleks tõesti tähendanud, et pilti on laiendatud üle terve ekraani nagu «Marvel vs. Capcom 2» puhul ja mitmikmäng õnnestuks üle võrgu, oleks tõesti tegu väärt koguga. Praegu aga julgen seda soovitada vaid Sega andunud fännidele, kellest on eelmised väljalasked mööda läinud. Teistele soovitaks osta sama raha eest käputäis väärt mängu võrgukeskkonnast ning vältida neid, mis elavad paremini edasi mälestustena kui tegelikult mängides. [d] RAINER PETERSON

[HINNANG]

Suur valik mängu, millest siiski vaid osa on ajahambale vastu pidanud, teised aga oleks parem olnud ajalukku jätta.

[d] hinne:

Kolmainsus

Mängude poolest uimane suvi tõi mängijateni soomlaste platvormimõistatuse «Trine». Mängija kontrollida on vargatüdruk, noor maag ja ülekaaluline rüütel, kelle võimete abil fantaasiamaailma seatud takistusi ületada.

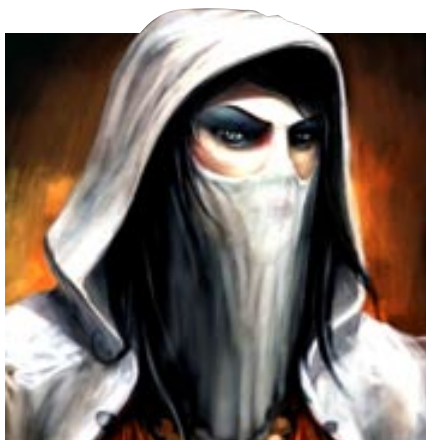
● Lugu räägib vist mingisugusest iidsest artefaktist ja kaosest kuningriigis või midagi säärast. Tõsiselt, mängu taustalugu on nii tuim ja ebamäärane, et oleks ime, kui keegi sellele üldse tähelepanu pööraks. Oluline on see, et mängija taseme ühest otsast teise jõuaks ning tee peal turnivatele luukeredele ja tüütutele ämblikutele kere peale annaks.

Igal tegelaskujul on erivõimed, mis on teatud olukordades kasulikud. Varas võib kasutada vibu ja haardekonksu, rüütli igapäevane leib peitub mõõga ja kilbi käsitsemises ning võlur tekitab kaste ja muud tráni.

Inspireeritud viikingitest

Erinevalt ammusest klassikast «The Lost Vikings», millest mäng ilmselgelt on inspireeritud, on ekraanil korraga vaid üks tegelane, kelle kolme inimvormi vahel saab pidevalt valida. Nagu kombeks saanud, toetab seda kõike enam-vähem usutav füüsikamootor, mis ilmselt tänapäeval kedagi ei vaimusta.

Kuna tegu on juba ühe müstilise keskaegse tegevuspaigaga, on «Trine'i» põimitud ka rollimänguelemente. Koletistest jagusaamise ja peidetud pudelite leidmise eest premeeritakse kogemuspunktidega, mis viivad ajapikku lisaoskusteni.

Seagripp jõudis ka mängumaailma.

Põhjalikuma pilguga mängijad leiavad ka aeg-ajalt aardekirste, millest leiab huvitavaid varustust. Need elemendid toimivad üldiselt päris hästi, aga raske tööga välja teenitud varustuse tegelik mõju toimuvale on kaduvväike.

See pole mingi «Max Payne»

Mõistatused ei ole ülemäära rasked, enamasti saab võlurina kaste kuhjates igast takistusest üle ja kui väikese kastiga pisut nügida, kukuvad kõrgemal asuvad esemed ise sülle.

Trine (PC)

HIND: 460 KROONI

Müügil: Steam

Protsessor: 2,0 GHz (kahetuumaline soovitatav)

Mälu: 512 MB (1 GB Vista puhul)

Videokaart: Radeon X800/GeForce 6800

Helikaart: DirectX 9.0 ühilduv

Vaba kettamaht: 600 MB

Tarkvara: Windows XP/Vista

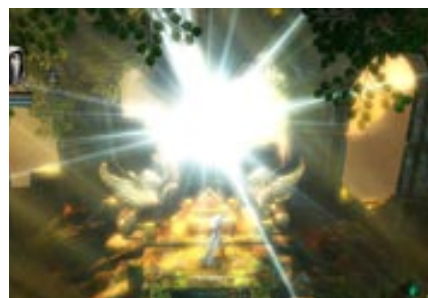
«Trine'i» graafika ei ole kõrgtasemel, kuid näeb siiski välja väga kaunis. Värvikirevad *fantasy*-asukohad jätavad küljelt vaadatuna massiivse mulje ning näitavad, milleks nn 2,5mõõtmeline žanr suuteline on. Siiski, vaheldusrikkust võiks rohkem olla.

«Trine» ei võta sisse positsiooni auväärsete Soome päritolu mängude seas, nagu «Max Payne» või «FlatOut», kuid on üldjoontes üsna talutav. Kõige suurem probleem on mängu lühidus, ometigi jääb mängust väljavenitatud mulje – mängides tekib hämmastavalt kähku tunne, et oled sedasama tegevust juba korduvalt teinud. Puldi olemasolu korral on võimalik ka ühe arvuti taga mitmekesi mängida.

[d] REIN ZOBEL II

Aasta parima sisekujunduse preemia see ruum küll ei kandideeri.

Saagu valgus! Ja valgus sai.

[HINNANG]

2,5mõõtmeline platvormimõistatusmäng «Trine» on küll uuenduslik, aga hakkab ennasti kiiresti kordama.

[d] hinne:

Ühel ilusal päeval on Street Fighteris ka Martin Padari nimeline tegelane.

Kisma 4

Üle 20 aasta vana «Street Fighteri» seeria on teinud järjekordse *comeback*'i. Jällegi on koos kirju rahvusvaheline seltskond, kes küljeltvaates üksteist läbi klohmivad. Eelmisel aastal konsolidele ilmunud mäng jõudis sel suvel ka arvutitesse.

● Kolmemõõtmelisest graafikast hoolimata on tegu üsna vana kooli kakluskäikudega. Mängija valib ühe tegelase, kellega peab maha pidama mõned edukad matšid, siis võitlema paarivaali ja lõpukaga ning sama asi kordub järgmistega. Võitlejate väljanägemine on kinni 1990ndate stiilis ning nupukombinatsioonid samasugused (või isegi samad), mis neil ammustel aegadel.

Neliteist nappu!

Veidral kombel on mäng sarnaselt vanadele mängudele ka päris raske – isegi kõige lihtsama raskusastmega ei ole ühe tegelasega mängu läbimine mingi jalutuskäik lilleaias. Seda peamiselt tänu ebaausalt raskele lõpuvõitlusele, kuid nappude arvukus (4 nappu liikumiseks ja 10 löömiseks, jee) sunnivad enne õiget võitlust mõned raundid koomas viibiva tegelase vastu harjutama. Täiesti elutähtis on blokkimise õppimine, kuna see ei toimu mitte eraldi nupuga, vaid tahab hea ajastusega tagasinoole vajutust. Jah, see tundub täpselt nii imelik, kui kõlab.

Kaklus ise on võrdlemisi nauditav – liigutuste mängu toomis on ilmselgelt kasutatud erinevate võitluskunstide spetsialistide abi (loomulikult on lisandunud ka

mixed martial arts) ning mäng reageerib täpselt ning kiiresti. Lihtsakoelisel tampimisel on rohkem sügavust, kui oodata oskaks: leidub palju kombinatsioonide ning vastase segadusseajamise variante.

Tähelepanuhäiretega hamstrid

Kaks mõõdikut – üks täitub lüües, teine lööke sisse saades – võimaldavad ka võimsaid superrünnakuid, kuid päris mortalkombatlikuks selgroo väljakiskumiseks muidugi ei lähe. See siin on rohkem laste kaklus.

Hoolimata suurest elarvest on SF4 hämmastavalt loll mäng. Iga hetk peab miski vilkuma, mõlisesema, sähvima, kriiskama ja sädelema, nagu oleks SF4 mõel-

Street Fighter IV (PC)

HIND: 595 KROONI

Müügil: Steam

Protsessor: 2,0 GHz (soovitav kahetuumaline)

Mälu: 1 GB (2 GB soovitav)

Videokaart: 256 MB Shader Model 3 (512 MB soovitav)

Helikaart: DirectX 9.0 ühilduv

Vaba kettamaht: 4,5 GB

Tarkvara: Windows XP/Vista

Platvormid: PC, PS3, Xbox 360

Mingid tüübid vaatavad pealt.

dud tähelepanuhäirega hamstritele.

Lisagem siia juurde veel ebakvaliteetsed *anime*-stseenid, kohutava Jaapani popmuusika ning ajudeta stoori, mis kõik käivad jubedasti närvidel. Võib-olla käivadki tänapäeval kakluskäikude selliselt, näiteks ei suuda ma naermata meelde tuletada «Dead or Alive'i», mille tegelased enne võitlemist pidasid dialooge stiilis: «Kas sa oled mu ema?»

Kui kultuurierinevustest üle saada, on SF4 üsna hästi mängitav, hea graafika ja heliefektidega ning suure tegelaste valikuga. *Online*-mitmikmäng jätab pisut soovida (õõh, Windows Live), võitlus mitmekesi ühe arvuti taga eeldab puldi olemasolu. PC peal on kakluskäikude haruldane nähtus.

[d] REIN ZOBEL II

[HINNANG]

Kõrgetasemeline kakluskäik, kuid nautida suudavad seda need, kelle meeli on aastaid tüütuma *anime*'ga treenitud.

[d] hinne:

Naabrite tüli

«Mortal Kombat vs. DC Universe» paistab olevat veidi hiljaks jäänud vastus «Marvel vs. Capcomi» seeriale. Pealegi tundub, et koomiksitelgelaste lisamine kaotas «Mortal Kombati» seeria tuntuima külje ja uus mäng on muutunud märksa peresõbralikumaks.

• Jah, «Mortal Kombati» ja DC universumid on ühinenud üheks kakkumänguks ja uskumatu – nad paistavad omavahel isegi klappivat! Üheks põhjuseks on kindlasti üpris korralik lugu, mida on küll tegelikult kaks (üks on «Mortal Kombati» ja teine DC tegelaste vaatest).

Tegijad on saanud pardale koomiksikirjutaja, kes on pannud kokku loo, kus kaks maailma hakkavad omavahel liituma ja kõiki tegelasi valdab raev, mis viib suure omavahelise võitluseni. Stoori pole just parim, aga piisavalt hea kui võrrelda seda teiste kakkumängudega.

Kus on veri? Kus on jäsemed?

Mängus pole kuigi palju valikuvõimalusi. Peale mainitud loo on veel vana tuttav *arcade mode* (pannakse võitlema kõikide vastastega teatud järjekorras), võimalus testida löökide kombineerimisoskust ja mitmikmäng. Puuduvad aga kõik seeria eelmistes mängudes olnud väikesed minimängud, aga selle üle keegi vaevast kurvastab.

Võitlusmehaanika iseenesest töötab hästi ja on lihtne ka algajatel ära õppida. Kombinatsioonid ei ole keerulised ja jäävad kiirelt meelde. Lisatud on ka paar uut asja: näiteks Raev (koguneb aja jooksul ja kui selle valla lased, siis oled teatud aja palju võimsam), võimalus osades tasemetes läbi seinte joosta, katsetades, kumb mängija nuppe kiiremini klõbistab. Lisaks vaba langemine ja lähivõitlus, kus mängijatel tuleb üritada ära arvata, millist nuppu vaenlane järgmisena vajutab

– kõik see töötab üsna hästi.

Kahjuks on tänu superkangelaste lisamisele kaotatud üks «Mortal Kombati» kuulsamatest külgedest: suurel hulgal lahmas veri ja eemaldatavad jäsemed. Kui varasemates mängudes oli võimalus matši lõpus vastasel pea maha lüüa või selgroog välja tirda, siis siin on sellised asjad pehmemaks muudetud, aga samas on siiski ikka veel piisavalt verd ja inimeste põletamist või kildudeks lõõmist. Imelik on aga see, et kuigi liikumine on võimalik 3D-s, siis mäng on kõige parem lihtsalt 2D-s, kasutades üksnes noolenuppe.

Sõprade peksmine on tore

Graafika poolest ei näe mäng halb välja. Kokku on 22 tegelast ja 14 erinevat taset. Kõik tegelased näevad välja ja mängivad unikaalselt. Suurema osa tasemetest tunnevad koomiksifännid kindlasti ära. Lahedad on ka kakkuse ajal võistlejatele tekkivad marrastused, sinikad ja katkised riided.

Nagu iga kakkumänguga on parim valik ikkagi mitmikmäng. Ei ole midagi lõbusamat kui sõprade kambaga üksteist puruks peksta. Võrgus mängides töötab mäng sujuvalt (loomulikult peavad võrguühendused korras olema), aga annab tunda, et tegelaste võimed ei ole tasakaalus.

[d] SILVER SAUL

Stseen mängust: daam laulab härrale armastuslaulu.

Mortal Kombat vs. DC Universe
(Xbox 360)

HIND: 999 KROONI

Müügil: www.progames.ee

Platvormid: PS3, Xbox 360

[HINNANG]

Tegu ei ole just küll kõige sügavama ja rohkemate valikutega kakkumänguga, aga see, mis on olemas, töötab.

[d] hinne:

EESTI TOP 10

September 2009

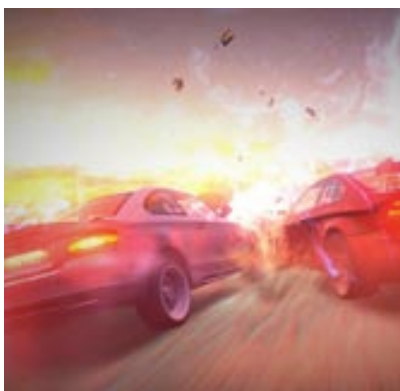
1. Batman: Arkham Asylum
2. Colin McRae: DiRT 2
3. Need for Speed: SHIFT
4. NHL 2K10
5. Wolfenstein
6. Anno 1404
7. Call of Juarez: Bound in Blood
8. The Sims 3
9. Grand Theft Auto: San Andreas
10. Prototype

ÜHE LAUSE UUDISED

Platvormikangelaste Ratcheti & Clanki uus seiklus «A Crack in Time» jõuab PS3-le juba oktoobri viimastel päevadel.

«**BioShock 2**» ilmutumiskuupäev on nüüd (jälle) paigas – 9. veebruar 2010.

Arkaadikihutamine «Blur» lükkub Activisioni teatel järgmisesse aastasse, sest ... see ei ole lihtsalt veel valmis.

Nintendo Wii uus ja täiendatud versioon ilmub kuuldavasti alles kahe aasta pärast.

«**Warhammer 40 000: Dawn of War II**» saab esimese ja iseseisva laienduspaketi «Chaos Rising», kus läheb madistamiseks kevadel.

Ootusärevusetelg

Kõik head mängud

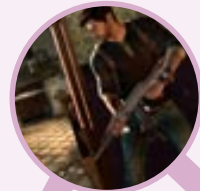
01.10
Gran Turismo
psp

- Legendaarsete kihutamisseeria soojendusring PSP-l. Mängu viimistletust peaks näitama see, et «Gran Turismo» pihukonsooli versioon kuulutati välja 2004. aastal samal päeval kui Sony avalikustas esimese PSP.

09.10
Operation Flashpoint: Dragon Rising
pc, ps3, xbox 360

- Taktikaline FPS, mis proovib võimalikult elutruult tuua mänguriteni lahingukoledused.

16.10
Uncharted 2: Among Thieves
ps3

- Järg märuliseiklusele «Uncharted: Drake's Fortune», mis mängudemo järgi GamesComil näeb välja ja tundus kiire mängusessiooni järel uskumatult hea.

16.10
Brütal Legend
ps3, xbox 360

- *Heavy-metal'i* mõttetult suured kirved ja vallatud lenksvuntsid on selle märuliseikluse, mille üheks autoriks on kunagine LucasArtsi aju Tim Schafer («Monkey Island 2», «Grim Fandango», «Psychonauts»), läbiv teema.

Rattad veerevad

- Electronic Artsi rulamänguseeria «Skate» on kuulsast rivaalist «Tony Hawki» seeriast kindlalt üle sõitnud, kuid ei kavatse kaugeltki peatuda. Järgmise aasta mais ilmub Black Boxi arendatava seeria kolmas osa, igava nimega «Skate 3». Kolmas osa rõhub varasemast enam meeskonna- ja koostööle. See ei tähenda siiski mitut sõitjat ühel rullal, vaid mitme mängija võimalust pingutada ühise karjääri suunas. «Skate 3» ilmub Playstation 3-le ja Xbox 360-le.

ei mahtnud ära

23.10

Forza Motorsport 3

xbox 360

- Vähemalt esimese videote järgi imeilus võidusõidu-simulaator, Microsofti konsooli võimas ennetav rünnak millalgi lähitulevikus ilmuvale «Gran Turismo» viiendale osale.

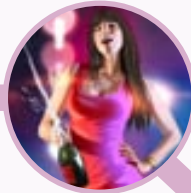

23.10

Borderlands

pc, ps3, xbox 360

- Gearbox Software'i omalaadse visuaalse stiiliga rollikaelementidega FPS, mis on iga kord mängides erinev kogemus ja kasutab innukalt ära «Mad Maxi» filmitriloogias kogetud maailma.

22.09

Grand Theft Auto IV: The Ballad of Gay Tony

xbox 360

- Kassahiti viimane peatükk, mis viib uue antikangelase Luis Fernando Lopez Liberty City ööellu. Samal ajal ilmub ka mõlemat lisaepisoodi sisaldav «GTA: Episodes from Liberty City», mis mängimiseks «GTA IV» alla ei vaja.

27.10

DJ Hero

ps3, xbox 360, wii, ps2

- DJ on uus kangelane, kes koos robustset vinüülmängijat meenutava lisaseadmega võib korteripidudele uue hoo sisse puhuda.

Ajatelg

MÄNGU-UUDISED

Nad ei peatu kunagi

- Ubisoft andis teada, et juba 16 aastat vana «The Settlersi» seeria jätkub seitsmenda peatükiga «Paths to a Kingdom». Järjekordse sakslaste Blue Byte'i meeskonnana – kes on teinud ka seeria kõik varasemad osad – linnaehitusstrateegiamängu tegevus toimub varase renessansiaja Euroopas.

Mängijale pakutakse kolme erinevat teed võiduni: võimas sõjavägi, kõrgelennuline teadus või vilgas kaubandus. Taas on olemas nii eraldi kampaania kui ka üksikmissioonid ning peale tavalise mitmikmängu pakutakse võimalust rajada linnu ka koostöös. Samuti saab järgmise aasta kevadel ilmuv «Paths to a Kingdom» ka allalaaditavad lisad.

Käes on rahvaspordisügis!

- Spordimängude sõbrad oskavad looduse märke väga hästi lugeda.

Kui puudel hakkavad lehed kollaseks tõmbuma ja tulevad esimesed öökülmad, siis tähendab see vaid üht – kohe tulevad välja uued versioonid kõikidest nende lemmikutest.

Sügiskuudel ilmuvad või on juba ilmunud hokimäng «NHL 2K10» ning kossu- ja korvpallimängud «NBA 2K10», «NBA Live 10» ja «NBA 10 The Inside». Oktoobris ilmuvad uued versioonid ka vanadest pallimururiivalidest – «Pro Evolution Soccer 2010» ja «FIFA 10».

Spordimängud muidugi platvormi ei küsi, vaid on kõigesööjad. Vabandused ette ka nende ees, keda siin nimetada ei jõudnud.

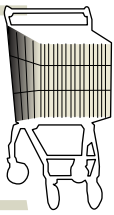
Kauaoodatud «BioShock 2» uus ilmutiskuupäev on nüüd teada ja sellest on ka meie seekordne küsimus:

Millise kahest mängust koosneva sarja kaudne järglane on «BioShocki» mängusari?

Kõigi vahel, kes saavad õige vastuse enne 23. oktoobrit aadressile play@digi.ee, loosime välja ProGamesi välja pandud Xbox 360 mängu «Call of Juarez: Bound in Blood».

ostujuht

Sülearvutid

1

Acer Aspire Timeline 4810T

[digi] nr 51

Acer on märgi maha pannud, enam ei ole mõtet maksta kobeda sülearvuti eest üle 11 000 krooni.

[digi] HEA OST

2

Acer Aspire Timeline 3810T

[digi] nr 50

Parima hinna, kaalu ja suuruse suhtega sülearvuti. Saad peaaegu päev otsa tööd teha ilma saba seina pistmata.

3

Ordi Pro931SSD

[digi] nr 49

Väga tugeva korpusega, moodsat tehnoloogiat täis sülearvuti kodumaiselt tootjalt. Viis plus!

Kompaktkaamerad

1

Panasonic Lumix DMC-TZ5

[digi] nr 50

Ilus ja hea pildikvaliteediga kaamera võitis meie südamed. Küllap võidab ka teie omad – ostke julgelt!

[digi] TESTI VÕITJA

2

Olympus E-P1 + ZD 14-42 mm

[digi] nr 52

Kaamera fotograafide, kel suurem kaamera olemas, aga kes vajab head väiksemat aparati iga päev kaasas kandmiseks.

3

Canon PowerShot D10

[digi] nr 52

Kentsaka välimusega, aga teeb, mida lubab. Särgitaskus kandmiseks ei sobi, ent aktiivsema eluviisiga pildistaja kaaslasteks passib imehästi.

Kuvarid

1

Dell Ultrasharp 2209WA

[digi] nr 48

Rikkalikud värvid ja piisavalt sügav must, väga head vaatenurgad, piisavalt kiire reaktsiooniga ka moodsate mängude jaoks.

[digi] HEA OST

2

Samsung SyncMaster P2270

[digi] nr 49

Nägus ja voolusäästlik kuvar ainult arvuti taga kasutamiseks. Miinuseks mittepöörlev jalg ja väline vooluadapter.

3

Samsung LD220

[digi] nr 54

Omapärane toode, kuvar veendunud sülearvutikasutajale. See kas sobib su vajadustega 100% või ei sobi üldse.

UUS!

Peegelkaamerad

1

EOS 5D Mark II

[digi] nr 44

5D Mark II-l on kõik eeldused töusta uueks pildikvaliteedi etaloniks ja seda vähema raha eest, kui tuli omal 5D eest välja käia.

[digi] HEA OST

2

Nikon D90

[digi] nr 42

Nikoniit harjumuspäraselt suurepärase kaamera. Hea koostekvaliteet, madal müratase, väga mugav kasutada ning kauba peale ka videote tegemise võimalus.

3

Pentax K-7+ 18-55mm WR + 50-200mm WR

[digi] nr 47

K-7 teeb palju asju õigesti, pakkudes omas klassis kõige väiksema kere juures palju põnevaid võimalusi.

[digi] HEA OST

UUS!

Parimad [digi] testitud tooted kaheksas kategoorias, viimase poole aasta andmeil (erandiks on digitaalsed peegelkaamerad ja MP3-mängijad, sest seal on toodete uuenemine aeglasem). Võrdsete hinnete korral on tabelis eespool uuem toode.

Mobiiltelefonid

1

iPhone 3GS

[digi] nr 53

Ilma igasuguse kahtluseta maailma parim nutitelefon koos tohutult suure allalaaditavate rakenduste hulgaga.

2

Samsung B2100

[digi] nr 51

Telefon, mida me oleme ammu oodanud. Vastupidav, trööpamiskindel ja mis peamine – odav!

3

Samsung Jet S8000

[digi] nr 53

Õhuke, ilus ja hea kasutajaliidesega telefon. Kasutades unustad, et telefonil füüsilisi klahve polegi.

Kõlarid ja kõrvaklapid

1

Denon AH-D1001

[digi] nr 48

Denoni kõrvaklapid võitsid meie südame suurepärase tasakaalus heli ja ülima mugavuse kombinatsiooniga.

2

Ecler ECH602

[digi] nr 48

Testi parimad DJ-kõrvaklapid, mille helipilt on ideaalses tasakaalus ja mida pole patt kasutada ka kodus.

3

Pioneer SE-A1000

[digi] nr 48

Tegemist on suurepärase filmi- ja muusikaklappidega, kui just välimus vastukarva pole.

Lauaarvutid

1

AMD Dragon

[digi] nr 53

Tagasihoidlikuma rahakotiga mänguril-rauaentusiastil on põhjust rõõmustada. Konkurents on ainult tervitatav.

2

Asus EeeBox, mudel B202

[digi] nr 46

Arvuti kindla niši jaoks – kontoritööks ja netis surfamiseks. Tarbib vähem voolu kui lambipirn.

3

Ordi Netbox XP

[digi] nr 53

Parima hinna ja võimekuse suhtega kodumaine arvuti. Sobib ideaalselt koju teiseks arvutiks.

MP3-mängijad

1

iPod Nano 5G

[digi] nr 54

Nanol on kaamera, raadio ja sammulugeja, aga mõõtmed ja kaal on jäänud samaks, hind vähenenud. Lollikindel valik.

2

iPod Nano 4G

[digi] nr 43

Vähe sellest, et tegemist on ülilhea mängijaga, on see ka seni kõige loodussõbralikum iPod.

3

iPod Shuffle

[digi] nr 49

Sportsidõbra parim kaaslane. Miinuseks hind ja standardsete kõrvaklappide välistamine.

[KUU KIRI]

Tehke ämbri asemel prügikonteiner

- Septembri [digi] on nagu väga hädine teil välja kukkunud. Esiteks reportaažid GamesComist ja GDC'st. Ma küll ei tea, kas teie toimetajad käisid nendel üritustel kohal, aga kui olid, siis oleks olnud täiesti kohustuslik neil vähemalt paari mänguarendajaga intervjuu teha ning ka muljetada mõnest mängitud mängust.

Teiseks, arvatavasti kõige nirum asi [digi] ajaloos on «Top» sektsioonis olev list «10 põhjust, miks PS3 Slim päästab Sony». Väide, et PS3 Slim jooksub PS2 mängu, on täiesti vale. Ka viies väide «Operatsioonisüsteemist on suva» on täiesti ajuvaba. Palun öelge mulle, kuidas päästab PS3 Slim Sony, kui nad võtavad sellel võimalusi vähemaks? Ja palun mitte rääkida sellest, et PS3-e müüakse niigi kahjumiga, seda kasutatakse ülikoolides keerukateks arvutusteks ja kasum tuleb mängudest. Uurimustöödele läinud PS3-de arv on marginaalne, võrreldes nendega, mis ostetud just mängimise eesmärgil. Lõpuks ka väited, et «Olukord pole ka praegu halb» ja et «Sony on juba tõusuteel» on täielikult alusetud ja pastakast imetud.

Ärge saage minust valesti aru - ma ei ole mingi sapine PC või X360 fännpoiss, vaid tegelane, kes ootab [digi] kvaliteetseid artikleid, millesarnaseid te olete aastaid teinud.

Kolmas suur aps selles väljaandes oli «Little Gamersi» koomiks, mis oli täpselt sama ja ebanaljakas ka augusti [digi]. Kui oleks olnud hea koomiks, ei pahandaks ... eriti.

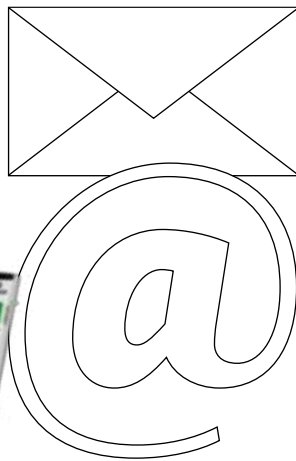
Neljas asi, mille kallal viriseks, on «Shadow Complexi» ülevaatele jäetud liigselt väike ruum. Tegu on arvatavasti parima XBLA mänguga kuni järgmise «Summer of Arcade'ini». Hr. Peterson oleks soovinud sellest kindlasti palju rohkem kirjutada. Ühesõnaga soovitan teil oktoobri [digi] teha «Meie ämbri» asemel «Meie prügikonteiner». Edu edasiseks, Arvi

[digi] vastus:

- Arvi, meil on sulle parem diil. Me teeme oktoobrinumbri nii hea, et sa ei pea väga kuri olema, parandame paar eelmisesse numbrisse lipsanud viga ning anname sulle kohe praegu auhinnaks eelmisel kuul välja lubatud Logitech'i universaalpuld. Tule võta ta meie toimetusest ära. Peace?

saabunud post

Kirjuta meile:

- e-posti aadressil digi@presshouse.ee

- aadressil
[digi]
Liimi 1
10621 Tallinn

Kas draakon sööb «GTAd» ja «Crysis»?

- Olen [digi] tellija ja kõigepealt peab tänama hea ajakirja eest. Kirjutan sellepärast, et soovitada teemasid järgmiste kuude jaoks. Oleks soov näha mõnede mängude kokkuvõtet, sest teatavasti on mitmed väga oodatud mängud lähikuudel välja tulemas, nagu näiteks «PES2010», «FIFA10», «Call of Duty: Modern Warfare 2»,

«Assassin's Creed 2» ja «Left 4 Dead 2».

Üks küsimus on veel eelmise numbriga. Seal oli ära toodud selline arvuti nagu AMD Dragon, mis pidavat olema väga võimas ja samal ajal ka odav. Tahaks teada, kuidas näiteks «GTA IV» või «Crysis» sellise arvuti peal jookseks? Oliver

[digi] vastus:

- Veiko, kes seda arvutit testis, ütleb, et kui sul pole just hiiglasliku resolutsiooniga 30tolline kuvar, peaks Dragon need mängud tõesti ka kõige vingeimate seadistustega välja vedama. Mis aga sinu soovitud mänguülevaadetesse puutub, siis need teeme kindlasti ära kohe kui mängud väljas.

Kuidas Tarmo kõigest ilma jäi

- Mind ajendas kirjutama seekordne väljapandud auhind, Logitech'i universaalpult. Nimelt on see minu lugu natuke mõru maitsega. Ütleme siis, et teadmiseks ja hoiatuseks teistele. Aasta alguses lõpetas ilmumise Tuleviku Kirjastuse poolt väljaantav tehnikaajakiri Maatriks, mille numbreid ma seni olin igakuiselt lugenud ja tellinud. Detsembri lõpus lõppes minu tookordne aastatellimus ja kahtlesin, kas uuel aastal seda ajakirja edasi osta, kuna ka minu sissetulekud olid selleks hetkeks vähenema hakanud. Kaalukeeleks, miks ma Maatriksit edasi tellisin, oli see, et detsembrinumbri reklaamiti aasta esimeses numbris ilmuma pidanud suurt universaalpultide testi, mida ma juba kaua oodanud olin.

Eks mul oli ka tookord natuke raha universaalpuldiga jaoks kõrvale pandud ja eriti lootsin ma, et saab selguse, kas soetada Logitech Harmony One või mõni odavam alternatiiv. Kahjuks on mul see universaalpult siamaani soetatamata ja Maatriksist olen ma ka sel aastal täielikult ilma, kuna ajakiri läks pankrotti ja minu poolt tasutud rahasumma aastatellimuse eest kadus koos sellega. Olen kandnud tellimuse eest raha kättesaamise pärast suurt närvi- ja ajakulu (ka majanduslikku kulu), ent see pole andnud seni mingit tulemust.

Positiivne selle asja juures on see, et [digi] leidis enda kollektiivi näiteks Maatriksi kirjasatja Veiko Tamme ja ajakiri [digi] on tugevdanud oma positsiooni Eesti arvutiajakirjade turul. Loodetavasti ilmub antud universaalpultide test millalgi käesolevas ajakirjas, ehk aitaks see minu kurba meelt pisutki leevendada ... Tarmo

[digi] vastus:

- Vaatame seda universaalpultide asja, me pole kindlad, kui suur lugejahuvi sellisel testil oleks. Ühtlasi võivad kõik lugejad hääletada sõrmedega ning meile kirjutada, kui väga nad tahavad sellist testi näha. Kui me ikka palju kirju saame, siis muidugi teeme ka. Aga sulle aitäh [digi] kiitmise eest ja loe meid ikka edasi.

[JÄRGISEL KUUL]

- Kirjutage meile! Kõik ettepanekud, tähelepanekud, soovid ja kirumised on oodatud aadressile digi@presshouse.ee. Auhinnaks anname SpeedLinki veebikaamera ja, kes teab, võib-olla midagi veel!

IV EESTI INNOVATSIOONI
AASTAKONVERENTS

inno ESTONIA

12.-13. 11. 2009 TALLINNAS

Konverentsi peasponsor:

Konverentsi koostööpartnerid:

Meediapartnerid:

TARGA JUHI VALIK **UJETOR**
www.director.ee

INSENEERIA

digidoktor

ESITA OMA KÜSIMUS: DIGI@PRESSHOUSE.EE

Messenger on tuksis

[?] Tere! Minul on selline imelik probleem. Nimelt mu MSN lööb logimisel error'i ette ja ma ei saa sellega sisse, nüüd pean kasutama internetipõhiseid messenger'e. Paar päeva tagasi, kui ma panin MSNi kinni, et hakata mingit mängu mängima, juhtus nii, et kui mäng sai mängitud ja tahtsin MSNi minna, selgus, et see ei lähe käima. Mötlesin, et läks lihtsalt lolliks ja tegin restardi. Siis lasin MSNi maha ja tõmbasin uue ja installisin, kuid siis hakkaski tulema selline error ette, kui hakkas sisse logima, ilmub teade, et ei saa sisse logida ja et proovigu ma hiljem uuesti. Selle probleemi tõrkekood on 8007007e. Jaan

[d] Nimetatud tõrkekood ei ole Messengeri-spetsiifiline vaid seda tuleb ette ka muude Microsofti toodetega. Probleem näikse olevat teatud komponentide ja süsteemi koostöös, mis ühe hetkel miskipärast enam ei laabu. Kuna Messenger on tihedalt seotud süsteemi muude komponentidega, siis ei pruugi lihtsalt maha- ja uuestiinstallimine aidata. Proovi teha järgmist. Laadi aadressilt <http://is.gd/3D1MV> alla ZapMessenger ja käivita see. Selle abil saad maha installida kõik varasemad Messengeri versioonid. Juhtpaneelilt lihtsalt programmi maha installides kõiki jälgi ei kustutata, seepärast tuleb kasutada ZapMessengeri. Laadi aadressilt <http://is.gd/3D23y> alla Windows Installer CleanUp Utility ja käivita see. Eemalda selle abil kõik MSN Messengeri või Live Messengeri puutuvad üksused. Seejärel laadi uuesti alla viimane Live Messengeri versioon ja installi see.

Kui kuum on kuum?

[?] Võtsin videokaardi NVIDIA Geforce 8800GT lahti, puhastasin tolmut ja panin uue termopasta. Tavaolekus on GPU temperatuur 65 kraadi ja GPU mälu temperatuur 56 kraadi. Mängides läheb GPU temperatuur 90 kraadi ligi. Küsimus digi.ee foorumist

[d] 90 kraadi ei ole graafikaardi jaoks veel talumatu kuumus, need on arvestatudki töötama kõrgetel temperatuuridel, kuid tegelikult võiks korralikult töötava jahutusega 8800GT temperatuur olla siiski madalam, pigem 70-80 kraadi juures. Kontrolli, kas ventilator töötab korralikult. Kui sa ise termopastat vahetad, siis arvesta, et termopastat tuleb panna õhukese kihina, selle eesmärk ei ole mitte ise soojust hajutada vaid juhtida soojust kiibilt jahutusradiaatorile. Paks kiht termopastat hoopis vähendab jahutuse efektiivsust.

Messenger on pirtsakam kui peps tütarlaps, alati on tal midagi häda.

Millist mälu osta?

[?] Tere! Kas keegi oskab aidata, kuidas pean poest küsima, kui tahaks osta mälu sülearvutile IBM ThinkPad R51? Küsimus digi.ee foorumist.

[d] IBMi sülearvutite tehnilisi andmeid on väga lihtne välja selgitada. Aadressilt <http://is.gd/3D4Qb> leiad vormi, mille abil oma arvuti originaalriistvara välja selgitada, ning täpsemalt on R51-le sobivatest mäludest juttu siin: <http://is.gd/3D4Xb>. Seega on sinu arvutile sobiv mälu tüüp PC2700.

XP on ikka parim

[?] Sain endale Windows 7. Kuna mul on XP ja Vista mulle üldse ei meeldi, siis oli hea meel kohe. Sain Windows 7 installitud, aga tuli välja, et pooled asjad ei tööta. Graafikaardi (mis on uus) programmi ei saanud installida. Draiveri sain tõmmatud, aga kuna mul on arvuti külge ühendatud ka telekas, siis on mul ka programmi vaja. Olid veel mõned vead, aga see selleks. Välimus on peagu nagu Vista, ainult et jookseb natsa kiiremini. Kuna minu XP oli väga kiire, siis otsustasin, et panen selle tagasi. Võib olla kunagi installin Windows 7 uuesti, aga kindlasti mitte sellel aastal. Olen suht pettunud. Võtan nüüd [digi] ja vaatan, mida veel võiks ära proovida. Suure lugupidamisega Aleksei

[d] Sul on täiesti õige suhtumine, oota aasta, anna Windows 7-le aega küpseda ja proovi siis uuesti.

Kaks hiirekursorit ekraanile?

[?] Kas Windowsile oleks võimalik lisada üks hiirekursor? Arvutiga joonestamine ühel arvutil, taga on 3 kuvarit. Kas on võimalik lisada klaviatuuri? Rasmus

[d] Hiirekursorit (koos teise hiirega) on teoreetiliselt võimalik lisada, näiteks üks võimalus selleks on cpnmouse.sourceforge.net lehelt leitav draiver. Ka teist klaviatuuri on võimalik lisada. Probleem selles, et need töötavad korraga ja hakkavad üksteisega võistlema. Isegi kui saaks kummalgi hiirele võluda oma kursori, ei saaks kaks inimest samaaegselt ühe arvuti taga tööd teha, mis sest, et sel oleks mitu kuvarit. Nimelt lubab Windows korraga hoida fookust vaid ühes aknas ja kui sinul on ühe kuvari peal aktiivne joonestamise aken, ei saa su sõber teise kuvari peal teise hiirega veebi brausida, sest niipea, kui ta oma hiirekursoriga kuhugi klõpsaks, kaotaks sinu joonestusprogramm fookuse.

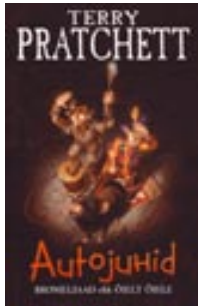
[RAAMAT]

Autojuhid

Terry Pratchett

● «Autojuhid» on Bromeliadi sarja esimene raamat, mis jutustab väikestest noomidest, kes elavad inimeste kõrval ilma, et nood neid märkaksid. Raamatu lugu hakkab hargnema sellest, et kokku saavad väljas elavad noomid ja kaubamajas elavad noomid, kes väljast tulijaisse skeptiliselt suhtuvad. Mõlemad on unustanud oma tõelise algupära, kuni seda tuletab neile ühel päeval meelde mäletamatutest aegadest pärit Asi. Siis väikeste noomide seiklused inimeste hiiglaslikus maailmas alles algavad.

Raamat on kirjutatud Pratchettile omases huumorikas toonis, kuid luges tuleb see kõik kuidagi tuttav ette. Pratchett kor-
dab ennast ka selles raamatus, ta huumor on lugematute varasemate teostega täpselt välja lihvitud ja olles varem tema raamatuid lugenud rohkem kui paari-kolme, tahaks midagi stilistiliselt uut, kuid sellest raamatust seda kahjuks ei leia. Lihtne aja-
viitelugemine ja kerge, etteaimatav huumor, kuid ei midagi sellest enam.

[d] SVEN VAHAR

[RAAMAT]

Schlafstunde. Fellini kingad.

Judith Katzir

● Hiljuti ilmus Loomingu Raamatukogus Kalle Kasemaa tõlkes Israeli kirjaniku Judith Katziri kaks lugu tema tuntuimast jutustustekogust «Mere sulgemine».

Esimene lugu räägib kahe lapse kasvamisest teismeliseks ja nende tärkava armumise ja kihu põimumisest nende iseäraliku arusaamisega täiskasvanute elust. Teine lugu kirjeldab suurte silmadega ettekandja kohtumist vananeva filmirežissööriga, kes kannab juba aastaid Fellinilt üheks õhtuks vahetuseks saadud kingi ja kes on veetnud viimased paarkümmend aastat oma filmi peaosatäitjat otsides. Filmi, mis räägib õhupallidest ja vanadest inimestest ja mille tegemiseks tal raha ei ole.

Katziri jutustusviis on katkematult narratiivne, tema pikkade lausete alguse ja lõpu vahele mahub mitte ainult tunde, vaid ka päevi ja aastaid, ning seda läbisegi olevikust ja minevikust. Hüpnootiline sõnade virvarr loob tugevaid ja emotsionaalseid kujutluspilte ja pärast paari lehekülje lugemist tundub ulma ja reaalsuse vahel hüplev tekst täiesti normaalsena. Hea lugemine, soovitan.

[d] SVEN VAHAR

[PLAAT]

Kiviaeg

The Belka

● The Belka (see on muideks Pärnu rokipunt) on minu jaoks täiesti uus avastus ja sellest on kahju, sest «Kiviaeg» on plaat, mis mind pärast esimest kuulamist lausa jahmatama pani – niivõrd rock'n'roll oli see ehk siis lihtsamalt öeldes väga hea plaat.

Pärast kahte esimest lugu jääb mulje, et tegemist on kas Tanel Padari või Lauri Saatpaluga, kuid mida lugu edasi, seda enam läheb laulja Ivo Orav *alias* Belka meheks kätte. Lauljalt ja bändilt tuleb nii kõva rokki (on ju bändiliikmed kinnitanud, et siit võib leida ka Sepultura elemente), et lausa ihukarvad tõusevad püsti. Sekka ka paar popilikumat pala (kuid tegelikult on ju ka «Castor Fiber» väga hea laul, mis tööpoolest kõrvus kummitama hakkab) ja ka mõned rahulikumat mõtsiklused («Peied»).

Tean, et bändi esimene helikassett ilmus juba 1995. aastal, mistõttu saab ju punki vägagi pika-
ealiseks kollektiiviks nimetada ja väidetavalt on The Belkat ikka Pärnu pungi lipulaevaks peetud. Eks seda punki ja otsekohesust ning mässumeel-
sust vaatab vastu ka selle plaadi laulutekstidest, kuid muusikaliselt on The Belka ülimalt tõsiselt-
võetav rokkbänd.

[d] MARKO TIIDELEPP

[PLAAT]

Riceboy Sleeps

Jonsi & Alex

● Kindlasti paljud teist teavad, kes või mis on Sigur Ros. On ju nad ka Eestis esinemas käinud ning toona läks kontsert täismajale, mistõttu võib arvata, et islandlaste selline omalaadne kurb ja melanholne muusika sobis/sobib ka Eesti publikule.

Sigur Rosi laulja ja kitarrist Jon «Jonsi» Thor Birgisson on nüüd koos oma kaaslase Alex Somers'iga (tema on USA visuaalartist ja muusik, kes elab praegu Islandil, ta on olnud ka ansambli Parachutes liige) andnud välja plaadi «Riceboy Sleeps».

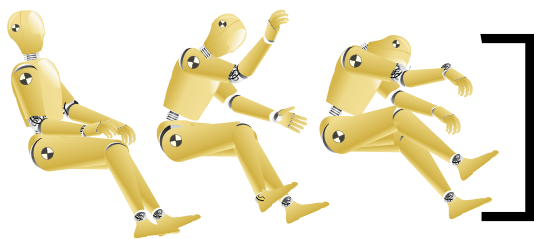
Plaat, mis läheb muusikas väga sügavale. Uut plaati on võrreldud Brian Eno *ambient*-plaatidega. Muusikaliselt on Jonsi ja Alexi plaat mõtisklev, unelev, üsnagi looduslähedane ja viib kuulaja ter-
viklikule muusikalisele matkale kuhugi kaugele ja sügavale, piirile, mis on reaalse ja irrealse maailma vahel.

Plaat salvestati akustiliselt kokku Islandil ja mängiti kokku kusaagil kõrvalises kohas Havail päikese-
energial töötavatel sülearvutitel. [d] MARKO TIIDELEPP

inimkatse

Meie toimetaja Sven elab 12 kuud 5000kroonise arvutiga.

Kaheteistkümnes kuu

● Aasta odava sülearvuti seltsis on läbi saanud. Täpselt aasta tagasi andis Photopoint mulle aastaseks kasutamiseks 5750 krooni maksva sülearvuti, mis tollal tundus hämmastavalt odav. Odav oleks see praegugi, kuid aastaga on odavate sülearvutite maailm tundmatuseni muutunud. Septembri [digi] käis meil testid läbi 6490 krooni maksev sülearvuti, mis on juba kõvasti parema sisu ja, mis seal salata, ka disainiga kui Emachines E520. Nüüd on praktiliselt sama raha eest saada ka oma võimekuselt kuhugi *netbook*'ide ja sülearvutite vahele jäävaid arvuteid, mis on piisavalt suured, et nendega mugavalt tööd teha, ja piisavalt kerged, et neid kaasas kanda. Kui peaks praegu sama katset alustama, oleks valik palju suurem.

Aasta andis arutust

Kui mäletate, siis eksperimenti alustades oli mul neli küsimust, millele lootsin aasta jooksul vastuse saada. Võin neile küsimustele nüüd vastused anda.

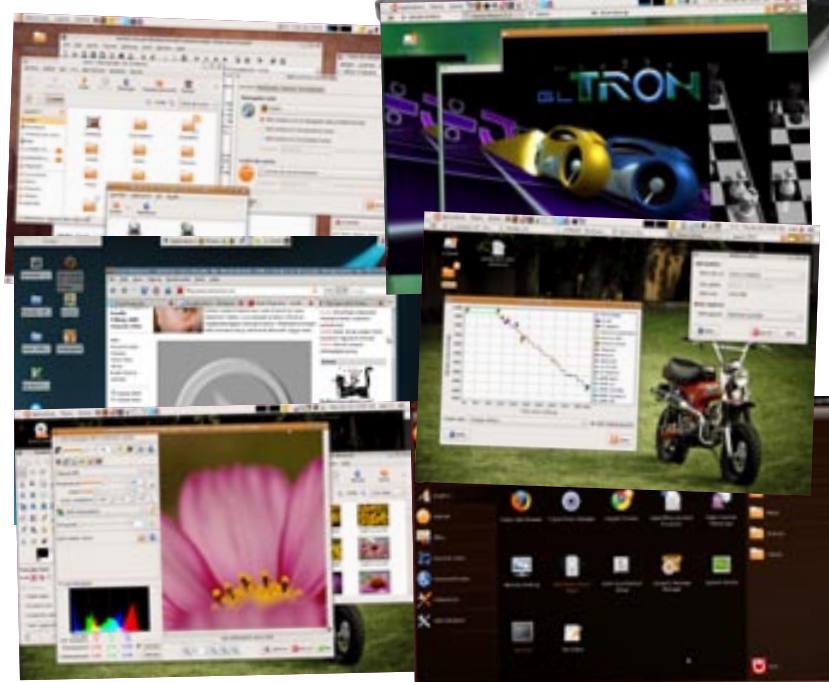
Kas odav arvuti on ka veel kolme-nelja kuu pärast ühes tükis? On, arvutil ei ole häda midagi, kui välja arvata mõned kriimustused siin-seal. Kartus, et odav arvuti isegi hoolikal hooldmisel ühel hetkel laiali pudeneb, osutus alusetuks.

Ega klaviatuur igapäevase kirjutamistöö tõttu ära ei lagune? Ei lagunenud. Emachinesi klaviatuur pole küll suurem asi ja klaviatuuri-alus paindub rohkem, kui mulle meeldiks, aga otseselt katki pole midagi läinud. Kõik klahvid töötavad endiselt ja mitte just kõige arukama klaviatuuri-laotusega harjusin ajapikku ära.

Kas kõik vajalikud liidesed ja funktsioonid saab Linuxil all tööle? Peaaegu. Arvuti erifunktsioonid, mida klahvikombinatsioonidega lülitada tuleb, töötavad vähemalt Ubuntu all kõik. Kuid näiteks kõikide kuvartitega ei õnnestunud arvutit tööle seadistada, sest Linuxil all ei suutnud arvuti alati välise kuvari jaoks õiget resolutsiooni valida.

Kas Linuxiga on rohkem jama kui Windowsiga? Jah ja ei. Jah, sest näiteks kõiki asju, mis on mõeldud töötama Windowsil all, ei saanud ma Linuxiga tööle, näiteks kõiki neid «suurepärasteid» skanner-printer-koopiamaasin kombinatsioonideid. Ei, sest mitmeski mõttes on Ubuntu Windowsist palju kasutajasõbralikum ja käib palju vähem närvidel.

Kui ma aasta eest olin odava sülearvuti suhtes skeptiline, siis nüüd enam ei ole. Fakt on, et paarkümmend tuhat krooni maksval sülearvu-

Üle mõistuse odava säästuarvutiga elu elamata ja töö tegemata ei jää.

EMACHINESI ARVUTI ANDIS
PIKAAJALISSE TESTI PHOTOPOINT.

til võib olla sellist lisaväärtust, mida mõne tuhande kroonisel ei saagi olla ja fakt on ka see, et kõige odavama sülearvuti puhul tuleb leppida mõnede paratamatute puudujääkidega, kuid kõik, mis nende kahe äärmuse vahele jääb, muutub iga paari kuuga järjest kirjumaks.

Kannatab elada küll

Paar tuhat krooni siia-sinna ei pruugi enam sugugi tähendada vahet koostekvaliteedis või võimsuses. Ja olgem ausad – kui palju seda võimsust ikka vaja on? Enamik arvuteid, olgu need siis nii odavad kui tahes, on ammu ületanud selle künnise, kus keskmine kasutaja võiks oma igapäevaste arvutitoimingute juures nina vingi tõmmata ja kurta, et arvuti on aeglane. Julgeksin öelda, et kui sa täpselt ei tea, mida sa oma arvutiga tegema hakkad, peale selle et tahad veebis käia ja meili lugeda, siis tõenäoliselt sobib ka kõige odavam. Aasta tagasi oleks selleks kõige odavamaks olnud Emachines, nüüd on juba uued arvutid ja uued mudelid.

Lõpetuseks – mina loen aastase katse edukaks. Arvuti pidas vastu ja mina samuti. Ärge kartke odavaid arvuteid, nendega sünnib täiesti tööd teha. [d] SVEN VAHAR

AASTAVAHETUS MUUSIKALIS!

Tallinki aastavahetuskruisil luksusliku reisilaeva Baltic Queen pardal saad vastu võtta uut aastat lausa kaks korda - nii Eesti kui Rootsi aja järgi.

Aasta viimasel õhtul on Sul võimalus nautida meisterkokkade käe all valminud roogi nii palju kui soovid, **söögid ja joogid on hinna sees.**

Särava meelelahutusprogrammi „The Sound of Broadway“ raames saad osa populaarsetest muusikalidest Hairspray, Wicked, Dreamgirls, Chicago, Ooperifantoom, Vampiiride tants ja Mamma Mia! Esitusele tulevad shownumbrid parimate artistide esituses.

Kruisi hind al. **2520** EEK/in

“Kõik hinnas” kruis sisaldab:

- * Kohta kajutis (näidshind B4 kajutis)
- * Ühte hommikusööki vabalt valitud suunal
- * Pidulikku õhtusööki Rootsi lauas 31.12.2009 (õlu/vein/mahl/piim/kohv/tee hinnas)
- * Meelelahutusprogrammi kahel õhtul
- * Õist kehakinnitust kohvikus uusaastaõöl kl 01.00-04.00
- * Valitud jooke (karastusjoogid, vaadiõlu ja -siider, džinn, viin, rumm, kohv/tee) laeva baarides suunal Stockholm-Tallinn

Aastavahetuskruisil väljub Tallinnast 30.12.2009 kl 18.00 ja saabub Stockholmist 01.01.2010 kl 10.00

NB! Kohtade arv on piiratud! Üksikuid kajutikohti ei müüda.

Lisainfo ja broneerimine tel. 640 9808 / www.tallink.ee

 TALLINK

ContiVikingContact™ 5

Katsumusteks valmis!

Treenitud turvalisuseks...

www.continental-tyres.com

Continental

Tyres – Engineered in Germany.